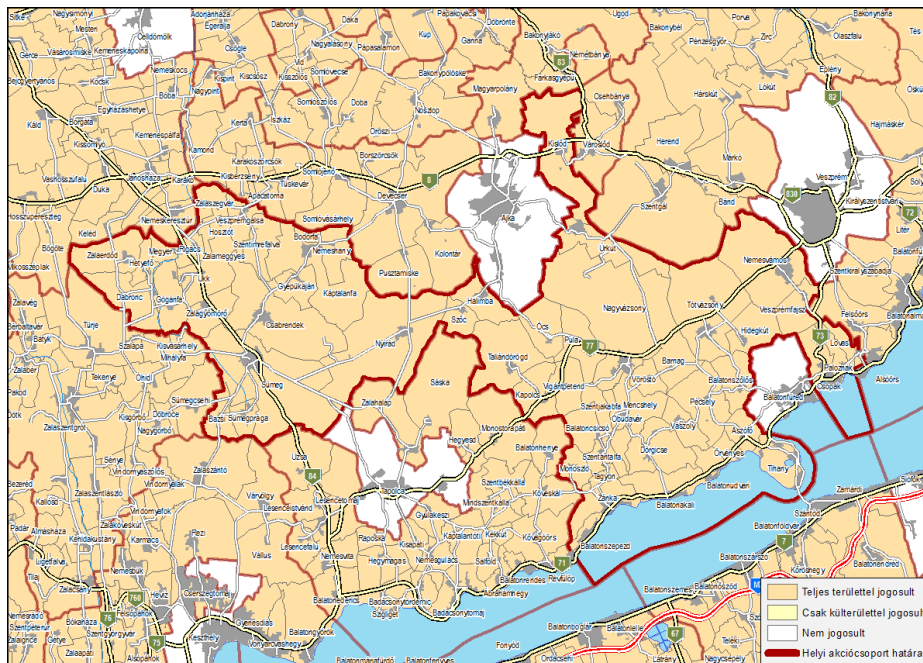

Balaton-felvidéki Akciócsoport LEADER vidékfejlesztési közösség

1

Éltető Balaton-felvidék Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Készítette: Éltető Balaton-felvidékért Egyesület¹
Első verzió lezárása: 2015. december 9.

A Helyi Fejlesztési Stratégia az alábbi településekre vonatkozik:

Aszód, Balatonakali, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Barnag, Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Csopak, Dabronc, Dörgicse, Gógánfa, Gyepükaján, Halimba, Hettyefő, Hidegkút, Hosztót, Kapolcs, Káptalanfa, Kislőd, Lovas, Megyer, Mencshely, Monoszló, Nagyvázsony, Nemesahany, Nemesvámos, Nyirád, Óbudavár, Öcs, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Pula, Rigács, Sümeg, Sümegprága, Szentantalfa, Szentimrefalva, Szentjakabfa, Szóc, Tagyon, Taliándörögd, Tihany, Tótvázsony, Ukk, Úrkút, Vászoly, Veszprémfajs, Veszprémgalsa, Vigántpetend, Vöröstó, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes, Zalaszegvár, Zánka

¹ A Helyi Fejlesztési Stratégia írásában és a tervezési csoportban közvetlenül részt vevők nevét az 1. számú melléklet és a 6. számú táblázat tartalmazza

Tartalom

Alapinformációk, jó tanácsok előszó helyett.....	4
<i>A helyi fejlesztési stratégia használata</i>	4
Vezetői összefoglaló	5
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	6
2. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	8
2.1 Helyzetfeltárás.....	8
2.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések.....	18
2.3 SWOT - elemzés	21
2.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	23
3. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása.....	27
4. A stratégia beavatkozási logikája	28
4.1 A stratégia jövőképe.....	28
4.2 A stratégia célhierarchiája	28
5. Cselekvési terv.....	33
5.1.1. A térséget lefedő Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjeggyel rendelkezők és az újonnan csatlakozó termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése	33
5.1.2. Az Éltető Balaton-felvidék turisztikai kínálatában, illetve az éltető Balaton-felvidéki túraútvonal rendszerben lévő épített és természeti látnivalók, illetve az útvonalak részét képező szolgáltatók, termelők tevékenységének fejlesztése.....	37
5.1.3. Társadalmi aktivitást és helyi identitást segítő közösségi terek, ifjúsági- közösségi- és vidékfejlesztési bázispontok kialakítása, fejlesztése, infrastrukturális háttérének bővítése (fiatalok segítése, vidékfejlesztés, közösségfejlesztés, védjegyrendszer és zöld turisztikai kínálat fejlesztése területén.).....	42
5.1.4. Szakmai kapacitás és informatikai háttér kialakítása a védjegy rendszer, a turisztikai kínálat, a fiatalok segítése és a társadalmi beilleszkedés nehézségeivel küzdő lakosság integrálása mentén	45
5.1.5. Integrált, az egész térséget átfogó marketing és értékesítést ösztönző, szervező tevékenységek erősítése	48
5.1.6. Együttműködések segítő rendezvények támogatása.....	51
5.1.7. Partnerség a változásért	54
5.2 Együttműködések	58
6. Horizontális célok	59
6.1 Esélyegyenlőség.....	59
6.2 Környezeti fenntarthatóság.....	61

7. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz	63
7.1 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	65
8. A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	70
9. Kommunikációs terv.....	77
10. Monitoring és értékelési terv	82
10. Indikatív pénzügyi terv	85
11. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	87
Rövidítések, fogalmak jegyzéke.....	89
Mellékletek.....	94
Táblázatok	100

Alapinformációk, jó tanácsok előszó helyett

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület 2008-ban alakult. A közvetlen működési területén 59 településre készítette el a jelen Helyi Fejlesztési Stratégiát az alábbi lista szerint:

Aszófő, Balatonakali, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Barnag, Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Csupak, Dabronc, Dörgicse, Gógánfa, Gyepükaján, Halimba, Hettyefő, Hidegkút, Hosztót, Kapolcs, Káptalanfa, Kislőd, Lovas, Megyer, Mencshely, Monoszló, Nagyvázsony, Nemeshány, Nemesvámos, Nyirád, Óbudavár, Öcs, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Pula, Rigács, Sümeg, Sümegprága, Szentantalfa, Szentimrefalva, Szentjakabfa, Szőc, Tagyon, Taliándörögd, Tihany, Tótvázsony, Ukk, Úrkút, Vászoly, Veszprémfajs, Veszprémgalsa, Vigántpetend, Vöröstó, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes, Zalaszegvár, Zánka.

A Helyi Fejlesztési Stratégiát azért készítette el az Egyesület, mert ez a dokumentum az alapja a 2014-2020-as EU-s pályázati időszakban a LEADER² vidékfejlesztési források felhasználásának.

A LEADER program az Európai Unió egyedi pályázati programja, amelynek alapvetően a vidéki gazdaság fejlesztése a célja a közösségi kezdeményezések ösztönzése, támogatása által.

A LEADER vidékfejlesztési program egyedisége átfogóan abban áll, hogy egy jól körülhatárolható területen a települések aktív lakói, szakemberei fejlesztési stratégiát dolgoznak ki a helyi igényeknek, adottságoknak, lehetőségeknek megfelelően. Ennek eredménye ez a dokumentum. Amennyiben a stratégia megfelel az Európai Unió Közösségi Rendeleteknek és a nemzeti jogszabályoknak, akkor a csoport 584 millió Ft fejlesztési forrást kap a stratégiai célok megvalósításához. Ez egy olyan összeg, ami nem érkezik meg közvetlenül az Egyesület bankszámlájára, de a stratégiában megfogalmazottak megvalósítására pályázatot írhat ki a forrás erejéig a Miniszterelnökség szaktárcájának a felügyeletével. A stratégia megvalósítása előzőekből kifolyólag pályázatok segítségével lehetséges az említett 59 településen.

A helyi fejlesztési stratégia használata

A stratégia az 59 településen megvalósuló fejlesztési projektek lehetséges pályázóinak és a stratégiai dokumentum megfelelőségét vizsgáló szervezeteknek készült. Utóbbiból kifolyólag olyan szakmai részeket is tartalmaz, ami pályázóként kevésbé érdekes és talán nehezebben értelmezhető.

A fejlesztési projektek megvalósítására a felhívásoktól függően vállalkozások, non-profit szervezetek, önkormányzatok nyújthatnak be pályázatot.

Ha pályázóként olvassa a stratégiát, akkor a következő fejezeteket ajánljuk leginkább a figyelmébe:

- **4.1 A stratégia jövőképe** (27. oldal)
- **4.2 A stratégia célhierarchiája** (27. oldal)
- **5. Cselekvési terv** (32. oldal)

² **LEADER** egy mozaikszó (Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale, azaz közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében). Ez a kezdeményezés az EU legsikeresebb vidékfejlesztési programja, amely 2013-ra **CLLD** – Community-Led Local Development (közösségi szinten irányított helyi fejlesztés) programmá nőtte ki magát az EU-ban.

Vezetői összefoglaló

A vezetői összefoglaló terjedelme ne haladja meg az 5.000 karaktert (hőzzávetőlegesen 2 oldal).

Az anyagrészt akkor készítjük el, ha a teljes stratégia átesett már az előzetes értékelésen.

A stratégia elkészítésének alapjai:

A stratégiában feltárt legfontosabb szükségletek:

Elérendő célok:

Támogatandó területek, tervezett intézkedések:

A HACS szervezeti, szerveződési struktúrájának átalakítása a 2014-2020-as vidékfejlesztési feladatok költség- és munka-hatékony megvalósítása mentén:

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület LEADER HACS által lefedett tervezési terület alapadatai:

Terület: 984,12 km²

Települések száma: 59

Lakosság szám 39 840 fő

A térség jellemzően aprófalvas, amelyet részletesebben a Mellékletek/Táblázatoknál az 1. számú táblázat mutat be.

Egyértelmű, hogy a kistelepülések jellemző problémáival kell szembenézni, és azokra megoldást találni, amelynek – az előző évek tapasztalataira támaszkodva jó alapja lehet a partnerség, a közös gondolkodás és tervezés.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesületet földrajzi, gazdasági, társadalmi szempontból három "mikro térség" egymásra hatása teszi változatossá és erőforrásokban gazdaggá.

Települések lakosság száma	Települések száma (db)
100 fő alatti	7
100-500 fő közötti	30
500-1000 fő közötti	10
1000-2000 fő közötti	8
2000-3000 fő közötti	2
3000 fő feletti	2

1.számú táblázat: Települések száma lakosság szám csoportok alapján

A *balatonfüredi járáshoz tartozó mikro térség* területén leginkább a turizmus, a bortermelés és az épített és természeti értékekben való gazdagság jelentik a legkiemelkedőbb lehetőségeket. A közvetlen Balaton-parti és a Balatontól távolabb eső települések kínálata együttesen tud a turisták számára komplex, gazdag ajánlatot nyújtani. A Balaton-part jelentős felvevőpiac a távolabb fekvő falvak termelői, kézművesei számára, és kiváló lehetőséget ad az egész térségre való figyelemfelkeltésre, marketingre.

Az északabbra fekvő mikro térség a *Művészetek Völgye körül lévő településcsoport*. A tapolcai, veszprémi és ajkai járás egyes települései sorolhatóak ide, több évre visszanyúló együttműködéseikre alapozva. A területen a mező- és erdőgazdálkodás mellett fontos ipari területek is találhatóak, jelentősek a természeti értékek, a kulturális hagyományok, a turizmus. A Művészetek Völgye Fesztivált övező együttműködésből és egyéb közös programokból adódóan itt jóval szélesebb a települések, civilek és gazdasági szereplők közötti együttműködés, az ifjúsági szervezetek jelenléte, amely az elmúlt években tovább erősödött és jó példák révén az egész csoportra pozitív hatással van.

A 3. mikro térségben a *sümegei járáshoz tartozó településcsoportban* vannak a lehatárolt területen belül a legrosszabb gazdasági mutatók. Ezek javultak ugyan az elmúlt években, de napjainkban is itt a legmagasabb a hátrányos helyzetűek aránya és a munkanélküliség. A térségben ugyanakkor a LEADER+, valamint a 2007-13-as LEADER programnak köszönhetően erősödtek a vállalkozói együttműködések, a civil aktivitás és az eddigi munka eredményeként elterjedt szemléletmód nagyon jó terepet nyújt a további fejlesztéshez. Sümeg – mint az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület legnagyobb települése és egyetlen városa – fontos turisztikai és szolgáltató központ, sok a világhírű műemlék és a kulturális esemény, amelyre folyamatosan részerveződnék a környék turisztikai szolgáltatói is. Ipari területe mára ipari parkká lett nyilvánítva, amely újabb fejlesztési lehetőséget nyit.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a kisebb tájegységekből álló településcsoportok adottságaikkal, lehetőségeikkel vidékfejlesztési szempontból hatékonyan kiegészítik egymást, segítik egymás fejlődését. A gazdaságilag stabilabb, és turisztikailag frekvenciáltabb települések megfelelő felvevő

piacot tudnak biztosítani más településeknek. Egyik területen a gazdasági jellegű együttműködések, másutt a civil szféra, vagy az ifjúsági szervezetek aktivitása, megint másutt a településen belüli szférák közötti együttműködések adnak követhető példát a térség más szereplőinek, segítve egymás előrelépését az adott területen.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesületnek - a működési területén lévő önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, vállalkozókkal, helyi lakosokkal és számos szakmai partnerszervezettel összefogva - a 2008 évi megalakulása óta a fő célja a közösségek, a közösségi gondolkodás erősítése, a gazdasági fejlődés támogatása, a helyi termékek, szolgáltatások valamint a turisztikai kínálat minőségi fejlesztése és népszerűsítése. Az elmúlt években folyamatosan erősödő szakmai tevékenységet egyrészt a Vidékfejlesztési Minisztériummal megkötött szerződés határozta meg, amely keretében az Európai Unió LEADER vidékfejlesztési források minél magasabb hozzáadott értéket generáló felhasználása volt az egyik legfontosabb feladat.

Ezt erősítette tovább az egyesületi és hálózati tagok, szakmai partnerek segítségével megvalósult több közös, átfogó program, projekt elindítása és megvalósítása. Ezek: települési értékek mentén túraútvonalak kialakítása, zöld turisztikai kínálat erősítése, fiatalok bevonása a fejlesztési folyamatokba, helyi termékek és szolgáltatások népszerűsítése, „A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék” védjegy létrehozása és működtetése.

Vélhetően e folyamatok elindításának is köszönhető, hogy tevékenysége elismeréseképpen Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület 2014-ben megkapta „Az Év Vidékfejlesztő Közössége” különdíjat a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózattól.

Jelen stratégia céljainak megvalósítására az erőforrások több oldalról állhatnak rendelkezésre. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület mellett több olyan szervezet is van, amely az egész térségre kiható projektek megvalósítását vállalta fel. Ezeket a következő fejezet mutatja be.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a legfontosabb, ami összeköti a térséget, maga a közös célok mentén való együttműködés, azok a mindennapokban meghozott vagy megerősített döntések, hogy együtt akarnak dolgozni, egymástól akarnak tanulni, és együtt akarnak fejlődni a partnerek. Erősségünk a közös munka során kialakult bizalom, a térség iránti identitás folyamatos növekedése.

Az eltelt 8 év eredményei bebizonyították, hogy a különböző kvalitású, adottságú településcsoportok jól kiegészítik, ösztönzik egymást. Az egyes területek prominens szervezetei egyre több térségi kihatású feladatot képesek és hajlandók felvállalni. Az összeadódott humán kapacitás, a meglévő tudás közös hasznosítása hatékonyan segíti az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület működési területének fejlődését.

Ez az együttműködő közösség biztosítja egyben azt a kritikus tömeget is, amely a következő időszaki stratégia megvalósítását megalapozza, de a hálózatszervezői, szaktanácsadási és mentori munkák során még további – hozzávetőlegesen ugyanekkora - partneri kört szeretnénk bevonni programjainkba a jelentősebb közösség és gazdaságfejlesztő hatás elérése érdekében.

A Független Ökológiai Központ Alapítvány és a Bibó István Népfőiskolai Alapítvány képzési projektjei segítették a szemléletformálást a fenntarthatóság felé, valamint helyi erőforrásokra épülő (pl. turisztikai, vállalkozás, együttműködési) ismereteket nyújtottak.

A Famulus Sümeg Kistérségéért Egyesület „Termelői, vállalkozói, civil, önkormányzati együttműködések kialakítása, erősítése” projektje olyan térségen belüli együttműködési programot indított el, amelyben a Sümegi Kistérségben, illetve vonzáskörzetében lévő őstermelők, kistermelők, vállalkozók termékeit, szolgáltatásait közösségi arculatfejlesztéssel tették népszerűbbé.

A Pannon Térség Fejlődéséért Alapítvány „Pannon Térség Ifjúsági Értékkör Hálózat az Éltető Balaton-felvidékért I” , majd II. projektjei, a Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért „Fiatalokkal a fiatalokért

a Balaton-felvidéken”, majd a „KÖSZI-bázis” projektjei a fiatalok megtartását, társadalmi szerepvállalásának erősítését célozták meg és segítették, létrehoztak és működtetnek egy ifjúsági hálózatot.

Fentiek felül még további szakmai partnerek, szakértők nyújtanak segítséget a vidékfejlesztési munka különböző területein, mint pl. turizmusfejlesztés, kereskedelem, vendéglátás, falusi turizmus, étel- és italbiztonság, kommunikáció, adózás.

2. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

2.1 Helyzetfeltárás

Térszerkezeti adottságok

Az Éltes Balaton-felvidékért Egyesület működési területéhez közvetlenül 59 település tartozik. Tágabban értelmezve a Balaton-felvidék, Veszprém megye, a magyarországi vidék, illetve az egész ország fejlődését, népszerűsítését segíti tevékenységével.

A környező városok közül Veszprémnek, Balatonfürednek, Ajkának, Sümegnek és Tapolcának van jelentős szerepe a települések lakóinak életében (hivatali ügyintézés, munkahelyek, stb.). Ezek közül a Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés és megvalósítása tekintetében képviselő testületi döntések alapján támogatják az Egyesület vidékfejlesztési törekvéseit Veszprém, Balatonfüred és Ajka városok önkormányzatai. Sümeg maga is része a LEADER csoportnak.

Az Operatív Programokban megfogalmazott növekedési zónák 2. hierarchia szintjén Veszprém, 3. szintjén Ajka, 4. szintjén Tapolca és Balatonfüred, 5. szintjén Sümeg jelenik meg. Fejlesztési centrumokról hagyományos értelemben nem beszélhetünk az 59 település vonatkozásában. Tervezési szempontból azonban fontos figyelembe vennünk és építenünk azokra a településekre, amelyek szervezeti háttérüknel fogva aktívabban részt vesznek a vidékfejlesztési tevékenységek különböző területein, több esetben számos település közösségeit, illetve mikro térségeket, alkalmanként a teljes működési terület fejlődését elősegítve.

Vidékefejlesztési szempontból különböző aktivitásoknál fogva az alábbi településeken vannak olyan folyamatok, amelyek kiemelik őket a közvetlen tervezési területen lévő településcsoportból:

Nemesvámos - a helyi Önkormányzat, valamint a Waldorf Iskola és a Pannon Térség Fejlődéséért Alapítvány közösség/település/gazdaságfejlesztési tevékenységeivel;

Nagyvázsony - a „Fekete Sereg” Ifjúsági Egyesület minta értékű tevékenységével a hátrányos helyzetű (kiemelten roma) fiatalok bevonásában, és a nemzetközi szintű önkéntes fogadás, küldés területén;

Sümeg - az Éltes Balaton-felvidékért Egyesület, a helyi TDM, a Balatoni Szőlő- és Borkultúra Egyesület szemléletformáló, fejlesztő tevékenységével;

Tótvázsony - a Tótvázsonyi Ifjúsági Egyesület a helyi civileket összefogó, „kiszolgáló”, valamint a települések közötti kommunikáció segítését célzó tevékenységével;

Taliándörög – az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület tevékenységével, a Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért szervezet ifjúsági bázisának működtetésével, az ifjúsági érdekképviselésével, és a „KincsesHáz”, Pannon Ifjúsági Népfőiskola működtetésével;

Kapolcs – a Kapolcsi Kulturális és Természetvédelmi Egylet és a Művészetek Völgye Nonprofit Kft. hagyományőrző és kulturális területen végzett tevékenységével (Művészetek Völgye Fesztivál szervezése);

Bazsi – a helyi Önkormányzat, a Bazsalma Egyesület, és a FAMULUS Vidékfejlesztési Egyesület termelést is ösztönző vidékfejlesztő tevékenységével;

Ukk - a helyi Önkormányzat, valamint a Bébic Szociális Szövetkezet tevékenységével;

Halimba – a helyi Önkormányzat és az „Együtt a Jövőért Halimbán” Egyesület települési közösségfejlesztő tevékenységével;

Balatoncsicsó – a helyi Önkormányzat, valamint az Örökségünk Nivegy-völgy Nemzetiségi Hagyományőrző Egyesület tevékenységeivel.

Balatonsepezd – a Bibó István Népfőiskola Alapítvány képzési tevékenységével.

A jelenlegi tevékenységek alapján folyamatosan erősödő kapacitás figyelhető meg Dörgicse, Balatonakali, Nemesahy, Csabrendek és Gógánfa településeken is. A következő években az előzetes egyeztetések alapján még erősödni fog a civil aktivitás további településeken is. Mindezeket azért szükséges szem előtt tartani, mert az eddigi tapasztalatok is alátámasztják, hogy kiemelten fontos a segítő humán kapacitás közelsége, az elérhetőség, a személyes kapcsolat.

A térség 32 települése a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet része. Ez magával vonzza azt is, hogy turisztikai szempontból a BKÜ-s települések és ezeken tevékenykedő vállalkozások a Balatoni Regionális Marketing Igazgatóság, míg a többi település a Közép-dunántúli Regionális Marketing Igazgatóság illetékességi területéhez tartozik.

A fejlesztések mentén a területileg kiegyenlített tervezés és megvalósítás szempontjából meghatározó még az is, hogy a 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet alapján a sümegi járás és annak települései (21) számítanak kedvezményezett járáshoz tartozónak. Ezen felül 4+10 egyedileg kedvezményezett település tartozik a tervezési területhez (105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet 2. sz. melléklet szerint). (Mellékletek 3., 4. számú táblázatok)

Társadalom helyzete

Az elmúlt évek adatait vizsgálva megállapítható, hogy a lakónépesség száma jelentős mértékben nem változott. A 2006-os 40 801 főhöz viszonyítva 2,36 százalékos csökkenés figyelhető meg. Az országos értékhez (1,67%) viszonyítva a lakónépesség csökkenése intenzívebb.

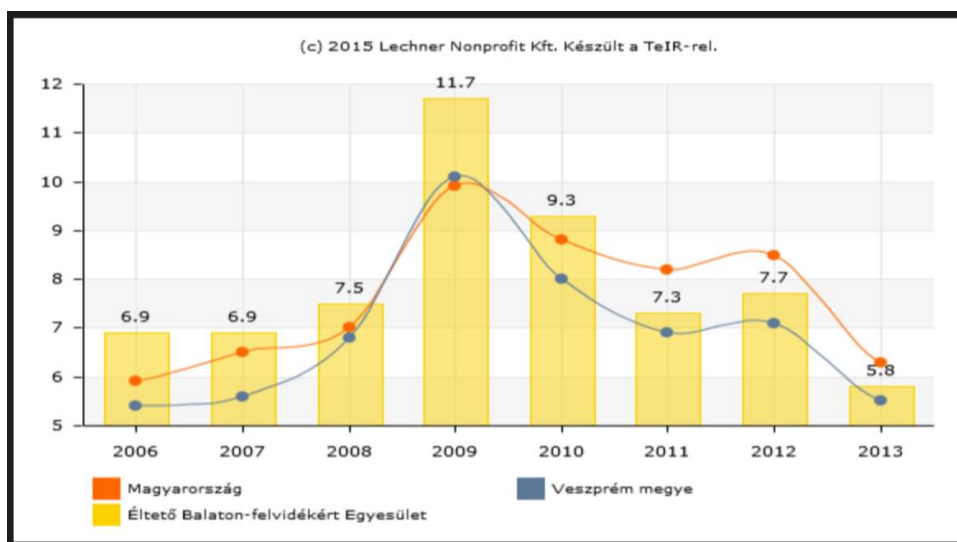
A természetes szaporodási, fogyási mutatók alapján a magyarországi és Veszprém megyei tendenciákhoz hasonlóan az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület területén is természetes fogyásról beszélhetünk, amely betudható az öregedő korfának. A 2013-as adatok alapján az országos átlag -3,9 a megyei -4,1 és az akciócsoport területén -6,4 ezrelék. Ugyanakkor a vándorlási egyenleg az utóbbi években pozitív értékeket mutat a megyei adatokkal szemben. Míg 2011-ben a megyei érték -1,2 ezrelék volt, addig az 59 településen átlagosan 6,1 ezrelék. A 2012-es év szintén pozitív irányú eredményeket mutat (3,1 ezrelék szemben a megyei -0,7 ezreléssel) a legfrissebb 2013-as adat szerint a megyei vándorlás egyenlege -1,7 ezrelék, míg a térségben 1,8. Ezek a mutatók biztatóak, amelynek oka a társadalom által tapasztalt pozitív minőségbeli változás a térségben, ami vonzóvá teszi számukra a letelepedést.

Az állandó népesség belül a korosztályok megoszlása tükrözi az országos valamint a megyei szintet, azok arányaitól nem tér el jelentősen.

A 2013-as adatok alapján a lakónépesség megoszlása a következőképpen alakult:

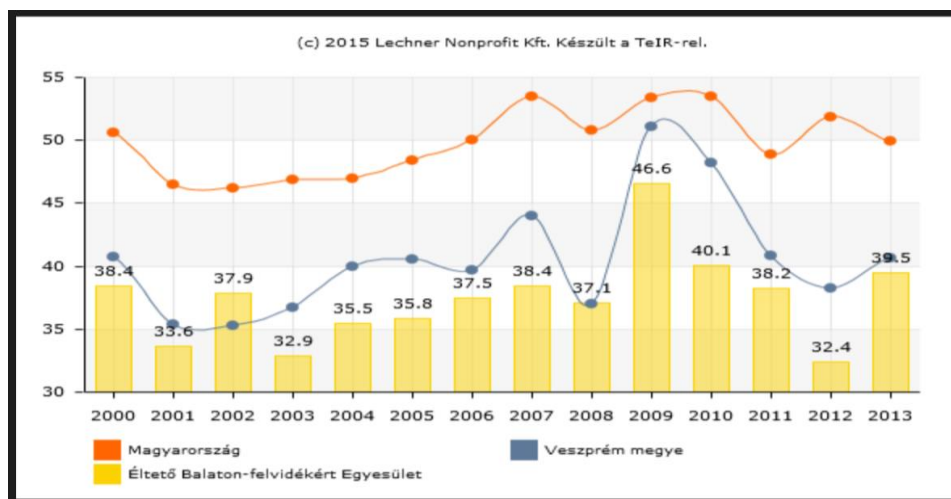
A teljes lakónépesség 13,7%-a 0-14 éves, 23,4%-a 60 év feletti és 62,9%-a 14 és 60 év közötti. Az utóbbi években a 0-14 év közötti korosztály aránya stagnál, míg a 60 év feletti aránya nő, ez is előrevetíti az egyre öregedő korfát. A már említett pozitív vándorlási egyenleg továbbra is növekvő üteme ezt képes lehet ellensúlyozni. A pozitív folyamatok megtartását, erősítését segítheti az ifjúság megtartására való törekvés, a fiatal családok idevonása.

A foglalkoztatottság tekintetében az akciócsoport területe kedvező tendenciákat mutat, hiszen a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül a 2001 és 2011-es viszonyítási időben mind az országos és mind a megyei átlagoknál intenzívebben növekedett. 2001-ben a lehatárolt területen 54,8% volt ez az érték, 2011-ben több mint 5 és fél százalékkal növekedve már 60,4%. Az 5 és fél százalékos növekedéssel szemben az országos növekedés 4,9% míg a megyei csak 3%. A kedvező foglalkoztatottsági helyzetet alátámasztja a regisztrált munkanélküliek számának csökkenő tendenciája. Ugyanakkor a tervezői csoport ülésen több alkalommal felhívták a szakembereket a figyelmet arra, hogy a közmunka programok jelenlegi munkaerő elszívó hatása egyes esetekben már károsan is hathat a munkaerő piacra, mivel többször előfordul, hogy a piaci jellegű munkaerő igényeket nem lehet teljesíteni. A legfrissebb, 2013-as adatok alapján az említett mutató a lehatárolt területen 5,8% volt, míg az országos érték 6,3% a megyei pedig 5,5%.

1. számú ábra - Munkanélküliségi ráta (%)
Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

Pozitív tényező, hogy a munkanélküliek arányát tovább bontva a tartósan, tehát 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya alacsonyabb a térségben, mint a már említett szinteken.

2. számú ábra - Tartós munkanélküliek aránya (%)
180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékában.

2013-ban a regisztrált munkanélküliek 39,5%-a volt tartósan munkanélküli szemben az országos majdnem 50%-os aránnyal. Az adatokban szintén meghatározó a közmunka programok torzító hatása. Fontos azonban azt is kiemelni, hogy a térségben jelentős a termelési jellegű közmunka programban résztvevők aránya, ami tovább segíti a vidékfejlesztési célok megvalósulását.

A 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya viszonylag alacsony, bár az utóbbi időben növekedésnek indult, 2010-ben 13,4% míg 2013-ban 17%. A 26-45 év közötti korosztály valamint a 46 év feletti munkanélküliek megoszlása nagyjából egységesnek mondható. Területileg azonban vannak különbségek. Jelenleg is a Sümegi Járásban a legalacsonyabb a foglalkoztatottak aránya.

A legrosszabb mutatóval Szőc rendelkezik ugyan (31,5% a 15-64 év közöttiek foglalkoztatottsági aránya), azonban a Sümegi Járásban 7 településén sem haladja meg ez az arány a 43.6%-ot (Zalaszegvár: 34,1%; Hetyefő: 34,8%; Hosztót: 38.2%; Szentimrefalva: 39,4%; Rigács: 41,3%; Megyer: 42,3%; Veszprémgalsa: 43,6%). A legmagasabb arány ebben a járásban 57,8% (Gógánfa). Ugyanakkor jellemző képet nyújt a legfeljebb 8 általános iskolát végzettek aránya, amely a sümegi járásban a legmagasabb. A két adat nyilvánvalóan összefügg. Kelet felé haladva a csoport területén ez a mutató folyamatosan javul. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület középső területén Szőc mellett még Vigántpetenden (39,7%), Vöröstón (36,5%) és Öcsön (40,1%) kiemelkedően alacsony a foglalkoztatottak aránya. A balatonfüredi járásban Dörgicsén (38,9%), Tagyonban (40%) és Monoszlón (41,8%) vannak hasonlóan gyenge foglalkoztatottsági arányok.

Ha ezzel párhuzamosan megvizsgáljuk a közösségi aktivitást megállapítható, hogy ezeken a településeken jellemzően nem találunk erős civil szerveződések sem, amelyek ösztönző programjaikkal hozzájárulhatnának a lakosság életminőségének javításához.

A mutatók alapján látható, hogy ugyan történt pozitív irányú elmozdulás az elmúlt években, de még így is igen kedvezőtlen a társadalmi összkép.

Ráadásul kétségtelen, hogy a „kedvező” változásban jelentős szerepet játszik a közmunka program, valamint a Nemzeti Művelődési Intézet által elindított Kulturális Közfoglalkoztatási Program.

Az eddigi projektmunkák és a fórumokon, interjúkon kapott információk alapján több betöltetlen munkahely van az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület közvetlen működési területén, azonban az adott szakterülethez szükséges képzettséggel rendelkező munkavállalók nincsenek, vagy külföldön,

vagy városban (magasabb bérekért) vállalnak munkát. Ugyanakkor az is jellemző, hogy nem is tud egymásról a lehetséges munkavállaló és munkáltató, illetve nincs kellő információja a kedvező foglalkoztatási lehetőségekről sem.

A lakosság életminőségét jelentősen javíthatják a közösségi tevékenységek, amelyekkel jellemzően civil szerveződések gazdagítják a települések életét. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület közvetlen működési területén az országos átlaghoz képest magas a civil szervezetek száma, de a megyei szinthez mérten alacsonyabb. Azonban - fentebb már röviden bemutatott - aktivitásuk kiemelkedő, amely által nagyban színesíti a térség, a települések közösségi életét. A szervezetek kétötöde (43 %) egyesület és egyesületek szövetsége, közel harmada (31 %) alapítvány, vagy közalapítvány, minden ötödik klub, kör, társaság formájában működik, a többi szervezet valamilyen érdekvédelmi feladatot lát el, vagy hegyközségi tanács.

A *non-profit szervezetek* tevékenységének osztályozási rendszere (NSZOR) alapján a térségben a következő fő működési területek jellemzőek: kulturális, sport, környezetvédelmi, település- és vidékfejlesztési, közösségfejlesztési. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület közvetlen működési területén mikro-térségenként megtalálhatók a vidékfejlesztés szempontjából meghatározó non-profit szervezetek, amelyek nem csak a megoldási javaslatok és a társadalmassítás szempontjából jelentősek, de aktív, meghatározó szakemberei is a tervezés folyamatának. A sokszínű szakmai irányultság és pro aktivitás meghatározója, nagyon jó alapja a következő években kialakításra kerülő vidékfejlesztési bázispontoknak. Ezek a szerveződések területi hatókörűeknek és szakmai hozzáértésüknek köszönhetően az általánosságban vett térségi aktivitás erősítésén túl a kialakulóban lévő speciális alhálózatoknak is meghatározó szereplőivé, bázispontjaivá válhatnak.

Jövedelmi viszonyok tekintetében javult a helyzet az elmúlt években a tervezési területen, de a Veszprém megyei és az országos átlaghoz képest alacsonyabb az egy lakosra jutó évi nettó belföldi jövedelem. Míg a 2000-es évek elején 300 000 Ft körül mozgott, 2013-ra a duplájára emelkedett, átlagosan eléri - éves szinten - a 637 646 Ft-ot. Ez az összeg azonban 37 256 Ft-tal kevesebb, mint az országos átlag, és a Veszprém megyei átlagnál is 13%-kal alacsonyabb. Tükrözi a vidékre jellemző alacsonyabb bérezést, valamint az adatban egyértelműen közrejátszik a munkanélküliek száma is.

Az 59 településből a 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet alapján 14 település társadalmi –gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett, illetve jelentős munkanélküliséggel sújtott település, ami a területi kiegyenlítődés elve mentén pályázati szempontból kedvezményezett státuszra jogosítja fel az itt élőket, vállalkozókat az EU-s pályázati rendszerben. Ugyanez a helyzet áll fenn a teljes sümegi járásban a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet alapján. Ez összesen 21 település, de 10 település esetén átfedés mutatkozik. Az összlakosság 38,7%-a él ezeken a településeken (2013. évi TEIR adatok alapján.)

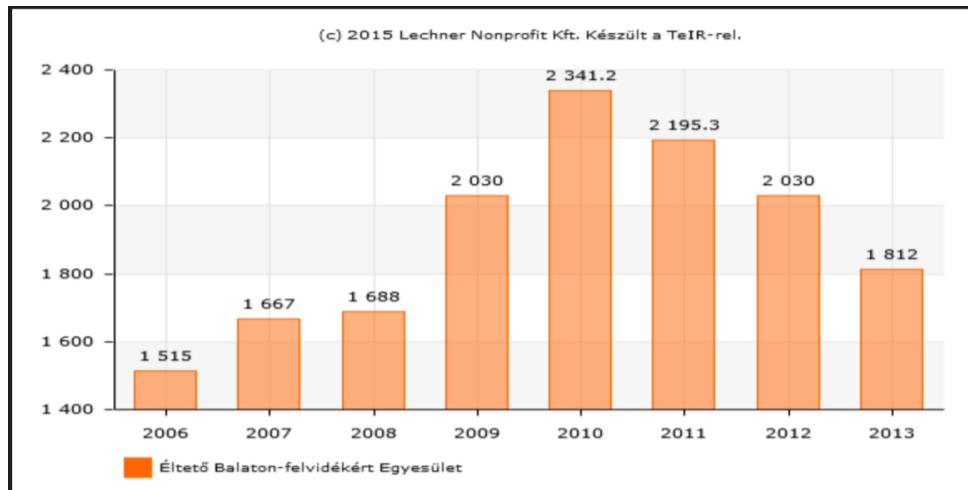
A kedvezményezett települések és hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása az egész országban nagy kihívás. A korábbi években a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia leginkább ösztönző jelleggel érintette ezt a témát és meglehetősen kevés pályázat irányult a hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos kérdésekre.

A civil szervezeti aktivitás jellemzően a segélyezésre összpontosít ezen a területen, mint a felzárkóztatásra. Ennek legfőbb okai vélhetően az alábbiak:

- ez a szakterület relatív nagyon magas szakirányú és elkötelezett humán erőforrás igényel bír

- a térségben meglévő szakmai erőforrás egészségügyi és szociális területen dolgozik, amely rendkívül leterhelt és az átlagosnál is kevésbé vonzóak bérezési lehetőségeik
- a terület szakemberei leterheltségükönél fogva kevésbé tudnak élni a pályázati lehetőségekkel
- a szakemberek nem látják a vidékfejlesztés korábbi években elért eredményeit, közösségfejlesztési tapasztalatait, túl kevés a kapcsolódási pont, idő ezek megismerésére, az ezekben rejlő lehetőségek kiaknázására.

Az akciócsoport működési területén 2013-as évben összesen 1 812 lakos volt jogosult a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. A jogosultak száma 2010-ig emelkedett, azóta csökkenő tendenciát mutat.

3. számú ábra - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma (fő)

Jellemzően a Balaton parti településeken kevesebb a jogosultak száma, míg a Balatontól távolabb eső településeken a lakosság számához képest magasabb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma.

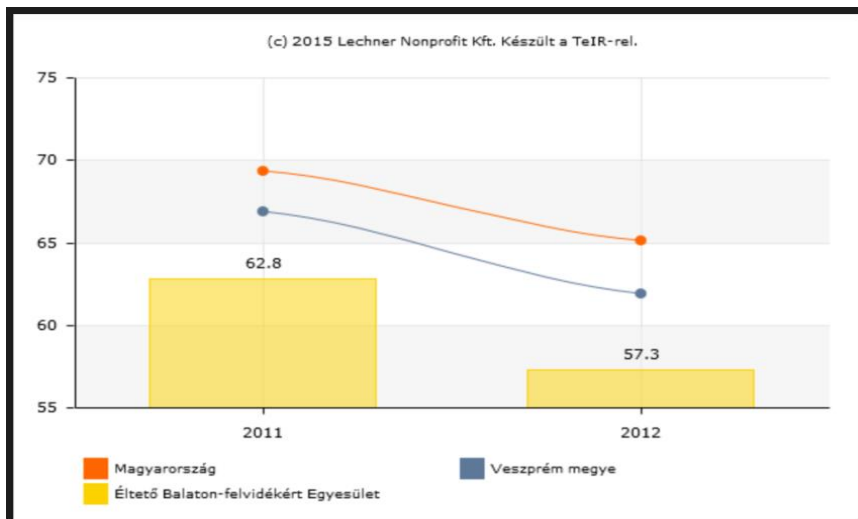
Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület működési területén lévő települések Esélyegyenlőségi Programjainak egyike sem alapul helyi kutatáson, adatgyűjtésen, a TEIR adatbázis, valamint az önkormányzatoknál rendelkezésre álló adatbázisok alapján készültek. A beavatkozási pontokat jellemzően a törvény adta lehetőségeknek megfelelően, a működő szolgáltatási rendszereket figyelembe véve tervezték. Számítanak a védőnőkre, a munkaügyi központokra, a családsegítőkre. Több esetben megjelenik a helyi civil szervezetek bevonása, a saját (önkormányzati) cselekvések lehetősége. Mindezeket oly' módon lehet magasabb szintre emelni, hatékonytá tenni, ha komplexen gondolkodva, az érintettek együttes bevonásával, közösségfejlesztési módszerekkel is ötvözve tervezik meg a teendőket. Jó irány, hogy az ÁROP projektekben már alkalmazzák a közösségi tervezés módszerét ezeket a területeken. Folyamatban van járási szintű esélyegyenlőségi tervek elkészítése, de jelen dokumentum elkészítési ideje ezek részanyagai sem állnak még rendelkezésre.

A gazdaság helyzete

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület működési területén a vállalkozások száma az országos és a megyei átlag környékén mozog. 2013-ban ezer főre vetítve 156,4 regisztrált vállalkozás működött. Ez az érték az országos átlagnál hozzávetőleg 8%-al alacsonyabb, míg a megyeinél nagyjából 9%-al

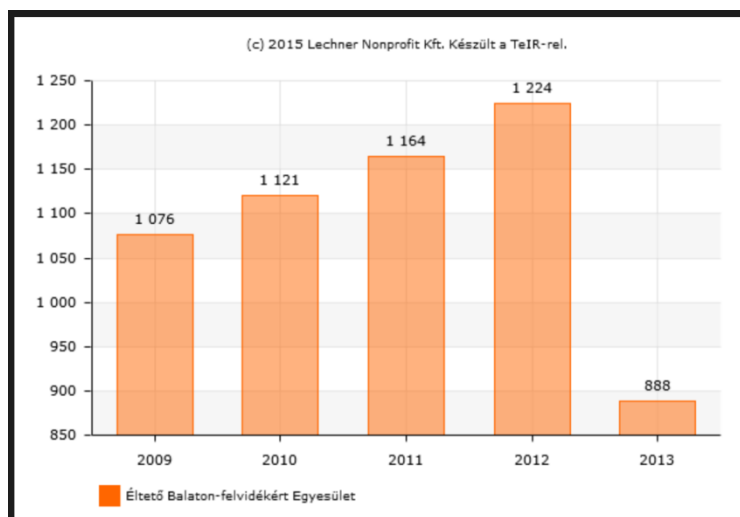
magasabb. Azonban míg az országos, valamint a megyei tendencia növekvő, addig a térségben csökkenő trend figyelhető meg. 2012-es adatok alapján az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület területén 1224 fő regisztrált őstermelő, 1270 fő egyéni vállalkozó, valamint 1022 működő társas vállalkozás végzett gazdasági tevékenységet.

A társas vállalkozások száma 2008-ban 895, 2012-ben 1022 volt. Az egyéni vállalkozók és az őstermelők tekintetében csökkenő tendenciák figyelhetőek meg. 2009-ben 1076 a regisztrált őstermelők száma, a legfrissebb, 2013-as adatok alapján ez az érték 888 főre csökkent. 2011-ben a hosszabb távú trenddel ellentétben növekedett a számuk 1121 főről 1164-re, 2012-től a trend újra csökkenőre váltott. Elképzelhető, hogy egyes egyéni vállalkozók valamint őstermelők társas vállalkozásként folytatták tevékenységüket, de jogszabályi változások is közrejátszottak, ugyanakkor a korábbi 2011 évi emelkedés épp a pozitív változtatásoknak volt köszönhető, mert könnyített feltételekkel lehet a kistermelői termékeket feldolgozni és piacra juttatni. A pár év alatti visszaesés a kezdeti „lelkesedés” csökkenéséből, az újbóli más jövedelemszerzési lehetőségek választásából is adódhatott ezekben az években.

4. számú ábra - Működő vállalkozások száma ezer lakosra (db), 2011-től
Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint.

A gazdasági szereplők döntő többsége a terciér, azaz a szolgáltató szektorban tevékenykedik. 2011-ben a lehatárolt területen a GFO”11 osztályozási rendszer szerint ebben a szektorban 3165 vállalkozás tevékenykedik. Nem elhanyagolható az ipar-építőiparban tevékenykedők száma, szintén a már említett besorolás szerint 2011-ben 592 vállalkozás, míg a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban 90 vállalkozás található. A vállalkozások méretbeli (foglalkoztatottak száma) eloszlása a GFO”11 osztályozás szerint, a legfrissebb 2011-es adatok alapján a következő: 1-9 fős vállalkozás: 2197 db. , 10-49 fős 79 db. , 50-249 fős 15 db. , 250 fő feletti foglalkoztatott számmal rendelkező vállalkozás 1 db.

5. számú ábra - Regisztrált őstermelők száma (fő)

Mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal rendelkezők száma.

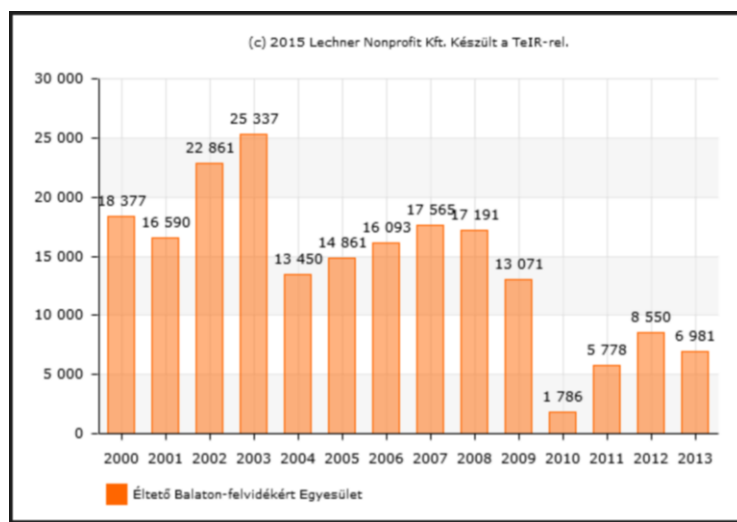
Fentiek alapján a stratégiában kiemelt figyelmet kell fordítani a térségben jelentős szolgáltatói szektor fejlesztésére, hiszen a GINOP forrásai elsődlegesen a termelési szektor számára nyújtanak több támogatási lehetőséget. Ezt oly módon célszerű megvalósítani, hogy egyúttal szolgálja a minőségi turisztikai szolgáltatások erősödését is.

Figyelmet kell fordítani az őstermelői, kistermelői tevékenységek fejlesztésére is. Bár 2013-ra csökkent az őstermelők száma, az tapasztalható, hogy a meglévőeken belül viszont jelentős minőségi változás következett be, amelyet a területen kialakított A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegy rendszer tovább erősített. A védjegy létrehozásával párhuzamosan kialakult egy folyamatosan erősödő felvevőpiac. Jelenleg több a tervezési területen működő üzletben, Tourinform irodában és piacon indult el a védjegyes termékek valamilyen módon megkülönböztetett jelöléssel való értékesítése. Ezek jellemzően: FÉK Üzletház – Balatonakali; Kamilla Kézműves Ajándékbolt – Sümeg; NAGY Csemegebolt – Ferrir Bt. - Ukk; „Az én kis falum” reggeliző és kisbolt - Törökbálint; Dörgicsei Borház; Dörgicsei Levendula Major - Dörgicse; Szeresd a Magyar Információs Pont és Vásár – Veszprém; Balatoni Ízlelő - Budapest; Tourinform Iroda - Balatonfüred; Tourinform Iroda – Veszprém; Tourinform Iroda - Sümeg; Tourinform Iroda – Tihany; Ezüstfenyő Turistaszálló – Halimba; Kinizsi Vár - Nagyvázsony; Hotel Kapitány**** - Sümeg; Palota Pince – Sümeg. Piacok: Tihany - Placc és AGORA Piac. Vásárcsarnokok: Balatonfüred, Veszprém, Hévíz.)

A 2013-as adatok alapján idegenforgalom tekintetében a következő mutatókat láthatjuk: Kereskedelmi szálláshelyen 2013-ban 10312 férőhely volt, míg falusi szálláshelyen 198 db. A 2006-os adatokhoz képest jelentős visszaesés figyelhető meg. Kereskedelmi szálláshelyen 2006-ban 12368 darab férőhely volt, falusi szálláshelyen pedig 1635, ami drasztikus, csaknem 88%-os visszaesés. Ennek oka több jogszabályi változtatásra vezethető vissza. Ebben az időszakban szűnt meg a falusi turizmussal foglalkozó magánszemélyek adókedvezménye, aminek hatására sokan megszüntették ezt a tevékenységet. Másrészt a kiemelt üdülőkörzeti jelleg miatt a szálláshely kategóriákban is változtatás volt.

A 2010-2011-es időszakban az addig csökkenő férőhely számok határozott növekedésnek indultak. Vélhetően a megmaradó falusi szálláshelyek azonban már azok, amelyek valóban minőségi szolgáltatást tudnak nyújtani, nem csupán az egy-egy nagy rendezvény által idevonzott tömeg alacsony igényeit képes kielégíteni (lásd: Taliándörögd, Kapolcs: a Művészetek Völgye Fesztivál alatt sokkal nagyobb a szállást keresők száma, mint amennyi van, és egy időszakban már bármilyen körülményt felvállaltak a helyben szállásolásért a látogatók. Mivel sokan csak ebben a 10 napban adtak ki szobát, az adókedvezmény megszűnésével számukra nem volt értelme fenntartani ezt a tevékenységet.) A falusi szálláshelyek száma még mindig alacsony, de a fejlesztések eredményeként magasabb színvonalúak, mint korábban, és egyre inkább hozzájárulnak a családok bevételének növekedéséhez.

A férőhelyek száma mellett az eltöltött vendégéjszakák is fontos mutatónak számítanak. Kereskedelmi szálláshelyen a legfrissebb 2013-as adatok alapján 140419, míg falusi szálláshelyen összesen 6981 vendégéjszakát tölthettek el. A 2006-os adatokkal összevetve a kereskedelmi szálláshelyek forgalma nagyjából azonos, míg a falusi turizmusban töltött éjszakák, ahogy a férőhelyek száma is drasztikusan csökkent (2006-ban 16093 vendégéjszaka).

6. számú ábra - Vendégéjszakák száma a falusi szálláshelyeken (db)

2013-ban a kereskedelmi szálláshelyeken külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya az akcióterületen 20,3%. A falusi szálláshelyeken eltöltött külföldi vendégéjszakák száma szintén a 2013-as évet tekintve 11,4% ami közelít az országos 11,9%-os értékhez. A megyei adat 7,4%. Az előző 2012-es évhez képest növekedés tapasztalható. A vendégéjszakák vizsgálatok fontos számításba venni az átlagos tartózkodási időt, ami az idősor tanúsága szerint az utóbbi években hozzávetőleg 3-4 nap. 2013-ban az akciócsoport területén kereskedelmi egységekben 3,1 nap volt az átlagos tartózkodási idő, míg a falusi szálláshelyeken ez az érték 3,2 nap volt. Az ezredfordulótól vizsgálva az idősort megállapítható, hogy országos szinten csökkent a szálláshelyeken töltött idő hossza. 2000-ben az országos érték 3,1 valamint 4,7 nap volt a kereskedelmi illetve falusi szálláshelyeken, az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által lehatárolt területen pedig 4,7 nap, illetve 5,4 nap.

A KSH 2015. év eleji jelentése alapján - amelynek az itt lévónél hosszabb összefoglalóját tartalmazza a 2. számú melléklet - 2014-ben a Balaton Turisztikai Régióban (a tervezési területen 32 település, a lakosság 38 %-a tartozik ehhez a régióhoz.) 1, 45 millió vendég 4 887 ezer vendégéjszakát töltött a kereskedelmi szálláshelyeken. Ez a magyarországi kereskedelmi együttes vendéglétszámának 15%,

regisztrált vendégéjszakáinak 20%-a ebben a turisztikai régióban jelent meg. Az összes vendégéjszaka 63%-át belföldi vendégek tették ki, míg a tóhoz érkezők 75%-a volt magyar. A Balaton Turisztikai Régió Veszprém megyei területén a vendégéjszakák száma több mint 15 ezerrel emelkedett. A napi költség egy főre számított értéke 4800,- Ft volt átlagosan, országos viszonylatban, amiből csupán 20% volt a területre irányuló közlekedés, a többi az ott tartózkodás költsége (szállás, étkezés, egyéb). A szolgáltatások fejlesztése terén azonban fontos adat, hogy az egészség megőrzésére irányuló (wellness) utazások alatt a napi költség 9000,- Ft/fő, egyéb pihenési célú jellegűnél 7 000,- Ft/fő. A balatoni vendégforgalom mintegy 70%-a 188 szállodához köthető. A Közép-dunántúli Régióban egész más azonban a helyzet, ahová a települések több mint 60%-a tartozik. Ez a régió turisztikailag pl. az utak során eltöltött időt tekintve a Dél-dunántúli turisztikai régióval egy szinten a 6-7. helyen szerepel 1/3-a értékkel, mint ami a Balaton régióban realizálódott.³

A tervezési terület egyedi turisztikai kínálatának népszerűsítésében továbblépést jelenthetnek a kezdetleges jelleggel már újtukra indított turisztikai csomagajánlatok továbbfejlesztése, rendszeres aktualizálása és ezek turisztikai piacra juttatása aktív, napi szinten ezen a „piacon” tevékenykedő szakemberek segítségével.

Természeti, turisztikai adottságok, hagyományaink, kulturális erőforrásaink

Az Éltes Balaton-felvidékért Egyesület által lefedett területet a természetföldrajzi sokszínűség, a védett területek magas aránya jellemzi. A zömében mozaikos, pannon karakterű kultúrtáj egyedi elemei: vár- és templomromok, szőlőhegyek, patakok, vízpartok, legelők, őshonos tölgyesek és gyümölcsösök. Biodiverzitását meghatározza, hogy kiemelkedően (30%) erdőszült (országos átlag 17%). A települések mintegy 1/3-a a Balaton-felvidéki Nemzeti Park (BNP) része (lásd 3. számú melléklet). A terület földtanilag is nagyon gazdag. A NATURA 2000 területek mértéke magasan meghaladja az országos átlagot. A biodiverzitás és a zoológiai értékekben való gazdagság igen jelentős.

Több éves előkészítő munkát követően a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által 2006-ban létrehozott Bakony-Balaton Geopark 2015. novemberében megkapta az „UNESCO Globális Geopark” címet. Az elismerés azonos értékű a Világörökség illetve az ugyancsak igen rangos Ember és Bioszféra programokkal. Az Éltes Balaton-felvidékért Egyesület működési területét a sümegi járás egyes településeit kivéve teljes egészében lefedi a Geopark, a Bakony és a Balaton további területeit is magában foglalva (lásd 4. számú melléklet.). Ez az eredmény tovább növeli a turisztikai vonzerőt, ugyanakkor a szakmai együttműködést tovább kell erősíteni a Nemzeti Park munkatársaival, hogy kölcsönösen lehessen építeni a két szervezet magas szintű szakmai tudására, tapasztalatára turisztikai szempontból is.

Természeti és épített örökségi emlékek, táji értékek jobb bemutatthatósága érdekében a 2007-13-as vidékfejlesztési időszakban a települések lakóival - a BNP természetvédelmi őreinek véleményét is kikérve – túraútvonalakat alakított ki az Éltes Balaton-felvidékért Egyesület. Ezek a települési jellegű útvonalakon a BNP által is javasolható táji értékek mellett helyi jelentőségű épített örökségeket, valamint az útvonalakon vagy közelükben működő vállalkozók, termelők is szerepelnek. A túrák ugyanakkor elkerülik a fokozottan védett területeket, élőhelyeket, amelyekre nem célszerű nagy számban ráirányítani a turistákat.

³ KSH, 2015. július – Turizmus és vendéglátás, 2014

Mára 3 nyelvű adatbázis, valamint honlap, és ingyenesen letölthető mobiltelefonos alkalmazás működik a kialakított túraútvonalak népszerűsítéséhez, használatához, hozzájárulva a turizmus fellendítéséhez, a térség kisebb értékek „láthatóságához” is. Ezen a területen jelentős fejlődési tér mutatkozik még. Az útvonalakon lévő értékek megőrzése, a szolgáltatások fejlesztése, ezek átfogó népszerűsítése még kiaknázatlan lehetőség, ami a foglalkoztathatóságot és a jövedelmezőséget is növelheti.

Szintén a turisztikai vonzerő növelését segítik a még meglévő hagyományok, kulturális erőforrások. Például a már 25 évet megért Művészetek Völgye Fesztivál, amelyben 6 éve kap helyet az Éltető Völgy, mely az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület működési területén élő, tevékenykedő szolgáltatók, termelők, vállalkozások bemutatását, egyúttal a 10 nap alatti együttlét révén kapcsolatuk erősítését célozza. A sümegi Végvári Napok, a nagyvázsonyi Marha (nagy) hajtás, a Nivegy-völgyi Borünnep, a tihanyi Levendula Ünnep, és több kisebb, helyi közösségeket erősítő, szemléletformáló rendezvények megléte is erősíti a turisztikai kínálatot, lehetőségeket ad a helyi, térségi termelők, vállalkozók piacra jutására.

2.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által lefedett közvetlen működési terület szempontjából nagy jelentősége volt a HACS 2008-as megalakulásának, a megalakulás módjának, a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia (HVS) megalkotási folyamatának. A csoport alakítását megelőző években a tervezési területen korábban is aktívan tevékenykedő, a saját szakterületükön hiteles, elhivatott szakemberek kezdtek el együtt gondolkodni, együtt dolgozni. Az összes település és sok-sok szervezet bevonásával a térség valós szükségleteire, igényeire alapozva született meg a HVS. Mindez jó alap volt a sikeres működéshez. Az egymás iránti bizalom, a nagy teherbírás, az elhivatottság és a magas fokú szaktudás megnyilvánulása munkatársak és partnerek közötti munkákban végig kísérte a 2007-13-as időszakot.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület megalakulásának módja stabil alapokat adott a LEADER alapelvek megvalósulásának. Olyan települések fogtak össze, amelyek együtt akartak dolgozni, közös jövőképet kialakítani. Az elnökség, és a munkaszervezet tagjai is ennek szellemében végzik munkájukat, ezt a gondolkodásmódot közvetítik a tagok, hálózati tagok felé. A LEADER hozzáadott értéke a szektorokon belüli és a szektorok közötti együttműködések erősödése, az alulról építkezésnek köszönhetően a valós igényekre való reagálás, ennek eredményeképpen a hatékony forrásfelhasználás, a folyamatosan erősödő vidékfejlesztési hálózat létrejötte.

Legfontosabb mérföldkövek az elmúlt években:

2009-2014	Pályázatok kiírása, bírálata a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján
2010-2015	Pályázatok megvalósítása, kifizetési kérelmek elkészítésének segítése
2011-2012	Települési értékeket feltáró, rendszerező túraútvonalak kialakítása a 60 településen
2012-2014	Helyi termékek és szolgáltatások népszerűsítését célzó 60 települést átfogó projekt
2013-2015	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegy kialakítása Zöld turisztikai kínálat erősítése, népszerűsítése
2014	Az Egyesület megkapta a Vidékfejlesztési Minisztériumtól a hivatalos elismerést a 2014-2020-as EU-s pályázati időszakra vonatkozóan a LEADER program koordinálására
2015	2014-2020-as időszakra vonatkozó Vidékfejlesztési Stratégia elkészítése

Az eltelt 7 év során sok sikeres projekt valósult meg közvetlenül a területi pályázatás során, amely összefoglaló adatait az alábbi táblázat tartalmazza.

Fejlesztési fő tématerület	Támogatott pályázatok
UMVP - III. tengely	
Falumegújítás - és fejlesztés	60 db
Vidéki örökség megőrzése	27 db
Mikro vállalkozások létrehozása és fejlesztése	51 db
Turisztikai tevékenységek ösztönzése	23 db
Összesen	161 db
Jóváhagyott támogatási forrás	2 181 876 175,- Ft
Együtműködések, partnerségek száma	246 db

Fejlesztési fő tématerület	Támogatott pályázatok
UMVP – IV. tengely	
LEADER - közösségi együttműködésen alapuló pályázatok	302 db
Jóváhagyott támogatási forrás	601 000 000,- Ft
Együtműködések, partnerségek száma	1450 db

Jelentős eredmény, hogy 2010-től a térség őstermelőit is sikerült bevonni a kedvezményezett körbe. Fontos volt a mikro vállalkozások kisléptékű fejlesztéseinek támogatása, akiknek a GOP-ban csak magasabb fejlesztési forrással volt esélyük pályázni. Több mikrovállalkozás fennmaradását, fejlődését sikerült ezzel elősegíteni, aminek kiemelt jelentősége van, ha figyelembe vesszük, hogy országos szinten jellemzően milyen magas a megszűnő, 3 évet túl nem élő vállalkozások száma.

A megvalósult projektek sok pozitív változást hoztak. Ezek pl.: infrastruktúrában, eszközparkban fejlődő őstermelők, mikro vállalkozások, helyi igényekre épülő, fenntarthatóságot elősegítő képzések, közösségerősítő, szemléletformáló rendezvények, közösségi szinterek infrastruktúrájának, eszközparkjainak javulása.

Főbb átfogó eredmények, országos jelentőségű projektek

- az Európai Unió LEADER vidékfejlesztési források segítségével a 2009-2014 között a területen, több mint 463 vállalkozó, civil- és egyházi szervezet, önkormányzat fejlesztési programját tudtuk támogatni Európai Unió és nemzeti társfinanszírozással. A támogatási forrásokat illetően ez azt jelenti, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása keretében közel 2,8 milliárd forint fejlesztési forrás megítéléséről döntött a helyi bíráló bizottság/elnökség,
- a támogatott projektekkal több, mint 100 új munkahelyet teremtettek a projekt tulajdonosok, és több mint 300 munkahely stabilizálódott. Mivel a LEADER jellegű programozás alapja az együttműködések erősítése, így fontos mutatószám a partnerségek építése, erősítése is. Ezekkel a projektekkal közel 1700 különböző formájú, erősségű együttműködést lehetett erősíteni, építeni,
- az együttműködő egyesületi és hálózati tagok száma ma már meghaladja a 250-et, ami jelentős közösségi és gazdasági összekapcsolódást, előnyöket is jelent. A tagok sokat tanulnak egymástól és a közösségi együttműködések további erősödését célzó programokból. A projektek segítségével a turisztikai, kézmű- és kisipari, illetve a vendéglátás különböző területein dolgozóknak kiemelt szolgáltatásokat biztosít a szervezet. Ennek keretében életre keltett két nagyobb programot is.
Ezek:

- A „Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidékért” védjegy program létrehozása és működtetése: www.eltetovedjegy.hu
- Közel 160 önálló Balaton-felvidéki túraútvonalból álló, komplex turisztikai rendszer létrehozása, amely egyúttal bemutatja az egyesületi tagok és partnerek termékeit és szolgáltatásait: www.balatonfelvidekitura.hu

A térséget átfogóan érintő, nagyobbak mondható eredmények az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által felvállalt térségen belüli, térségek közötti, és nemzetközi projektek megvalósítása révén születtek. Ezek járultak hozzá leginkább a térségi identitás kialakuláshoz.

„Zöld turisztikai” kínálat kialakítása a Balaton-felvidéken. Megvalósítása 2013-2015 között történt. Előzménye: Együtműködés és szemléletformálás a fenntartható és tartalmas turizmusért projekt (LEADER térségek közötti és nemzetközi együttműködés 2010. június – 2011. szeptember). A projekt célja 60 település turisztikai értékeinek, attrakcióinak egységes rendszerbe foglalása volt közösségi tervezéssel. Azonos tematika mentén interaktív, GPS- szel is követhető túraútvonalak kialakítása, a térség „láthatóvá”, vonzóvá, elérhetővé tétele a turisták számára. E projekt továbbfejlesztése, kiteljesítése valósult meg nemzetközi együttműködés keretében a Zöld turisztikai kínálat kialakítása projekt során. Mára közel 160 önálló, GPS koordinátákkal ellátott, Balaton-felvidéki túraútvonal létezik, amely egyúttal bemutatja az egyesületi tagok és partnerek termékeit és szolgáltatásait. 3 nyelvű honlap (www.balatonfelvidekitura.hu) és ingyenesen letölthető mobil alkalmazás segítik használatot és népszerűsítést.

„A Vidék Minősége - Éltető Balaton-felvidék” védjegy kialakítása. Megvalósítása 2014 – 2015 folyamán történt.

Célja a Balaton-felvidéki termékek és szolgáltatások összefogott, közös népszerűsítése, társadalmi, gazdasági együttműködések erősítése, az itt lévő termékek és szolgáltatások, helyi épített természeti és kulturális örökségi értékek átfogó ismertségének, elismertségének elősegítése, a terület versenyképességének erősítése volt.

A turisztikai kínálat formálását célzó programban erősödő együttműködést a tagok, partnerek mára közösségi jellegű, gazdasági szerepvállalással is formálták a Balaton-felvidéki védjegyrendszer kialakításával, amely az európai szintű közös, területi „A Vidék Minősége” ernyővédjegyhez kapcsolódik. A védjegyen belül 3 szakma specifikus területet alakult ki: az élelmiszert előállító, a kézműves és kisipari terméket előállító és a vendéglátás terén működő védjegyesek. 2015. novemberben összesen 93 Éltető Balaton-felvidék védjegyes szervezet van (www.eltetovedjegy.hu).

Egy Balatoni Kiemelt Üdülőkörzet területén megvalósított projekttel - Községi, gazdasági jellegű termékfejlesztési modell kialakítása – tapasztalatot szerzett a csoport közös beruházás megvalósításában is. Ennek kapcsán elindult az Éltető Balaton-felvidék védjegy különböző displayeken (hűtők, polcok, pultok) való promótálása, kifejlesztésre került egy díszdoboz sorozat, illetve ezzel együtt elindulhat egy szervezettebb közösségi értékesítés is.

Ezek a projektek jelentősen megnövelték a vállalkozói szféra együttműködési kedvét. A programok résztvevői, azaz a hálózat tagjai között kialakult társadalmi, gazdasági együttműködések, a bennük lévő humán kapacitás, a köztük kialakult koherencia kiváló bázis a gazdaság erősítéséhez, térségünk turisztikai attrakcióinak kiteljesítéséhez.

Tovább erősítette a szakmai munka kiteljesedését, a hálózati szerveződés jelenlegi fázisának formálódását, hogy a Pannon térség Fejlődéséért Alapítvány és a Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért jellemzően az ifjúsági területre koncentrálnak valósítottak meg a szakirányuknak megfelelő programokat, amelyeket kisebb területeken kezdtek el, de a programozási időszak végére tevékenységeik átszőtték az egész tervezési területet. Programjaik olyan hatékonyak voltak, hogy nagyon jó alapul szolgálnak a 2014-20-as vidékfejlesztési időszak ifjúsági jellegű programrészeinek nagyobb léptékű felkarolásához.

„ifILEADER” – Pannon Ifjúsági Értékkör Hálózat - KÖSZI-bázis.

Az ifILEADER programban a Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért 2008-ban, majd 2013-14. során felmérések segítségével kikérte a 60 településen élő fiatalok véleményét, elképzeléseit, ötleteit. Ezek alapján elkészítették

előbb a 2007-13-as, majd most a 2014-20-as tervezési időszakra vonatkozó ifjúsági stratégiát a közvetlen működési területre. Mind a kettő programozási időszakban ennek figyelembe vételével született meg stratégia, hiszen egyik fontos cél az ifjúság megtartása, a vidéken élő fiatalok hátrányainak csökkentése.

A Pannon Térség Fejlődéséért Alapítvány indította útjára a Pannon Ifjúsági Értékkör Hálózatot. Célja a helyi értékek megőrzése a fiatalok aktív részvételével, ezáltal identitásuk, kötődésük erősítése, közösségük létrehozása. A projekt azóta is folyamatosan fejlődik, terjeszkedik, az Alapítvány és a KÖSZI gondozásában. Mára országos, sőt, határon túli elismertségnek örvend.

Mindezek révén kialakításra került egy ifjúsági bázis (egy épületben az Éltesítő Balaton-felvidékért Egyesület taliándörögdi irodájával), melyet a KÖSZI hozott létre, majd ebből nőtte ki magát a Pannon Ifjúsági Népfőiskola, mely a fiatalok és az értékek megőrzése mellett az élethosszig tartó tanulásban kíván közreműködni, non formális tanulási módszerek alkalmazásával.

A Népfőiskola lehetőséget teremt a csoport területén az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés javítására, segítheti az alacsony képzettségűek hozzáférését a munkaerő piaci kompetenciákat javító formális képzési lehetőségekhez, hozzájárulhat a digitálisan írástudatlan népesség digitális alapkompenciáinak fejlesztéséhez, valamint fontos szerepet tölthet be „A Vidék Minősége - Éltesítő Balaton-felvidék” védjegyrendszerben a termelők, szolgáltatók képzéseinek megvalósulásában.

2.3 SWOT - elemzés

<i>ERŐSSÉGEK</i>	<i>GYENGESÉGEK</i>
<ul style="list-style-type: none"> • kiemelkedően jó turisztikai adottságok: táji értékek (Balaton-part, természetvédelmi területek, Balaton-felvidéki Nemzeti Park); nemzetközi szintű kulturális örökségi értékek (Tihany, Sümeg, Nagyvázsony), rendezvények (Művészetek Völgye Fesztivál), történelmi borvidék; közel 160, mobil alkalmazással letölthető túra- (kirándulási) útvonal leírásokkal, szolgáltatásokkal; minőségi termékek, szolgáltatások (különböző kategóriájú szálláshelyek, éttermek, falusi vendégasztalok) megléte, A Vidék Minősége – Éltesítő Balaton-felvidék védjegy erősödő ismertsége • meglévő erős térségi identitás: működő hálózatok társadalmi és gazdasági területen egyaránt, aktív partnerekkel, helyi tudásokkal Éltesítő Balaton-felvidékért Egyesület tagsága; Éltesítő Balaton-felvidék védjegy és zöld turisztikai kínálat hálózata; Pannon Ifjúsági Értékkör Hálózat; KÖSZI-bázis; IKSZT-k hálózata; tagok közötti eredményes partnerségek. • meglévő, mezőgazdasági hasznosításra alkalmas területek; 	<ul style="list-style-type: none"> • részben még kihasználatlanok a turizmusban, a helyi termékek előállításában és a természeti erőforrások kihasználásában rejlő lehetőségek • a mezőgazdaság és turisztikai kínálat kapcsolódása gyenge, az agroturizmusban rejlő lehetőségek kihasználatlanok • épített és természeti értékeink kellő forrás hiányában pusztulnak • az együttműködésben rejlő lehetőségeket még sokan nem látják • területi különbségeket az eddigi vidékfejlesztési munka eredményeképpen sem sikerült kellőképpen csökkenteni • A Vidék Minősége – Éltesítő Balaton-felvidékért védjegynél még nem épült ki a monitoring rendszer és a szakértői hálózat • kevés a háztáji termelés, alacsony a feldolgozottsági szint • a fiatalok nem látják a jövőképet a mezőgazdasági lehetőségek között • kis területeken nem kifizetődő a gazdálkodás • a kereskedelmi hálózatokba nehezebben kapcsolódunk be a termékek kis mennyisége, a feldolgozottság hiánya miatt • kevés a napjaink gazdaságára jellemző szövetkezési tapasztalat

<p>őstermelőink, kistermelőink eredményessége, átadható tudása; helyi (védjegyes) termékeket előnyben részesítő kereskedelmi egységek, piacok; helyi beruházás-ösztönzési kezdeményezések indultak közösségi összefogással; bíztható integrációra való szándék van a sertéshízlalás, -vágás, -feldolgozás terén</p> <ul style="list-style-type: none"> • jelentős helyi humán kapacitás: kulcsfigurák (aktív, „húzó” egyéniségek) megléte; országos, megyei szakmai szervezetek tudásának, valamint hazai és nemzetközi jó példának a hatékony integrálása; erős ifjúsági szervezetek, erős ifjúsági bázis, nyitott fiatalok, • jó kommunikáció a tagság, hálózati tagság, potenciális pályázók felé • meglévő közösségi terek, infrastruktúra 	<ul style="list-style-type: none"> • kevés a tapasztalat a szociális szolgáltatások terén • kistelepülési szolgáltatások hiányossága • nincs összhang a felnőttképzés és a területi, gyakorlati, vállalkezési igény között • a humánkapacitás nem elegendő bizonyos szakterületeken • nem megfelelő a képzettségi szerkezet (a vállalkozók igényei és a munkavállalók képzettsége között nincs összhang) • a lakosság körében nincs megfelelő tudás, készség a helyi fenntarthatóságról • esélyegyenlőség, társadalmi kohézió, hátrányos helyzetűek problémáira kevesebb figyelem fordul • adottságokhoz és eredményekhez képest alulmenedzselt a környék (kifelé irányuló kommunikáció gyenge) • a vidékfejlesztési tevékenység népszerűsítése gyenge
<p>LEHETŐSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszer • valós a (régi, és az innovatív) értékek felértékelődése • TDM-ek szakmai tudása, partnersége, valamint jelentős jövőbeni fejlesztési forrásaik pozitív hatása térségünkre • az ország 2. legkeresettebb turisztikai desztinációja a Balaton • központi törekvéssé vált a helyi termékek és szolgáltatások a helyi társadalomnak gondolata (közétkeztetés, piacok, pályázati és egyéni projektek megvalósítása helyi szereplőkkel) • egyre több a tudatos vásárló • meglévő, és kívülről jövő kapcsolati tőke • vállalkozóink külső kapcsolati tőkái • vásárlói szokások a helyi termékek irányába is erősödnek • Ifjúsági Garancia Program • LEADER forrás • operatív programok nyújtotta fejlesztési lehetőségek • térségek közötti, nemzetközi együttműködések • K+F lehetőségek meglévő alapokon (Kutatás, fejlesztés) • közösségi média lehetőségei 	<p>VESZÉLYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • a klímaváltozás hatásai rontják a mezőgazdasági termelés és a turisztika lehetőségeit, lassú az alkalmazkodás • épített és természeti értékeink kellő forrás hiányában pusztulnak • a helyi gazdaság tőkeszegény • bizonytalan és folyamatosan változó jogi környezet, bürokrácia veszélyezteti az eddig elért eredményeinket és további munkánkat • politikai érdekek erősödése a szakmai érdekek, értékek háttérbe szorulását okozhatja • a közmunkaprogram nem segíti kellően a munka világába való visszatalálást • földspekuláció • az EU-s jogszabályokat a tagállamok különböző módon értelmezik és alkalmazzák. A magyarországi szabályozásban ezeket az előírásokat általában szigorúbban alkalmazzák, ami versenyhátrányt okoz • OP-k elérhetősége „kicsiknek” nehéz lesz (versenyhátrány) • az alulképzettség és a társadalmi lemaradás elleni programok nem működnek hatékonyan

2.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A helyzetértékelésben bemutatásra kerültek az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület közvetlen működési területén elért eddigi eredmények, illetve a vidékfejlesztési szempontból meghatározó adottságok. A tervezés során végig nagy hangsúlyt helyezett a tervezői csoport arra, hogy összességében olyan programot kell elkészíteni a 2014-2020-as EU-s vidékfejlesztési ciklusra, amely megvalósítható csupán 590 millió Ft-os fejlesztési forrásból.

Ezen felül fokozott figyelmet kell még fordítani az Emberi Erőforrás Operatív Program 1.7-es, „az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése” intézkedésére, amelyben a LEADER vidékfejlesztési csoportok és az általuk meghatározott célcsoport lehet majd a kedvezményezett kör az intézkedés OP-ban leírt elvárásaival összhangban. Ennek az intézkedésnek a forrása hozzávetőlegesen 100 millió Ft, amely a rosszabb gazdasági és társadalmi mutatókkal rendelkező településeken vehető igénybe (25 település, a lakosság közel 40 %-a él ezeken a településeken).

A fejlesztési szükségletek meghatározása előtt ki kell emelni több olyan gyakorlati tényezőt, amelyek reálisan tovább szűkítik a szükségletek HFS szempontú behatárolását:

- a kisebb mértékű LEADER fejlesztési forrás rendelkezésre állásából kiindulva alapvetően új, nagyszabású beruházásokat feltételező fejlesztési célok kitűzése nem lenne reális,
- az korábbi években szerzett tapasztalatok alapján az együttműködések hálózat jellegű erősítésével hatékonyabbá lehet tenni az egyedi fejlesztéseket és olyan vállalkozások, szervezetek is részesülhetnek közvetve a támogatási forrásból, amelyek egyébként nem pályáznak önállóan,
- a LEADER fejlesztési forrásból az előző fejlesztési időszakban kiépült, már meglévő vidékfejlesztési humán kapacitás fenntartása az Éltető Balaton-felvidékért Egyesületnél nem megvalósítható, így továbbfejlesztésként az Egyesület, mint a LEADER Helyi Akciócsoport jogi személyiségű szervezete hálózati koordinációt kellene, hogy ellásson, míg az elmúlt évek során felvállalt szakmai területeket, alhálózati jelleggel célszerű tovább erősíteni. A szakmai alhálózatok kapacitásának stabilizálását, erősítését biztosítani kell a következő években,
- azokat a civil szervezeteket, akik szakmai tapasztalattal rendelkező munkatársakkal is rendelkeznek, a korábbiaknál intenzívebben kell bevonni a fejlesztési területek különböző intézkedéseibe a meghatározott specifikus célok mentén. Meg kell teremteni a lehetőségét, hogy ez a szakmai tapasztalati tőke szakértők és akár önkéntesek bevonásával még tovább bővíthető legyen,
- a meglévő hálózatot úgy kell fejleszteni, hogy tovább erősítsük az aktivitást, a helyi fiatalok, lakosok, vállalkozók, közösségi programokba való bevonódását, a közöttük lévő gazdasági kapcsolódások kialakulását, fejlődését.

A helyzetértékelés, a SWOT elemzés, a tervezési időszakban megtartott fórumok, illetve az eddigi eredmények és a rendelkezésre álló szakmai kapacitás alapján az alábbi fejlesztési szükségletekre reagál a Helyi Fejlesztési Stratégia a LEADER program megvalósítása során:

Közösségi aktivitás erősítésének szükségessége

A közösségi aktivitás szakmai, ágazati és települési, településcsoport jelleggel is erősödött az elmúlt években. Ezek különböző szervezetségi, aktivitási szinten működnek, de még mindig van olyan település, ahol kevésbé aktív, sőt helyenként hanyatló is a közösségi önszerveződés/önsegítés iránti érdeklődés a települések lakói között. Ennek legfőbb oka a „kulcsemberek” a szervező erő, vagy

egyszerűen az összejövetelek megtartására alkalmas, inspiráló tér hiánya. A képzési, közösségi programok jó eszközei a rossz helyzetben élők bevonásának, az aktivitás erősítésének, ugyanakkor a társadalmi kirekesztettség, a tartós szegénység olyan társadalmi probléma, amely széles szakmai összefogást, a közösségek együtt gondolkodását és cselekvéseit igényli. Az elmúlt években erre a területre kevesebb idő, energia, pénz jutott. Az EFOP különböző intézkedései 2016-2017-től kezdődően több olyan program indítására is lehetőséget adnak, amelyek segítségével előre lehet lépni, de ennek megalapozását a LEADER program forrásaival is segíteni kell. Szükséges a térégben és az ország más területén meglévő jó példák jobb megismertetése, mint pl. a nagyvázsonyi „Fekete Sereg” Ifjúsági Egyesületnél sikeresen megvalósított Tanoda program, a Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért szervezet ifjúsági programjai, a Famulus Vidékfejlesztési Egyesület, az Ukki és Bazsi Önkormányzat motiváció erősítő programjai, amelyekben a hátrányos és nem hátrányos helyzetű lakosok, fiatalok is partnerként tudnak szerepet vállalni. A jelenlegi települési esélyegyenlőségi programok „meglehetősen sablon jellegűek”, azok alapján nehéz jobbító programokat indítani. Fontos lenne a közösségi tervezés módszertanával, a szakértők, gyakorlati munkatársak és az érintettek bevonásával átfogó esélyegyenlőségi program kidolgozása. Sürgős a beavatkozás, de kizárólag a megfelelő előkészítés révén lehet hatékonyan fellépni. Ez jelentős humán kapacitást igényel, ami csak pályázati projektekkel állhat rendelkezésre, mert a szakterületi munkatársak fokozottan leterheltek és helyenként alulmotiváltak, megfáradtak.

A települések lakóinak aktivitását erősíteni kell

- egyéni szinten a motiváltság terén, az egyéni és családi megélhetés, jobb életminőség érdekében
- közösségi szinten az összetartóbb, egymást segítőbb közösségi hozzáállás, az összetartozás érzésből adódó jobb életminőség érdekében,
- a gazdasági érdekek mentén, a helyiek többségi foglalkoztatásán alapuló munkahelyteremtés, értékesítési, termelési kapcsolódások kiépítése, erősítése érdekében.

A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegy rendszer továbbfejlesztésének szükségessége

A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegy program alapköveinek letételéig, a minősítési rendszer kialakításáig, az első 2 nagyobb minősítésig (93 vállalkozó, termelő) jutott el az Egyesület az elmúlt időszakban. A következő években a rendszer önálló lábra állításán kell dolgozni.

Az önszerveződésen alapuló védjegy program az elmúlt években azt bizonyította, hogy nagyobb fokú ismertséget, elismertséget tudna biztosítani a helyben előállított termékeknek, szolgáltatásoknak. A vállalkozók, gazdálkodók közötti valós szolgáltatói, kereskedelmi és termelést segítő kapcsolódások száma egyre magasabb, minőségük folyamatosan meghatározóbb.

Kiépült maga a minősítési rendszer, ugyanakkor felmerült a vállalkozók termelők részéről is az igény az időszakonkénti ellenőrzésre, amelynek a teljes folyamatát ki kell építeni. A fogyasztói kereslet, az értékesítési csatornák száma bővült, de ahhoz, hogy a védjegy fenntartásával kapcsolatos stratégiai és operatív ügyvitel önfenntartóvá váljon, el kell érni egy nagyobb fokú szervezetségi, integrálódási szintet és bizonyos kritikus tömeget vásárlói és termelői szinten is. Az integrációt az Operatív Programok több oldalról is ösztönzik. Nagyon nehéz azonban a vidéki területeken kiépíteni egy olyan léptékű integrációt – legyen az bármilyen szervezeti forma is - ami hosszú távon is fenntartható. Ennek legfőbb oka a nagyipari termeléstől jelentősen elmaradó termelékenység, ezáltal a magasabb

árak, illetve a fogyasztói oldal vásárlóerejének gyengesége. Természetesen a vásárlók száma is jóval alacsonyabb, mint a nagyobb városi területeken. A következő években fokozottan erősíteni szükséges a gazdasági alapokra is helyezhető közösségi érdekek mentén a termelés, az értékesítés egymásra épülését, új piacok szervezését, a meglévők erősítését. A piacszervezési területen szakmai kapacitás bővítése is szükséges alhálózati jelleggel. Az értékesítési csatornák erősítésénél a turisztikai szolgáltatói kínálat és a termelés nagyobb mértékű egymásra épültségét javítani kell, a kereskedelmi üzletekbe való beszállítás lehetőségeit is tovább kell bővíteni, ugyanakkor a termelést mindezekkel párhuzamosan mennyiségileg és minőségileg is növelni szükséges.

Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat hálózat jellegű erősítésének szükségessége

A Balaton-felvidék turisztikai kínálatának erősítését a helyi közösség aktivizálásával kezdte el a LEADER csoport még 2009-ben a közvetlen működési területen a helyi értékek feltárásával, települési útvonalak kialakításával. Ezek többségén szerepelnek az együttműködő vállalkozók, termelők, szolgáltatók. Ugyanakkor a kínálat minőségében, attraktivitásában jelentősen eltérő, így fejlesztésük elengedhetetlen. Számos túraútvonalon további fejlesztésre van szükség a sokoldalúbb használhatóság és általánosságban a (ki)használtság erősítése érdekében. A turisztikai trendek azt jelzik, hogy a turisták a jövőben az eddigieknél jobban szem előtt tartják majd az úti céljuk megválasztásánál, hogy vidéki környezetben, az adott helyre jellemző élményhez jussanak. A gasztronómia, a vendéglátás az utazási élmény fő elemévé válik, a természet közeli élmények egyre keresettebbek.

Ahhoz, hogy a trendek adta lehetőségekkel élni tudjon a térség, az adottságokkal élve a jelenleginél szervezettebben kell megjelenni a turisztikai piacon. Szezonálisan változó sokoldalú szolgáltatáscsomagokkal kell egyszerűbbé tenni az ide érkező turisták eligazodását a sokszínű kínálatok között. Ezzel párhuzamosan sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a hatékony, pozitív kommunikációra nem csupán a turisták, de az itt élők irányába is. Ennek alapja – ahogy a helyzetelemzésben is szerepel –, hogy a turisták közel fele helyben élő vagy nyaralóval rendelkező barátoknál nyaral, vagy épp maga rendelkezik nyaralóval.

A turisztikai kínálat olyan formálása is közös érdek, amelyben nagyobb nyilvánosságot kapnak a kézművesek, termelők és a vendéglátó egységekben, vendégasztaloknál nagyobb mennyiségben jelennek meg termékeik alapanyagként is. Ehhez a bor- és gasztró-turisztikai kínálatot szakemberek segítségével kell helyenként módosítani. A hálózati együttműködések itt még nagyobb hangsúlyt kapnak, mert jelenleg nincs annyi friss alapanyag a térségben, amelyet a vendéglátóipar igényel. A területek párhuzamos ütemben való erősítésére kiemelt figyelmet kell szentelni. A borok esetében rendelkezésre állna a szükséges mennyiség, és a fogyasztói igény is javult az elmúlt években a helyi borok iránt. A vendéglátóhelyek (pl. szórakozó helyek) azonban beszerzéseiknél jellemzően az országos lefedettségű (pl. Bortársaság), vagy szokásjogon alapuló, beszállítók által favorizált, jobban marketingezett, neves borászatok borait helyezik étlapjukra. Ezen a területen szintén meghatározó a szakmai kapacitás építése, annak érdekében, hogy a helyi vendéglátásban a helyben megtermelt borok is nagyobb szerepet kapjanak.

Az ifjúság megtartásának, letelepedésük elősegítésének szükségessége

A fiatalok elvándorlása jelentős a térségben. Ennek főbb okai a munkahelyek hiánya, a városoknál alacsonyabb kereseti lehetőségek, az aktivitás, attraktivitás, a közösség gyengesége.

Az ifjúsági korosztály aktivizálása terén több programot is sikerrel valósítottak meg nagy szakmai múlttal és tapasztalattal rendelkező civil szervezetek a 2007-2013-as fejlesztési források segítségével. Az aktív, munkavállaló korú fiatalok megtartása, letelepedésük, családalapításuk elősegítése hozzájárul a térség aktív korú népességének növekedéséhez. Ez az a korosztály, amely azon túl, hogy az értékőr programok népszerűsége által óvja a vidék értékeit, újra felfedezi a hagyományokat, újult lendületet, újszerű elképzeléseket is hoz a településekre, amely fokozottan segíti a Balaton-felvidéki települések megújulását.

A turisztikai frekvenciát a nyári szezonban áldás a magasabb bevételi lehetőségek miatt, a szezonon túl azonban itt is megnő a munkanélküliség, mert csak nagyon kevés a lehetőség az éves állásokban való elhelyezkedésre.

Az ifjúság megtartását, letelepedésük elősegítését a termelési, turisztikai programokkal szoros összhangban kell ösztönözni a helyi identitás, aktivitás erősítésével párhuzamosan.

Ezért fontos az ifjúsági inkubátor hálózat kiépítése, amelynek során a fiatalok megismerhetik a helyi munka lehetőségeket, a vállalkozók lehetőséget kapnak szakmájuk tapasztalatainak megosztására, saját cégük számára megfelelő tudása munkaerő felkészítésére.

A Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért szervezet által készített 2014-20-as ifjúsági stratégia alapján fontos a fiatalok számára széles körű információ biztosítása, a munkára, az életre való felkészítés segítése non formális módszerekkel, ifjúsági bázisok működtetése, ahol mentori segítséget, tanácsot kapnak az információk mellett. A médiák által sugárzott életformák, stílusok divatja miatt nagyon fontos a szemléletformálás, a család, a munka megbecsülésének visszaállítása.

Fentiek alapján igyekeztünk jól láttatni, hogy a szükségleteket meghatározó kihívások jelentős összefüggésben vannak. Ezért egy nagyfokú komplexitásra van szükség a LEADER program megvalósítása során, amelyben az a legcélravezetőbb, ha a meglévő kapacitásokat jobban integráljuk és a korábban elindult programokat építjük tovább.

A LEADER fejlesztési források felhasználását a feltárt erősségek jobb kihasználása mentén használjuk fel, ráerősítve azokra a területekre, ahol még jelentős gyengeségek is mutatkoznak.

Mivel csupán nagyon kevés fejlesztési forrás fog rendelkezésre állni a LEADER program keretében, így a humán kapacitást illetően átcsoportosításra van szükség és azokra a területekre kell leginkább koncentrálni, ahol az eddigi programokkal már megalapozódott a további fejlesztéshez szükséges szakértelem közvetlenül, a kapcsolati hálóban vagy egyéb szakmai partnereknél.

Nagyon fontos, hogy a feltárt szükségleteknek megfelelően a már meglévő erőforrásokat egyrészt hálózati jelleggel integráljuk, másrészt a specifikus célok mentén önálló vagy részben önálló egységekre, alhálózatokra bontsuk, azaz decentralizáljuk. Ezt a meglévő kapcsolatokon alapuló hálózati rendszert azonban ki kell egészíteni különböző, még hiányzó szakmai kompetenciákkal rendelkező szervezetekkel, vállalkozókkal, civil szervezetekkel (pl. kommunikáció, élelmiszerhigiéna, vállalkozói versenyképesség, marketing).

3. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A következő LEADER fejlesztési időszak legnagyobb kihívását egyik oldalról a vidékfejlesztési kapacitás átszervezése jelenti. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület a vidékfejlesztés terén élen jár a hálózatépítésben, így ennek egy magasabb szintre emelése az operatív folyamatszervezés szempontjából a stratégia egyik leginnovatívabb része.

A működési területen már évek óta egyre több eredményt mutatott fel az Éltető Balaton-felvidék hálózat védjegy kialakítása mentén az értékesítési együttműködések és turisztikai területen egyaránt. Az ifjúsági területen a hungarikum rendszer, az értékőr, illetve az ifjúsági népfőiskolai program mentén bővül folyamatosan egy nagyon aktívan tevékenykedő szakmai közösség.

Kisebbségi területi lehatárolással több kis szervezet is aktívan működik a Balaton-felvidéken.

Jelenleg a hagyományosan hálózatosodásnak nevezhető folyamat a turisztikai és védjegy rendszer területén van. A többi területen inkább kapcsolati hálóról lehet beszélni.

Az Egyesület a stratégiában megfogalmazottakat a specifikus célok mentén integrálódó szakmai szervezetekkel tudja hatékonyan megvalósítani. (A közösséget tekintve ezt a folyamatot átmenetként tekintjük a Lukesch féle 2. 3. szervezeti modell között, ami a LEADER vidékfejlesztésben jellemző. (Lásd 8. A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei fejezet.)

Ezt az átszervezést úgy lehet elképzelni, hogy a specifikus célok mentén civil szervezetek önállóan működő tevékenységi területeket vállalnak magukra, ugyanakkor szerves részei az Éltető Balaton-felvidék Hálózatnak, aktívan segítve a HFS megvalósítását.

A 2.4. „A fejlesztési szükségletek azonosítása” fejezetben bemutatott 4 fő fejlesztési tématerület célkitűzéseinek megvalósításánál nagy jelentősége van, hogy azok egymásra hatása a lehető legnagyobb mértékű legyen.

A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyes és az Éltető Balaton-felvidék turisztikai kínálatának fejlesztése tématerületeken már jelenleg is több mint 90 vállalkozóval dolgozik együtt a közösség, amelyek száma folyamatosan növekszik. A térségben élők aktivitását és az ifjúság megtartását ez a vállalkozói hálózat jelentősen segítheti a következő években, mert ezekben a fejlesztési témákban foglalkoztatóként, mentorként és szakmai konzultációkon is lehet, sőt kell számítani az együttműködésükre.

A stratégia innovatív elemei az egyedi projektmegvalósításoknál is leginkább az integrációban jelennek. Az elmúlt években kialakult együttműködő partneri kört tématerületenként lehet csoportosítani és érdeklődési körtől függően bevonhatóak a témák alá tartozó különböző projektekbe. A stratégiához tartozó összes cél alá tartozó programrész marketing intézkedései is integráltan jelennek meg – különösen a kommunikáció terén - ami a korábbinál jelentősebben segíti a teljes tevékenységi terület népszerűsítését és hatékonyságának növelését.

A közösségi marketing területén az egyik legmeghatározóbb innováció az lesz, hogy a térségmarketing alapkövein a közös marketing akciók megvalósítására is lehetőség nyílik, az egységes hírportál, a sokoldalú, szezonális jellegű szolgáltatási csomagok kialakítása és egyéb közösségi kommunikációs eszközök alkalmazása által.

Egy-egy önálló pályázatot illetően az innovatív elemek az alábbiak szerint lesznek jellemzőek:

- vállalkozások munkafolyamatainak átszervezése
- a termelési szerkezet módosítása
- a termelés mennyiségi és minőségi fejlesztése

- szolgáltatási színvonal fejlesztése
- közös piacra jutás hatékonyságának fejlesztése
- versenyképesség erősödését segítő szakértői tanácsadások biztosítása.

4. A stratégia beavatkozási logikája

4.1 A stratégia jövőképe

2020-ra az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület működési területén:

- a térséget, településcsoportokat átfogó együttműködések tovább erősödnek a minőségi helyi termékek és szolgáltatások, illetve a turisztikai kínálat fejlődése által,
- a térségi fejlődési folyamatokban a helyi lakosság és azon belül a fiatalok aktivitása, szerepe erősödik,
- a partnerek közötti és a térségen kívülre irányuló marketing, illetve kommunikáció hatékonysága nő.

4.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép

2020-ra a térséget, településcsoportokat átfogó együttműködések tovább erősödnek, a fiatalok szerepe, aktivitása növekszik, a térségmarketing hatékonysága meghatározóbbá válik.

	Átfogó cél(ok)
1.	Gazdasági együttműködések erősítése a Balaton-felvidéki termékek, szolgáltatások népszerűsítése mentén
2.	Balaton-felvidéki közösségek és a helyi fejlesztési kapacitások erősítése

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése	Minősítési rendszer felülvizsgálata	2 alkalom
1.	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése	Minősítéssel rendelkező védjegyesek száma	120
1.	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése	Létrehozott munkahelyek száma	5 FTE ⁴
1	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése	Védjegyes termelők beruházási projektjei által munkahelyek stabilizálása	20
1.	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése	Együttműködések száma a projektek megvalósulása alatt	200
1.	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése	Védjegyes termékeket értékesítő helyek száma a beruházási pályázatok által	4
1.	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék	Minősítések száma	80

⁴ FTE (Full Time Equivalent, Teljes munkaidő egyenértékes) Akik nem egész éven át és nem teljes munkaidőben vannak foglalkoztatva, azok munkaidejét teljes munkaidő egyenértékesre át kell számítani. Átszámításnál a teljes munkaidőben foglalkoztatottak éves munkaóráinak számát kell alapul venni. A viszonyítás alapjaként a munkanapokat kell figyelembe venni.

	védjegyrendszer erősítése		
1.	A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése	„saját márkás” termékek száma	2
2.	Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése	Éltető hálózati turisztikai kínálatban szereplő szervezetek száma	120
2.	Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése	Létrehozott munkahelyek száma	3 FTE
2.	Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése	Beruházási projektek által munkahelyek stabilizálása	20
2.	Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése	Együttműködések száma a projektek megvalósulása alatt	200
2.	Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése	Csomagajánlatok	24/pályázati év
2.	Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése	Új vagy újragondolt túraútvonalak	20
2.	Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése	Túraútvonalak felülvizsgálata	120
3.	Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése	Kialakított, felújított ifjúsági jellegű közösségi tér	5
3.	Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése	A fiatalok helyi foglalkoztatásának növelését segítő vállalkozói inkubátorhálózatba bevont fiatalok száma	50
3.	Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése	Lebonyolított ifjúsági rendezvény/műhelymunka/látóút	50
4.	Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése	Kialakított, felújított ifjúsági, közösségi-, vidékfejlesztési bázis	5
4.	Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése	Kialakított, felújított közösségi tér száma	12
4.	Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése	Létrehozott munkahelyek száma	2 FTE EFOP 2 FTE
4.	Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése	Megtartott, stabilizált munkahelyek száma	8 FTE EFOP 4 FTE
4.	Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése	Együttműködések száma a projektek megvalósítása alatt	250 EFOP 100
4.	Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése	Szakmai programokba bevont kedvezményezett célcsoportba tartozók száma	EFOP 100
	Átfogóan az összes specifikus célt érintően	rendezvények, műhelymunka, látóút promóciók száma	150 EFOP 50
	Átfogóan az összes specifikus célt érintően	Balaton-felvidék online népszerűsítését célzó akciók, lehetőségek száma	250
	Átfogóan az összes specifikus célt érintően	Szervezetek, vállalkozások, természetes személyek által igénybevett tanácsadás, szakértői konzultációk, mentori találkozók óraszám	200 EFOP 200

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ⁵					
		1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	<p>A térséget lefedő Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjeggyel rendelkezők és az újonnan csatlakozó termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése</p> <p>Pályázat: beruházás + átalány alapú egységköltség, %-ban meghatározott átalányalapú költség</p> <p>Teljes fejlesztési forrás: 180 millió Ft</p>	x	x	x	x		
2.	<p>Az Éltető Balaton-felvidék turisztikai kínálatában, illetve az Éltető Balaton-felvidéki túraútvonal rendszerben lévő épített és természeti látnivalók, illetve az útvonalak részét képező szolgáltatók, termelők tevékenységének fejlesztése</p> <p>Pályázat: beruházás + átalány alapú egységköltség, %-ban meghatározott átalányalapú költség</p> <p>Teljes fejlesztési forrás: 180 millió Ft</p>	x	x	x	x		
3.	<p>Társadalmi aktivitást és helyi identitást segítő közösségi terek, ifjúsági-közösségi- és vidékfejlesztési bázispontok kialakítása, fejlesztése, infrastrukturális háttérének bővítése (fiatalok segítése, vidékfejlesztés, közösségfejlesztés, védjegyrendszer és zöld turisztikai kínálat fejlesztése területén.)</p> <p>Pályázat: Beruházás + átalány alapú egységköltség, %-ban meghatározott átalányalapú költség</p> <p>Teljes fejlesztési forrás: 80 millió Ft</p>	x	x	x	x		
4.	<p>Szakmai kapacitás és informatikai háttér kialakítása a védjegy rendszer, a zöld turisztikai kínálat, a fiatalok segítése és a társadalmi beilleszkedés nehézségeivel küzdő lakosság integrálása mentén</p> <p>Pályázat: Egyösszegű átalány</p> <p>Teljes fejlesztési forrás: 54 millió Ft</p>	x	x	x	x		
5.	<p>Integrált, az egész térséget átfogó marketing és értékesítést ösztönző, szervező tevékenységek erősítése</p> <p>Teljes fejlesztési forrás: 50 millió Ft</p>	x	x	x	x		
6.	<p>Együttműködéseket segítő rendezvények támogatása</p> <p>Pályázat: beruházás + átalány alapú egységköltség</p> <p>Teljes fejlesztési forrás: 40 millió</p>	x	x	x	x		
7.	<p>Partnerség a változásért - Az egymást segítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése</p> <p>Teljes fejlesztési forrás: EFOP 1,7 intézkedés – kb. 100 millió Ft</p>	x	x	x	x		

⁵ Egy intézkedés több célhoz is hozzájárulhat. Jelölje X-szel!

A 2007-2015 közötti években az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület meghatározó szerepet vállalt a tagok közötti együttműködések, különböző módú kapcsolódások létrehozásában. Támogatásával egyre erősödő kapcsolatrendszerek jöttek létre, szakmai és gazdasági jellegű közösségek formálódtak, amelyek segítik a vállalkozások, helyi kezdeményezések egyéni és közösségi fejlődését is.

Az egyesületi és hálózati tagok, szakmai partnerek segítségével több közös, átfogó program, projekt valósult meg az elmúlt években. A stratégiánk fő célja, hogy ezen meghatározó programok folytatásával erősödjének a gazdasági együttműködések a Balaton-felvidéki termékek, szolgáltatások népszerűsítése mentén, valamint a Balaton-felvidéki közösségek és a helyi fejlesztési kapacitások bővítése megvalósulhasson.

A kisebb mértékű LEADER fejlesztési forrás rendelkezésre állásából kiindulva új, nagyszabású beruházásokat feltételező fejlesztési célok kitűzése nem lenne reális, az előző ciklusban szerzett tapasztalatok alapján az együttműködések hálózat jellegű erősítésével lehet hatékonyabbá tenni az egyedi fejlesztéseket is.

A 2014-2020-as LEADER program megvalósítása során egy nagyfokú komplexitásra kell törekedni, a meglévő kapacitások jobb integrálásával és a már működő programok fejlesztésével.

A térségben meglévő, kellő szakértelemmel rendelkező humán kapacitás olyan erősség, amelynek ésszerű átcsoportosításával azon speciális célként meghatározott területekre lehet leginkább koncentrálni, ahol az eddigi programok már biztos alapot adnak a további fejlesztésekhez.

Fontos cél, hogy a feltárt szükségleteknek megfelelően a már meglévő erőforrások egyrészt hálózati jelleggel integrálásra kerüljenek, másrészt a specifikus célok mentén önálló vagy részben önálló decentralizált egységek jöjjenek létre, melyeket kiegészítenek a különböző, eddig még hiányzó szakmai kompetenciákkal rendelkező szervezetek, vállalkozók, civil szervezetek.

2020-ra az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület működési területén a HFS megvalósításával a következő reális célok érhetők el:

- a minőségi helyi termékek és szolgáltatások, illetve a turisztikai kínálat fejlődése által erősödnek a térséget, településcsoportokat átfogó együttműködések,
- a térségi fejlődési folyamatokban a helyi lakosság és azon belül a fiatalok aktivitása, szerepe erősödik,
- a partnerek közötti és a térségen kívülre irányuló marketing, illetve kommunikáció hatékonysága nő,
- a szakmai tapasztalattal rendelkező civil szervezetek, a korábbiaknál intenzívebben kerülnek bevonásra a fejlesztési területek különböző intézkedéseibe, így lehetővé válik a specifikus célok megvalósítása mentén a szakmai tapasztalati tőke további bővítése,
- a meglévő hálózat fejlődésével tovább erősödik az aktivitás, a helyi fiatalok, lakosok, vállalkozók, közösségi programokba való bevonása,
- az integrált marketing tevékenység révén jelentősen erősödik a teljes tevékenységi terület népszerűsítésének hatékonysága,
- a fiatalok helyben tartásával és a helyi tudástőke növelésével a kedvezőtlen szocio-demográfiai folyamatok megtörnek, a területi különbségek csökkennek,
- nő az olyan programok száma és erősödik hatásuk, amelyek a nehéz körülmények között élők életminőségének javítását célozzák.

A Helyi Fejlesztési Stratégia készítése során különös figyelmet fordított a tervező csoport a 2014-2020-as Operatív Programok stratégia szempontjából fontos beavatkozási területeinek

azonosítására, mivel számos intézkedés közvetve, vagy közvetlenül is befolyásolhatja a térség komplex fejlesztését, a helyi szereplők fejlesztési forrásokhoz való hozzájutását.

A HFS tervezett intézkedései az Operatív Programok kiegészítéseként a helyi szereplőknek kifejezetten a hálózatosodáson alapuló, tematikus helyi programok kapcsán egy rendszerhez való csatlakozását, az abban való megerősödését teszik lehetővé.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület fejlesztési stratégiája lehetővé teszi, hogy a vidékfejlesztési bázisok kialakításával, szakmai hálózatok működtetésével segítse a helyi szereplőket különösen a Vidékfejlesztési Program, a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program és az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program forrásainak lehívásában.

A vidékfejlesztési bázisok szakmai kapacitásának kihasználásával kiemelten lehet segíteni termelői csoportok, rövid ellátási lánc szervezésében résztvevő csoportok, kis gazdasági szereplők együttműködéseinek létrejöttét, ezek tevékenységének koordinálását, valamint a hátrányos helyzetű területek felzárkóztatását.

5. Cselekvési terv

5.1 Az intézkedések leírása

5.1.1. A térséget lefedő Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjeggyel rendelkezők és az újonnan csatlakozó termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése

Specifikus célokhoz való illeszkedés

Az intézkedés „A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése” specifikus célhoz való illeszkedése a legjelentősebb.

Ezen felül mind a három másik specifikus célhoz is illeszkedik az intézkedés, mert akik a 3 jelenlegi szakma specifikus védjegyes csoportba beletartoznak, azok egyben a zöld turisztikai kínálat szereplői is (fordítva azonban ez nem így van, azaz védjegyesse nem minden zöld turisztikai kínálatot nyújtó szervezet válik).

A társadalmi felelősségvállalás ugyanakkor egyre erősebb a védjegyesek között – amelyet a szabályzati rendszer is ösztönöz -, ezért tevékenységükkel mind a fiatalok megtartását segítő lépéseknél, mint a társadalmi aktivitás erősítését illetően hozzájárulnak a HFS céljainak megvalósításához.

Indoklás, alátámasztás

A Balaton-felvidéken megtermelt, előállított termékek és szolgáltatások népszerűsítését az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület már a 2007-2013-as EU-s pályázati időszakra vonatkozó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájában is egyik kiemelkedő célként, feladatként határozta meg. Azóta az egyesület a térség vállalkozóinak aktív részvételével létrehozta az Éltető Balaton-felvidék védjegyet és csatlakozott A Vidék Minősége ernyővédjegyhez.

Ennek területi minősítési rendszere jelenleg három fő szakmacsoportot fog közre. Az élelmiszert előállító, a kézműves és kisipari terméket előállító és a vendéglátás (falusi vendégasztal, szálláshely kereskedelem és éttermi, illetve bisztró, büfé szolgáltatás) terén működő vállalkozásokat, szolgáltatókat, termelőket.

A nemzeti/nemzetközi rendszeraudit során megállapításra került, hogy a teljes védjegy program, együttműködési jellegénél, közösségi marketing lehetőségeinél fogva kiemelten alkalmas a helyi termékek és szolgáltatások népszerűsítésére, értékesítésére, a minőségi és erre alapuló mennyiségi termelés növelésére.

Jelenleg azonban több okból kifolyólag sem lehet ezekkel a lehetőségekkel megfelelően élni:

- a Balaton-felvidék jelenleg alulreprezentált, magát az Éltető Balaton-felvidék védjegyet és a védjegyes termékeket, szolgáltatásokat még kevesen ismerik.
A piaci lehetőségek közösségi jellegű - védjegy mentén való - kiaknázásához a védjegy széles körű megismertetése szükséges.
A védjegyhez tartozáson keresztül a vállalkozók, termelők részéről a saját piaci helyzetük stabilizálása, fejlesztése érdekében hatékonyabb egyéni marketingre is szükség van.
- Az Éltető Balaton-felvidék védjeggyel rendelkezők minőségi és mennyiségi termelését, feldolgozását, a szolgáltatások fejlesztését tovább kell segíteni, mert azon túl, hogy a

vállalkozók megfelelnek a minősítési kritériumoknak, helyenként nagyobb eltérések mutatkoznak a felszereltséget, megjelenést, infrastrukturális ellátottságot tekintve.

- Az Éltető Balaton-felvidék védjegy közösségi alkalmazása lehetőséget biztosít a vállalkozóknak arra, hogy egy-egy kereskedelmi egységben tevékenységi körtől függetlenül, közös arculattal, jó piaci feltételekkel jelenjenek meg, de a piac jelentősebb szélesítését és ennél fogva a nagyobb léptékű munkahelyteremtést nem teszi lehetővé a mostani termelési szerkezet és a termékek mennyisége.
- a védjegyesek számának bővítése, a piaci lehetőségek bővítésével párhuzamosan lehetőséget biztosít a térségi termelés növelésére, további munkahelyek teremtésére is.
- az Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszerrel kapcsolatban kialakuló együttműködés jellemzően elősegíti a gazdasági és közösségi területen is a társadalmi aktivitás erősítését.

A támogatható tevékenység területek meghatározása

Az intézkedés keretében kiírt pályázat a térséget lefedő Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjeggyel rendelkezők és az újonnan csatlakozó termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztését támogatja, a helyi termelés és szolgáltatás termelékenységének, minőségének, mennyiségének emelése, illetve munkahelyek teremtése, stabilizálása érdekében.

Beruházási és nem beruházási jellegű tevékenységek támogathatóak, továbbá lehetőség nyílik az azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására.

Az intézkedés lehetőséget biztosít az egyszerűsített költség elszámolásra is.

Támogatott tevékenységek:

- Éltető Balaton-felvidék védjegyes tevékenység végzéséhez szükséges infrastrukturális és technológiai háttér megteremtése (épületek, építmények építése, külső és belső rekonstrukciója, energetikai fejlesztése, eszközök beszerzése)
- Éltető Balaton-felvidék védjegyes termék, szolgáltatás piacra jutását segítő marketing tevékenység
- Éltető Balaton-felvidék védjegyes termékek értékesítő pontjainak bővítése, meglévők fejlesztése
- Egyéni és közös termékfejlesztésben való részvétel
- Éltető Balaton-felvidék védjegy minősítés, felülvizsgálat
- A tevékenység fejlesztését szolgáló szakértő igénybevétele
- Szakterületnek megfelelő kisebb programok, rendezvények, tanulmányutak szervezése, lebonyolítása
- Együttműködések kialakítása, erősítése

Kiegészítő jelleg, lehatárolás

A Vidékfejlesztési Program és az összes Operatív Program a helyi termékek és szolgáltatások területi jellegű fejlesztése, népszerűsítése terén elkülönítetten, gazdasági ágazatok és szférák mentén határolja le a különböző vállalkozási területeket. A GINOP-ból mezőgazdasági vállalkozás nem részesülhet, míg a VP-ben leginkább különböző termékpályák mentén, vagy épp a nem mezőgazdasági termelés irányába ösztönzik az intézkedések a vállalkozókat. A szférák közötti együttműködéseket pedig a pályázók körének leszűkítésével gyakorlatilag egy intézkedés sem teszi lehetővé.

A leírt intézkedés egy rendszerhez való csatlakozást, az abban való megerősödést teszi lehetővé a pályázónak vállalkozási tevékenységtől, mezőgazdasági, turisztikai, kézműves- és kisipari, illetve kulturális jellegétől, továbbá szektoriális (civil, önkormányzat, vállalkozó) hovatartozásától függetlenül. Ebben az intézkedésben ezáltal megvalósítható, hogy a rendszerben résztvevők, a partnerek egymással együttműködve, egymást erősítve tudnak fejlődni, és részt venni a piaci kínálat különböző területein. Az intézkedés jellegét tekintve nagyon hasonlít a VP-ben alkalmazott 2 db tematikus alprogramhoz, amely a rövid ellátási láncos csoportok kialakulását, valamint a fiatal gazdálkodók elindulását segíti. Azzal a különbséggel, hogy az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület tematikus alprogramja ez esetben maga a védjegy rendszer erősítése, mint specifikus cél.

Az intézkedés ugyanakkor kiegészíti a Vidékfejlesztési Program 6.3.1., 6.2.1., 6.4.1., 16.3.1., 16.9.1., 7.2.1., 7.4.1., 4.2.1, 4.2.2., 9.1.1., és 3.1.1.–es intézkedéseit.

A védjegyszo rendszer jelenleg még nem országos kiterjesztésű. Ahhoz, hogy a 3.1.1-es intézkedésben meghatározott feltételeknek megfeleljen, még ki kell építeni a monitoring rendszert.

A kisebb csoportosulásokat és az egyedi fejlesztéseket támogató programok projekt tulajdonosai mind-mind egyénileg határozzák meg együttműködéseik témáját, míg ebben az intézkedésben konkrétan meghatározott és kiépített rendszer mentén kell együttműködniük.

Az intézkedés olyan nagyobb beruházási projektek kiegészítésére is alkalmas a LEADER programon belül, mint pl. a Sümegen és Nemesvámoson tervezett vágópont- és feldolgozó építése, mert a sertéshízlalási tevékenység védjegyes tevékenységként való megkezdése vagy fejlesztése azonnali felvásárlási lehetőséget is biztosíthat.

Ezen a területen a projektek időbeli ütemezése az egyik kulcs az eredményes megvalósításhoz, mert csak akkor reális, ha a feldolgozó projektje már elő van készítve. Az ez irányú termelés bővülését a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával és a Pannon Egyetem Georgikon karával összefogva segíti az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület. A védjegy rendszer ezen termelési ágazatát akkor lehet fejleszteni, ha a megelőző nagy beruházásokat párhuzamosan végzik a vállalkozók.

Az önkormányzatok által létrehozott, fejlesztett települési infrastruktúrák, közösségi terek, eszközök, közétkeztetési intézményegységek kihasználtságát jól segítik a minőségi termékek és szolgáltatások népszerűsítését célzó védjegy programban részt vevő termelő és szolgáltató egységek.

A legnagyobb hozzáadott érték jelen intézkedés keretében maga a kialakított védjegy rendszer, amely bevezetésre került az elmúlt időszak LEADER Helyi Vidékfejlesztési Stratégia keretei között, jelen stratégia keretében pedig lehetőséget ad a továbbfejlesztésre, hiányzó részek kiépítésére, a gazdasági kapcsolódások erősödésére, kibontakozásra. A védjegy rendszer egyszerre biztosíthat minőséget, közösséget, felelős termelést és feldolgozást, és folyamatosan fejlődő értékesítési kapacitást, közösségi marketing lehetőséget szabályozott, szervezett keretek között. Ezt egy másik intézkedés sem teszi lehetővé ilyen integrált módon az OP-kban.

A jogosultak köre

Pályázatot nyújthat be minden az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által elkészített HFS által lefedett településen

- működő önkormányzat,

- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezet, egyházi szervezet
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező mikro-, kis- és középvállalkozás
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már lakóhellyel rendelkező természetes személy
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már lakóhellyel rendelkező őstermelő, kistermelő
- a székhellyel rendelkező szövetkezet, szociális szövetkezet.

Kiválasztási kritériumok, alapelvek

- a projekt költségeinek minimum 60%-a helyi vállalkozó, szervezet bevonásával hasznosul (veszprémi járás, ajkai járás, tapolcai járás, sümegi járás, balatonfüredi járás),
- már meglévő minősítéssel rendelkeznek,
- a projekt munkahelyteremtő, vagy megtartó/stabilizáló hatással rendelkezik,
- együttműködések száma a projektben,
- értékesítési lehetőséget is biztosít nem csupán a saját terméke, szolgáltatása számára, hanem mások felé is (együttműködési megállapodás csatolása szükséges),
- a projektben alkalmazott marketing eszköz használata összhangban van a stratégia 5. intézkedésében is alkalmazottakkal,
- a projekt költségvetése megalapozott.

Tervezett forrás

Allokált forrás nagysága	180 millió, Ft	
Támogatás aránya	vállalkozások,	50% 60%-sümegi (kedvezményezett) járásban, és a kedvezményezett településeken (Szentjakabfa, Tagyon, Vigántpetend, Barnag)
	civil, egyházi, önkormányzati fejlesztések	75% 85%-sümegi (kedvezményezett) járásban, és a kedvezményezett településeken (Szentjakabfa, Tagyon, Vigántpetend, Barnag)
	szövetkezetek	75% 85%-sümegi (kedvezményezett) járásban, és a kedvezményezett településeken (Szentjakabfa, Tagyon, Vigántpetend, Barnag)
Vissza nem térítendő támogatás összege		maximum 5 000 000,-Ft
Támogatási konstrukció költség-elszámolási módja	Hagyományos és egyszerűsített költségelszámolás kombinációja Lehetőség az azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására.	

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2016. március - április

Az intézkedés megvalósításának ütemezése: pályázat benyújtási határidők kb. félévente

Az intézkedés megvalósításának vége: 2020. december

Kimeneti indikátorok

Indikátor neve	Indikátor célértéke	Indikátor forrása
Támogatott projektek száma	40	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma	40	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
<i>A szektorális hovatartozás jelen intézkedésnél nem releváns, így az adatok tájékoztató jellegűek</i>		
Támogatott kedvezményezettek száma vállalkozás	34	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma önkormányzat, civil, egyházi	3	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma szövetkezet	3	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása

5.1.2. Az Éltető Balaton-felvidék turisztikai kínálatában, illetve az éltető Balaton-felvidéki túraútvonal rendszerben lévő épített és természeti látnivalók, illetve az útvonalak részét képező szolgáltatók, termelők tevékenységének fejlesztése

Specifikus célokhoz való illeszkedés

Az intézkedés leginkább „Az Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálat erősítése” specifikus célhoz illeszkedik.

Ezen felül mind a három másik specifikus célhoz való illeszkedés is jelentős, mert akik a turisztikai kínálati területen működnek, többen Éltető Balaton-felvidék védjegyes termelők, vállalkozók, szolgáltatók is. A társadalmi felelősségvállalás ugyanakkor egyre erősebb az Éltető Balaton-felvidék turisztikai kínálati rendszeréhez tartozó szervezetek között is – amelyet a szabályzati rendszer is ösztönöz -, ezért tevékenységükkel mind a fiatalok megtartását segítő lépéseknél, mint a társadalmi aktivitás erősítésénél hozzájárulnak a HFS céljainak megvalósításához.

Indoklás, alátámasztás

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület már a 2007-2013-as Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában megfogalmazta, hogy a helyi termékek és szolgáltatások népszerűsítésén túl a fenntartható turizmusra, a környezettudatos gazdálkodásra építi fel a fejlesztési programját.

Az előző fejlesztési ciklus eredményeként a helyi értékekre alapozva települési túraútvonalak lettek kialakítva. Ezek GPS-es azonosítása lehetővé teszi letölthetőségüket 3 nyelven is internetről, ingyenes okos telefonos alkalmazásokkal. A közel 160 túraútvonal nem csupán a bakancsos, bringás és lovas túrázóknak érdekes, de igazi csemege az ínyenceknek, rejtettebb értékek iránt érdeklődőknek is. Ez annak köszönhető, hogy a települések kínálatában szerepelnek az Éltető Balaton-felvidéki együttműködésben részt vevő termelők, helyi élelmiszert előállítók, borászok, kézművesek, művészek, szálláshelyet, vendéglátást nyújtó szolgáltatók, múzeumok, tájházak, stb..

A helyzetfeltárásban bemutatott adatok alapján a turizmus egyik meghatározó gazdasági ága a térségnek. A Balaton, mint turisztikai régió Budapest után nemzetileg a második legjobb helyen áll a vendéglétszám és az eltöltött vendégéjszakák terén is. Az ország nemzeti parkjai között a Balaton-felvidéki Nemzeti Park vonzza a legtöbb látogatót.

A tervezési területen ugyanakkor nagyon jelentős eltérések vannak nem csupán a turisztikai adottságok, szálláshelyek száma, aránya, de a szolgáltatások minősége, a szolgáltatók kínálatának megjelenítése területén is.

A megfelelő színvonalú gazdasági infrastruktúra, különböző mennyiségi és minőségi szolgáltatások, és szervező jellegű humán kapacitás hiányában jelentős részben még kihasználatlanok a lehetőségek. A mezőgazdasági termelés, feldolgozás és a turisztikai kínálat kapcsolódása gyenge, ennek erősítésére a szolgáltatási paletta innovatív fejlesztése, a termelés és szolgáltatás egymásra épülésének hatékony elősegítése elengedhetetlen.

Ezt alátámasztják napjaink turisztikai trendjei is, hiszen az élményközpontú nyaralási úti célok, a komplex turisztikai élmények, az egyediség keresése a fő utazási motivációk közé sorolódtak az elmúlt években.

A vendéglátás átállítása a többségében helyi alapanyagok felhasználására több év alatt lehetséges, mert jelenleg nincs a Balaton-felvidéken annyi alap- és feldolgozott élelmiszer sem, amely elegendő lenne egy átfogó, többségében lokalitásra épülő gasztronómiai kínálat kialakítására. Ez a kínálat ugyanakkor nem csupán a gasztroturisztikai területen jelenthet előrelépést, de fontos eleme az egészséges táplálkozás, a túrázással egybekötött kínálat révén az egészségturisztikai szolgáltatások fejlesztésének is.

A hálózati együttműködésekben részt vevő borászokra általánosságban szintén a kisléptékűség jellemző.

A turisták egyre inkább keresik a helyi termékek, ajándékok között a borokat is, azonban a nagyobb marketinggel rendelkező nevesebb borrhégek borai még mindig túlsúlyban vannak a balatoni kínálatban. Ennek az is oka, hogy a nagy marketingköltségekkel dolgozó fejlettebb kereskedők, borászatok displayeket, egyéb a vásárlást ösztönző marketing eszközöket biztosítanak a vendéglátó szolgáltatóknak a belistázás, értékesítés fejében. Ezekkel a piaci körülményekkel, csak egy nagyobb területi együttműködésben, hatékonyabb közösségi marketing tevékenységek felvállalásával, a minőség és a társadalmi felelősségvállalás előtérbe helyezésével lehet felvenni a versenyt.

A széles értelemezett ökoturizmus iránt érdeklődők számára a Balaton-felvidéken a települések rejtettebb értékeit bemutató túraútvonalak kihasználtsága még elenyésző, annak ellenére is, hogy ezeknek részei nemzetileg/nemzetközileg is jelentős vonzerők. Ezek még nem eléggé ismertek, az utak mentén lévő épített és természeti értékek helyenként nem vonzóak a túrázók számára és maga a kínálat még nincs kellően beillesztve a helyi és térségi turisztikai kínálatba. A térségmarketing gyenge, és az egyedi kínálatral a rácsatlakozási lehetőség sem megoldott, a vállalkozók, szolgáltatók még nagyon kis mértékben használják a közös kommunikációs felületeket, lehetőségeket, inkább az egyedi marketingezést részesítik előnyben.

A támogatható tevékenység területek meghatározása

Az intézkedés keretében kiírt pályázat az olyan turisztikai értékek, termelési, szolgáltatási tevékenységek, vállalkozások fejlesztését támogatja, amelyek

- benne vannak a www.balatonfelvidekutura.hu honlapon található, települési túraútvonalak értékei között, vagy a fejlesztés azt a célt szolgálja, hogy ide bekerüljenek,

- jellemzik a Balaton-felvidék településeinek egyedi értékeit.

Beruházási és nem beruházási jellegű tevékenységek támogathatóak, továbbá lehetőség nyílik az azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására.

Az intézkedés lehetőséget biztosít az egyszerűsített költség elszámolásra is.

Támogatott tevékenységek:

- az Éltes Balaton-felvidéki turisztikai kínálat részét képező értékek, tevékenységek, a termelés és szolgáltatás végzéséhez szükséges infrastrukturális és technológiai háttér megteremtése (épületek, építmények építése, külső és belső rekonstrukciója, energetikai fejlesztése, eszközök beszerzése),
- a www.balatonfelvidekitura.hu honlapon megtalálható, a turisztikai kínálat részét képező túraútvonalak rendbetételéhez, fejlesztéséhez és az útvonalakon lépő értékek építményeinek, környezetének rendbetételéhez szükséges tevékenységek,
- turisztikai csomagajánlatokban való részvételhez szükséges fejlesztések,
- a termékek, szolgáltatások, értékek turisztikai piacra jutását segítő marketing eszközök használata - csak az Éltes Balaton-felvidéki turisztikai rendszerhez illeszkedő, közös marketing akcióban való részvétel támogatható,
- egyéni és közös termékfejlesztésben való részvételhez szükséges tevékenységek - az intézkedés keretében önállóan nem támogatható,
- a tevékenység végzéséhez, fejlesztéséhez szükséges szakértői szolgáltatások igénybevétele - az intézkedés keretében önállóan nem támogatható,
- szakterületnek megfelelő kisebb programok, rendezvények, tanulmányutak szervezése, lebonyolítása - az intézkedés keretében önállóan nem támogatható,
- együttműködések kialakítását, erősítését szolgáló tevékenységek - az intézkedés keretében önállóan nem támogatható.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás

A nemzeti, ágazati fejlesztési programokban az szerepel, hogy a 2014-20-as EU-s pályázati időszakban a KKV-k egyedi akcióinál hatékonyabb, professzionálisan felépített, összehangolt, nemzeti turisztikai marketing tevékenységre építi a fejlesztések nagy részét az ágazati szakmai vezetés. Ezzel párhuzamosan a nemzeti jelentőségű, nagy húzóerővel rendelkező természeti és épített örökségi értékek, illetve aktív és gyógy-, wellness turisztikai értékek mentén valósulhat meg a magyarországi turizmus fejlesztése. Ezzel összhangban nemzetileg a termék alapú kommunikáció fog erősödni (pl. várak, kastélyok, aktív turizmus, egészségturizmus, bejárható Magyarország).

A GINOP, illetve TOP a nagyobb országos jelentőségű turisztikai értékekre való rákapcsolódást segíti. Jelen intézkedéssel a Balatoni és a Közép-dunántúli turisztikai régióon belül, a Balaton-felvidéki területen a helyi értékek mentén erősítjük a turisztikai kínálat fejlődését és segítjük a rácsatlakozást a régiós és országos lehetőségekre.

Míg pl. Tirolban helyi jogszabály határozza meg, hogy melyik területi illetékességű szervezeti egységnek mi konkrétan a feladata vállalkozásfejlesztés, turisztikai termékfejlesztés és desztináció marketing területén, Magyarországon ez még nem egyértelmű.

Ezt a rendszerbeli hiányosságot kiküszöbölve az 1. intézkedéshez hasonlóan tematikus programként kívánjuk támogatni a turisztikai kínálat fejlesztését, kimondottan a korábbról formálódó fenntartható, szelíd turisztikai értékek mentén. A kellő kiegészítő hatást akkor érjük el, ha a térség

turisztikai kínálatát többszörösen „csoportosítjuk”, hogy a helyi értékeket illeszteni lehessen a szálláshelyek csomagkínálatához, a rokonoknál, barátoknál töltött pihenések „csomagigényeihez”, a TDM szervezetek egyedi termékálapjához, illetve a régiós marketing igazgatóságok szolgáltatásaihoz.

Az intézkedés ugyanakkor kiegészíti a Vidékfejlesztési Program 6.3.1., 6.2.1., 6.4.1., 16.3.1., 16.9.1., 7.2.1., 7.4.1., 4.2.1, 4.2.2., 9.1.1., és 3.1.1. - es intézkedéseit.

A turisztikai területen a nagyobb ágazati programokra jellemző rácsatlakozás nagyobb, nemzeti jelentőségű értékekkel tud megvalósulni.

Az 1. és 2. intézkedés között elvileg lehetne átfedés. Ezt az átfedést a legcélszerűbb úgy feloldani, hogy a későbbi pályázati kiírásokat egybevéve egyazon pályázati időszakban csak egy pályázat nyújtható be.

A felépítését tekintve ez a program is hasonlít a VP-ben alkalmazott 2 tematikus alprogramhoz, amely a rövid ellátási láncos csoportok alakulását, valamint a fiatal gazdálkodók elindulását segíti. Ez a program az Éltető Balaton-felvidék turisztikai kínálatának erősítését öleli fel ily' módon.

A jogosultak köre

Pályázatot nyújthat be minden az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által elkészített HFS által lefedett településen

- működő önkormányzat,
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezet, egyházi szervezet,
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező mikro-, kis- és középvállalkozás,
- a székhellyel rendelkező szövetkezet, szociális szövetkezet.

Kiválasztási kritériumok, alapelvek

- a projekt költségeinek 60 %-a helyi vállalkozó bevonásával hasznosul (veszprémi járás, ajkai járás, tapolcai járás, sümegi járás, balatonfüredi járás),
- már része a www.balatonfelvidekitura.hu oldalon található túraútvonal rendszernek az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület közvetlen működési területén,
- a projekt munkahelyteremtő, vagy megtartó/stabilizáló hatással rendelkezik,
- együttműködések száma a projektben,
- közös ajánlatot alakított ki más a turisztikai kínálatban részt vevő szervezettel az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület közvetlen működési területén (szezónálisan változó),
- értékesítési lehetőséget is biztosít nem csupán a saját terméke, szolgáltatása számára, hanem mások felé is,
- a projektben alkalmazott marketing használata összhangban van a stratégia 5. intézkedésében is alkalmazottakkal,
- a projekt költségvetése megalapozott.

Tervezett forrás

Allokált forrás nagysága	180 millió, Ft	
Támogatás aránya	vállalkozások,	50% 60%-sümege (kedvezményezett) járásban, és a kedvezményezett településeken (Szentjakabfa, Tagyon, Vigántpetend, Barnag)
	civil, egyházi, önkormányzati fejlesztések	75% 85%-sümege (kedvezményezett) járásban, és a kedvezményezett településeken (Szentjakabfa, Tagyon, Vigántpetend, Barnag)
Vissza nem térítendő támogatás összege		maximum 5 000 000,-Ft
Támogatási konstrukció költség-elszámolási módja	Hagyományos és egyszerűsített költségelszámolás kombinációja Lehetőség az azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására.	

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2016. március - április

Az intézkedés megvalósításának ütemezése: pályázat benyújtási határidők kb. félévente

Az intézkedés megvalósításának vége: 2020. december

Kimeneti indikátorok

Indikátor neve	Indikátor célértéke	Indikátor forrása
Támogatott projektek száma	40	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma	40	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
A szektorális hovatartozás jelen intézkedésnél nem releváns, így az adatok tájékoztató jellegűek		
Támogatott kedvezményezettek száma vállalkozás, szövetkezet	20	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma önkormányzat	15	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma civil, egyházi	5	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása

5.1.3. Társadalmi aktivitást és helyi identitást segítő közösségi terek, ifjúsági-közösségi- és vidékfejlesztési bázispontok kialakítása, fejlesztése, infrastrukturális háttérének bővítése (fiatalok segítése, vidékfejlesztés, közösségfejlesztés, védjegyrendszer és zöld turisztikai kínálat fejlesztése területén.)

Specifikus célokhoz való illeszkedés

Az intézkedés elsődlegesen a „Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése” specifikus cél megvalósítását segíti, de szorosan kapcsolódik a „Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése”, a „Vidék Minősége - Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése”, valamint a „Zöld turisztikai kínálat erősítése” speciális célokhoz is, mivel a megfelelő kapacitással és infrastrukturális háttérrel rendelkező fejlesztési bázisok és közösségi terek létrehozása egyaránt segíti a gazdasági jellegű hálózatok koordinálását, fejlesztését, valamint a társadalmi aktivitás növelését is.

Indoklás, alátámasztás

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület már a 2007-2013-as EU-s pályázati időszakra vonatkozó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájában is egyik kiemelkedő célként, feladatként határozta meg a térségben a fiatalok megtartását, letelepedésük és a társadalmi életbe való aktív bekapcsolódásukását. Szintén kiemelt célként fogalmazódott meg a térség erőforrásainak hatékonyabb felhasználásával, széleskörű összefogás és a helyi fejlesztési kapacitások bővítése révén olyan szinergikus társadalmi, gazdasági folyamatok elindítása, melyek hosszú távon az élhető és éltető Balaton-felvidék kialakulásához, biztosabb gazdasági alapokon álló, hálózatokkal átszőtt, fenntartható helyi társadalomhoz vezetnek.

Az előző időszak eredményeként erősödtek a hálózati együttműködések és új hálózatok is kialakultak (Éltető Balaton-felvidék hálózat, Ifjúsági Értékkör Hálózat, stb.), melyek további eredményes működtetéséhez elengedhetetlen a szervezést és működtetést biztosító megfelelő szakmai kapacitás és infrastrukturális háttér biztosítása.

A helyzetfeltárásból világosan látszik, hogy a térségben több, ezen a területen komoly eredményeket felmutató szervezet működik, amelyek kisebb fejlesztésekkel alkalmassá tehetők arra, hogy bázispontokként kisebb- vagy nagyobb, akár az egész térséget felölelően is mentori, szakértői tevékenységgel segítsék a térségi kezdeményezéseket.

Az intézkedés célja, hogy a meglévő erősségekre (meglévő jó együttműködések, példa értékű projektek, széleskörű kapcsolatrendszer, meglévő humán kapacitás, stb.) támaszkodva, ezeket kihasználva választ adjunk a felmerült szükségletekre (területi különbségek csökkentése, fiatalok jövőképeinek megteremtése, helyi fejlesztési kapacitás növelése, hazai és nemzetközi tapasztalatok adaptálása, stb.) a létrehozott közösségi terekkel, ifjúság- közösség- és vidékfejlesztési bázispontok kialakításával.

A kialakított közösségi terek és bázisok biztos pontot jelenthetnek a gazdasági és társadalmi együttműködések erősítésében, a helyi termékek és szolgáltatások népszerűsítésében, a helyi közösségek és a helyi fejlesztési kapacitások erősítésében egyaránt.

A támogatható tevékenységi területek meghatározása

Az intézkedés keretében kiírt pályázat közösségi terek, ifjúsági-, közösségi és vidékfejlesztési bázispontok kialakítását, fejlesztését támogatja, a társadalmi aktivitás és helyi identitás, az Éltető Balaton-felvidék védjegy, a turisztikai kínálat erősítése, az ifjúság megtartása és letelepedésük elősegítése érdekében.

Beruházási és nem beruházási jellegű tevékenységek támogathatóak, továbbá lehetőség nyílik az azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására. Az intézkedés lehetőséget biztosít az egyszerűsített költség elszámolásra is.

Támogatott tevékenységek:

- ifjúság-, közösség- és vidékfejlesztési bázispontok infrastrukturális hátterének kialakítása, fejlesztése (épületek, építmények építése, külső és belső rekonstrukciója, energetikai fejlesztése, tevékenységekhez szükséges eszközök beszerzése),
- társadalmi aktivitást, helyi identitást erősítő közösségi terek kialakítása (épületek belső felújítása, bútorzat, gépek, eszközök; kültéri közösségi terek kialakítása, építmény, kisléptékű infrastruktúra, kültéri bútorzat, eszközök beszerzése).

Kiegészítő jelleg, lehatárolás

Az Operatív Programok közül egyedül a Vidékfejlesztési Program keretein belül van lehetőség közösségi terek, szolgáltatói központok kialakítására a 7.4.1. (Alapvető szolgáltatások fejlesztése) intézkedés keretében, amelynek részleteit még nem ismerjük, viszont az egyértelműen látszik, hogy ezen intézkedés kifejezetten az 1000 fő alatti települések esetében sem speciálisan az ifjúsági-, közösségi- és vidékfejlesztési bázisok kialakítását, ezek megfelelő műszaki és technikai kapacitásfejlesztését célozza, illetve a kültéri közösségi terek létrehozására, fejlesztésére nem nyújt lehetőséget.

Intézkedés által az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület területén kialakítandó fejlesztési bázisok szerves részeivé válnak a HFS-ben meghatározott speciális célok és tematikus alprogramok megvalósításának és egy-egy központi tématerületet kiemelten kezelve professzionálisan felépített és összehangolt fejlesztések segítségével lesznek alkalmasak a Vidék Minősége Védjegy, a turisztikai kínálat fejlesztése, az ifjúság megtartása terén, illetve kültéri közösségi terek kialakítása révén erősítik a társadalmi aktivitást, a helyi identitás erősítése terén.

Mindezek kisebb volumenű, projektenként maximum 5 millió Ft-os támogatási összeggel valósulhatnak meg, ami szintén lehatárolást jelent a VP 7.4.1. intézkedésben meghatározott 30 millió Ft-os nagyságrendjétől.

Az intézkedés keretében létrehozott fejlesztési bázisok és közösségi terek kiegészítik az EFOP 1.2.2.(Ifjúsági Programok Támogatása), 3.1.5. (Tehetségek Magyarországa), 3.3.1. (Tanoda programok támogatása), 1.7. (Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése) intézkedését, valamint a Vidékfejlesztési Program 7.2.1. (Kisméretű infrastruktúrák fejlesztése a vidéki térségekben) és 7.4.1.(Alapvető szolgáltatások fejlesztése a vidéki térségeken) intézkedéseit.

A jogosultak köre

Pályázatot nyújthat be minden az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által elkészített HFS által lefedett településen

- működő önkormányzat,

- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezet, egyházi szervezet.

Kiválasztási kritériumok, alapelvek

- a projekt költségeinek minimum 60 %-a helyi vállalkozó bevonásával hasznosul (veszprémi járás, ajkai járás, tapolcai járás, sümegi járás, balatonfüredi járás),
- a projekt munkahelyteremtő, vagy munkahely megtartó/stabilizáló hatással rendelkezik,
- együttműködések száma a projektben,
- népszerűsítési, bemutatkozási, együttműködési lehetőséget biztosít a védjegyes termelőknek szolgáltatóknak, valamint a www.balatonfelvidekitura.hu oldalon szereplő Éltető Balaton-felvidéki turisztikai kínálatnak (együttműködési megállapodás csatolása szükséges),
- a projektben érintett települések száma,
- a pályázó szervezet eddigi tevékenysége, megvalósított programjai megfelelően alátámasztják az alkalmasságát a projekt megvalósítására,
- a projekt költségvetése megalapozott,
- a projekt közösségi többlet értéke.

Tervezett forrás

Allokált forrás nagysága	80 millió Ft.	
Támogatás aránya	civil, egyházi, önkormányzati fejlesztések	90%
Vissza nem térítendő támogatás összege	maximum 5 000 000,-Ft	
Támogatási konstrukció költség-elszámolási módja	Hagyományos és egyszerűsített költségelszámolás kombinációja Lehetőség az azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására.	

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2016. március - április

Az intézkedés megvalósításának ütemezése: pályázat benyújtási határidők kb. félévente

Az intézkedés megvalósításának vége: 2020. december

Kimeneti indikátorok

Indikátor neve	Indikátor célértéke	Indikátor forrása
Támogatott kedvezményezettek száma	20	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
A szektorális hovatartozás jelen intézkedésnél nem releváns, így az adatok tájékoztató jellegűek		

Támogatott kedvezményezettek száma önkormányzat	10	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma civil, egyházi	10	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása

5.1.4. Szakmai kapacitás és informatikai háttér kialakítása a védjegy rendszer, a turisztikai kínálat, a fiatalok segítése és a társadalmi beilleszkedés nehézségeivel küzdő lakosság integrálása mentén

Specifikus célokhoz való illeszkedés

Az intézkedés elsődlegesen a "Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése" specifikus cél megvalósítását segíti, de szorosan kapcsolódik a "Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése", a "Vidék Minősége - Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése", valamint a "Zöld turisztikai kínálat erősítése" speciális célokhoz is, mivel a megfelelően erős és hatékony szakmai kapacitások létrejötte egyaránt meghatározó a gazdasági jellegű hálózatok fejlődésében, a fiatalok megtartásában, valamint a társadalmi aktivitás és helyi identitás erősítésében egyaránt.

Indoklás, alátámasztás

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület már a 2007-2013-as EU-s pályázati időszakra vonatkozó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájában is egyik kiemelt célként fogalmazódott meg a térség erőforrásainak hatékonyabb felhasználásával, széleskörű összefogás és a helyi fejlesztési kapacitások bővítése révén olyan szinergikus társadalmi, gazdasági folyamatok elindítása, melyek hosszú távon az élhető és éltető Balaton-felvidék kialakulásához, biztosabb gazdasági alapokon álló, hálózatokkal átszőtt, fenntartható helyi társadalomhoz vezetnek.

Az előző fejlesztési időszak eredményeként erősödtek az együttműködések és új, fenntartható jövőképet előrevetítő együttműködésen alapuló országosan is minta értékű gazdasági és közösségi kezdeményezések keltek életre, amelyek folytatása egyértelmű igényként fogalmazódott meg a HFS készítése során a tagjaink, hálózati tagjaink részéről. Ezen kiemelt programjaink:

- Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegy
- Turisztikai kínálat erősítése a Balaton-felvidéken
- Ifjúsági Együttműködési program a Balaton-felvidéken

Mindezen sikeres programok létrehozásában és eredményes működtetésében meghatározó szerepet vállalt az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület. Ezek által az alakulás óta eltelt években az Egyesület tevékenysége többszörösen összetetté vált. A következő években az egyik legfontosabb feladat a tevékenységeknek megfelelő, szakirányú kapacitásépítés lesz. A specifikus célok teljesítéséhez az adott szakterületen jól előkészített, szakértők által, illetve témafüggően mentorokkal segített projektek megvalósítására van szükség.

Az intézkedés célja, hogy a meglévő jó együttműködésekre, példa értékű projektekre, széleskörű kapcsolatrendszerre, meglévő humán kapacitásra, országosan is elismert példa értékű működésre támaszkodva, ezeket kihasználva választ adjunk a felmerült szükségletekre, így a területi különbségek csökkentésére, fiatalok jövőképeinek megteremtésére, a helyi fejlesztési kapacitás növelésére, a hazai és nemzetközi tapasztalatok adaptálására a megfelelő szakmai kapacitás megteremtésével és az informatikai háttér kialakításával.

Jelen intézkedés a 3 kiemelt program humán jellegű szakmai programrészeit, szakértői háttérét kívánja biztosítani a támogatható tevékenységi területeknél leírtak szerint.

A támogatható tevékenységi területek meghatározása

Az intézkedés keretében a nem építési beruházási, hanem magas szintű és mennyiségű szolgáltatások igénybevételére irányuló, a HFS specifikus céljai mentén kimondottan kapacitásépítést szolgáló programok megvalósítására van lehetőség.

Elsődlegesen a nem beruházási jellegű tevékenységek támogathatóak.

Az intézkedés lehetőséget biztosít az egyszerűsített költség elszámolásra is.

Támogatott tevékenységek:

- A Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegyrendszer fejlesztéséhez szükséges tanácsadói, szakértői rendszer felállítása, széles körű szakirányú tanácsadás biztosítása,
- A Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegy monitoring rendszerének kiépítése, fejlesztése,
- A Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegy újabb termék-, vagy szolgáltató csoportokra vonatkozó specifikus szabályzatok elkészítése, minősítések elvégzése,
- A Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegyes termékek adatbázisának, logisztikai-, és beszállítói rendszerének, értékesítési területek/felületek/helyek kialakítása, fejlesztése,
- A Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegyes termékek és szolgáltatások fejlesztésének szakértői, tanácsadói támogatása,
- A Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegy saját márkás termékek kialakítása.

- Az Éltető Balaton-felvidék turisztikai kínálata informatikai háttérének (adatbázis, web, mobil applikációk) továbbfejlesztése, bővítése,
- új (akár tematikus) túraútvonalak kialakítása, bejárása, GPS koordinátáinak rögzítése, útvonal leírások elkészítése, nyelvi mutációk elkészítése, adatbázisban térképen való rögzítése,
- meglévő túraútvonalak továbbfejlesztése (szükséges átfedések, rákapcsolódások a zarándok, kerékpáros, országos útvonalakra, egészségturisztikai kínálatra).

- Ifjúsági együttműködési programok, rendezvények, műhelymunkák, látóutak, bemutatkozó kiállítások megvalósítása, mentori támogatás biztosítása,
- a fiatalok helyi foglalkoztatásának növelését segítő vállalkozói inkubátorhálózat kialakítása és a vállalkozói ismeretek átadását segítő szakértői, mentori rendszer kiépítése, szakmai szolgáltatások biztosítása.

- Az EFOP 1.7. intézkedés területi jellegű indítását megelőzően az egymást segítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése programhoz szükséges előkészítő szakmai program kialakítása, megvalósítása,
- az EFOP 1.7. intézkedés elindításához szükséges tanácsadói, szakértői bázis felállítása, előkészítő szakértői tevékenységek igénybe vétele,
- településcsoport, illetve szükség szerint települési szintű, operatív jellegű helyzetelemzés és rövid, közép és hosszútávra szóló cselekvési terv elkészítése.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás

A Vidékfejlesztési Program és az összes Operatív Program nagy kihívása a helyi termékek és szolgáltatások területi jellegű fejlesztése, népszerűsítése terén, hogy jellemzően ágazati jelleggel határolja le a különböző vállalkozási területeket.

A tervezett intézkedés teljesen egyedi, ami az egész térséget átfogó programok koordinációja, menedzselése tekintetében erős szakmai támogatási kapacitás kiépítését teszi lehetővé.

A helyi szereplőknek kifejezetten a hálózatosodáson alapuló, tematikus helyi programok kapcsán egy rendszerhez való csatlakozását, az abban való megerősödését teszi lehetővé a tevékenységtől, mezőgazdasági, turisztikai, kézműves- és kisipari, illetve kulturális jellegétől, továbbá szektorális hovatartozásától függetlenül.

Az intézkedés elősegíti, hogy területi jelleggel olyan szinergiát erősítsünk, amelyben a partnerek egymással együttműködve, egymást erősítve tudnak fejlődni, és részt venni a piaci kínálat különböző területein.

Más Operatív Programokban hasonló, kifejezetten a helyi tematikus programok szakmai támogatási kapacitásának kiépítését célzó konstrukciók nincsenek, a szférák közötti együttműködések pedig a pályázók körének leszűkítésével gyakorlatilag egy intézkedés sem teszi lehetővé.

Jelen intézkedés szorosan kapcsolódik az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület LEADER HACS helyi fejlesztési stratégiájában szereplő valamennyi intézkedéséhez és szervesen kiegészíti azokat.

Ugyancsak kiegészíti a Vidékfejlesztési Program 6.3.1, 6.2.1, 6.4.1., 16.3.1., 16.9.1., 7.2.1., 7.4.1., 4.2.1, 4.2.2., 9.1.1., és 3.1.1.–es intézkedéseit is.

A jogosultak köre

Pályázatot nyújthat be minden az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által elkészített HFS által lefedett településen

- működő önkormányzat,
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezet.

Kiválasztási kritériumok, alapelvek

- A projekt költségeinek 60 %-a helyi szakmai szervezet, vállalkozó, szakértő bevonásával hasznosul (veszprémi járás, ajkai járás, tapolcai járás, sümegi járás, balatonfüredi járás),
- a projekt munkahelyteremtő, vagy munkahely megtartó/stabilizáló hatással rendelkezik,
- együttműködések száma a projektben,
- a projektben tervezett tevékenységekkel érintett települések száma,
- a pályázó szervezet eddigi tevékenysége, megvalósított programjai, szakértői tevékenysége megfelelően alátámasztják az alkalmasságát a projekt megvalósítására,
- a projekt költségvetése megalapozott,
- projekt megvalósítója szorosan együttműködik az Éltető Balaton-felvidékért Egyesülettel, valamint a térségben működő/tervezett ifjúsági-, közösségi-, és vidékfejlesztési bázisokkal (együttműködési megállapodás, vagy ajánlás csatolása szükséges).

Tervezett forrás

Allokált forrás nagysága	54 millió,- Ft	
Támogatás aránya	Civil szervezetek, önkormányzatok	100%
Vissza nem térítendő támogatás összege	maximum 5 000 000,-Ft	
Támogatási konstrukció költség-elszámolási módja	Egyszerűsített költségelszámolás	

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2016. március - április

Az intézkedés megvalósításának ütemezése: pályázat benyújtási határidők kb. félévente

Az intézkedés megvalósításának vége: 2020. december

Kimeneti indikátorok

Indikátor neve	Indikátor célértéke	Indikátor forrása
Támogatott projektek száma	11 db (1. év 4 db, 2. év 3 db, 3. év 2 db, 4. év 2 db)	Éltető Balaton-felvidékiért Egyesület nyilvántartása

5.1.5. Integrált, az egész térséget átfogó marketing és értékesítést ösztönző, szervező tevékenységek erősítése

Specifikus célokhoz való illeszkedés

Az intézkedés legnagyobb arányban „A zöld turisztikai kínálat erősítése” specifikus cél megvalósítását segíti, mert míg a marketing mind a 4 cél eléréséhez nagymértékben hozzájárul, addig az értékesítés ösztönzésének, szervezésének ennél a specifikus célnál van a legnagyobb jelentősége.

Indoklás, alátámasztás

Az Egyesület a 2007-2013-as időszaki tevékenysége kommunikációs szempontú áttekintéséhez, kommunikációs szakértőt vett igénybe. A szakértő sok olyan hiányosságra rámutatott, ami alapján egyértelművé vált, hogy a kommunikáció hangsúlyosságának erősítésére a jelenleginél sokkal nagyobb hangsúlyt kell helyezni. Ellenkező esetben a fejlesztési stratégia megvalósítását célzó projektek eredményei a lehetőségekhez képest jóval kisebb mértékben hasznosulnak.

A kommunikációs eszközöket jelenleg nem strukturáltan használja a szervezet. Meg kell különböztetni ugyanakkor a működéshez kapcsolódó kommunikációt és specifikus célokhoz kapcsolódó kommunikációt. 2014-20-as időszakban a szakmai kapacitások kiépítésével, megosztásával összhangban a kommunikáció szervezetsége, strukturálása a jelenleginél jóval

láthatóbbá kell tenni az egész működési területet, térségmarketing jelleggel. Ez már önmagában is képes arra, hogy egyéb projektek nélkül pozitív folyamatokat indítson el, értékközpontú és széles körű látásmódot biztosítva a térségről.

A marketing ebben az intézkedésben felöleli az értékesítés ösztönzését is. Ezt a területet a turisztikai fejlesztési célokhoz kapcsolódik leginkább. Erre a területre szintén egy 3 éven át rendelkezésre álló szakmai kapacitás biztosítását lehetővé tevő intézkedési terület indul. Az elmúlt években a TDM szervezetekkel való együttműködés során többek között az is egyértelművé vált, hogy a szállodai értékesítésre jellemző csomagajánlatok magasabb költséghányadot és magasabb eltöltött éjszakai számokat eredményeznek. Az értékesítés ösztönzés ezen formája azonban szintén jól felkészült, csomagajánlatok készítésében, idegenvezetésben jártas szakember szervező kapacitását feltételezi egy-egy szervezetnél, amit a kereskedelmi magán szálláshelyek többsége nem tud biztosítani.

A jelen intézkedés alatt ennek hiányát pótoljuk, ami tovább erősíti a hálózati együttműködésben lévők személyes, gazdasági jellegű kapcsolódásait, ezáltal tevékenységük eredményességét.

A támogatható tevékenység területek meghatározása

Az intézkedés az olyan komplex térségi marketing tevékenységet fejleszti, amely nem csupán egy településre vagy különböző településcsoportokra irányul, hanem a teljes közvetlen tervezési területre az alábbiak szerint:

- A Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegy rendszer és az abban résztvevők marketing tevékenységei,
- Éltető Balaton-felvidéken a turisztikai kínálatban résztvevők marketing tevékenységei,
- fiatalok megtartása, letelepedésük segítése terén az átfogó marketing tevékenységek,
- társadalmi aktivitás, helyi identitás terén átfogó marketing tevékenységek,
- értékesítés ösztönzése csomagajánlatok kialakításával,
- értékesítés ösztönzésére irányuló marketing tevékenységek,
- hálózati együttműködésben részt vevők tevékenységeinek, szolgáltatásainak kommunikációja.

Az intézkedés keretében a beruházási és nem beruházási jellegű tevékenységek támogathatóak, amelyekből jelentősebb a nem beruházási.

Az intézkedés lehetőséget biztosít az egyszerűsített költség elszámolásra is (egyösszegű átalány).

Támogatott tevékenységek:

- WEB kommunikációs fejlesztések tervezése, megvalósítása (pl. honlap, blog),
- kommunikációs tartalmak rendszeres szervezése, elkészítése, megjelentetése,
- online és papír alapú marketing kampányok tervezése, lebonyolítása,
- értékesítést ösztönző ajánlatok elkészítése a specifikus célok mentén,
- a marketinghez, értékesítés ösztönzéshez szükséges informatikai háttér megteremtése, fejlesztése (pl. applikáció),
- népszerűsítést, értékesítést ösztönző tanulmányutak szervezése, megvalósítása,
- nyomtatott és online kiadványok, kisfilmek, reklám spotok szerkesztése, elkészítése, terjesztése,
- promóciós rendezvények szervezése, megvalósítása,
- együttműködések kialakítása, erősítése.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás

A Vidékfejlesztési Program és az összes Operatív Program nagy kihívása a helyi termékek és szolgáltatások, szakmai, társadalmi együttműködések területi jellegű népszerűsítése.

Az Operatív Programok egyikében sincs lehetőség marketing tevékenységek végzésére önálló intézkedésként.

A kiegészítő jellege nagyon erős az intézkedésnek, hiszen egy teljes rendszerhez való csatlakozást, az abban való megerősödést teszi lehetővé csupán a közösségi jellegű térségmarketing eszkörendszerét használva. Így elérhető pl. az is, hogy egy-egy szervezet önálló pályázat nélkül, csak közvetetten részesülve is előnyhöz tudjon jutni a pályázati programok révén, olyan módon, hogy mellette még a társadalmi és gazdasági integrálódását, kapcsolódásait is elősegítse.

Ez az intézkedés ezáltal lehetővé teszi, hogy a partnerek egymással együttműködve, egymást erősítve tudnak fejlődni, és részt venni a piaci kínálat különböző területein.

A jogosultak köre

Pályázatot nyújthat be az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által előkészített HFS által lefedett településen

- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezet.

Kiválasztási kritériumok, alapelvek

- a projekt költségeinek 60%-a helyi vállalkozó bevonásával hasznosul (veszprémi járás, ajkai járás, tapolcai járás, sümegi járás, balatonfüredi járás),
- a HFS stratégiai céljaival szoros összhangban tervezi a projektgazda a marketing tevékenységet,
- együttműködések száma a projektben,
- a projektben tervezett tevékenységekkel érintett települések száma,
- a pályázó szervezet eddigi tevékenysége, megvalósított programjai, szakértői tevékenysége megfelelően alátámasztják az alkalmasságát a projekt megvalósítására,
- a projekt költségvetése megalapozott,
- projekt megvalósítója szorosan együttműködik az Éltető Balaton-felvidékért Egyesülettel, valamint a térségben működő/tervezett ifjúsági-, közösségi-, és vidékfejlesztési bázisokkal (együttműködési megállapodás, vagy ajánlás csatolása szükséges).

Tervezett forrás

Allokált forrás nagysága	50 millió, Ft	
Támogatás aránya	civil szervezetek	100%
Vissza nem térítendő támogatás összege	minimum 200 000, Ft	maximum 5 000 000,-Ft
Támogatási konstrukció költség-elszámolási módja	hagyományos és egyszerűsített költségelszámolás kombinációja	

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2016. március - április
 Az intézkedés megvalósításának ütemezése: pályázat benyújtási határidők kb. félévente
 Az intézkedés megvalósításának vége: 2020. december

Kimeneti indikátorok

Indikátor neve	Indikátor célértéke	Indikátor forrása
Támogatott projektek száma	10 (1. év 3, 2. év 3, 3. év 3, 4. év 1, 5. év 1)	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása

5.1.6. Együttműködéseket segítő rendezvények támogatása

Specifikus célokhoz való illeszkedés

Az intézkedés elsődlegesen a „Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése” specifikus cél megvalósítását segíti, de szorosan kapcsolódik a „Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése”, a "Vidék Minősége - Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése", valamint a " Zöld turisztikai kínálat erősítése" speciális célokhoz is, mivel az együttműködést segítő rendezvények együttesen segítik ezeken a tématerületeken a szemléletformálást, a közösségi részvétel és bevonódás hatékonyságát.

Indoklás, alátámasztás

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület a területi LEADER program keretében már a 2007-2013-as EU-s pályázati időszakban is nagy hangsúlyt fektetett a településeken az együttműködéseket erősítő rendezvények kis léptékű támogatására. Ezekre átlagosan 500 ezer Ft értékű támogatást biztosított.

A szemléletformáló rendezvények szerepe a közösségi aktivitás területén volt nagyon jelentős. Ezek a rendezvények nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a HFS-ben meghatározott témák mentén szemléletformáló jellegű akciókat tudjon egy-egy település megvalósítani és ezek az értékek a helyi rendezvényeken beépüljenek a véleményformáló kulcsemberek és a rendezvényeken résztvevők gondolatvilágába is.

A kistelepüléseken általánosságban is kevés a rendezvény, de még ritkábbak az olyanok, amelyeken közvetlenül a település lakossága találkozik, vagy ők mutatják meg saját értékeiket a településre érkezőknek. Így a település közösségeinek összetartó ereje csökken, az aktuális lehetőségekről, újszerű ismeretekről, a változásokról pedig nem, vagy csak felületesen jutnak információkhoz.

A helyi vagy több település összefogásával megvalósuló rendezvények segítik a közösségben rejlő kompetenciák, lehetőségek kibontakozását, az odatartozás érzésének mélyülését. Fontos, hogy olyan programok valósuljanak meg, amelyek segítik a közösség aktivitásának erősítését, közvetítik a helyi értékeket a helyi lakosság vagy a településre érkezők részére, segítik a hagyományok ápolását, a fiatalok helyben maradási lehetőségeinek megmutatását, az idősek tudásának átörökítését, de akár

az új, innovatív ötletek megvalósítását, az életminőség jobbításához lehetőséget adó megoldási módok megmutatását is.

A támogatható tevékenységi területek meghatározása

Az intézkedés keretében kiírt pályázat a helyi, vagy több településes programok, akciók, rendezvények szervezésére, lebonyolítására nyújt lehetőséget, amelyek közvetlenül illeszkednek a jelen fejlesztési stratégia 4 speciális céljához. Ez azzal érhető el, hogy a következő témákra irányulnak: ifjúság megtartása, védjegy és turisztikai kínálat népszerűsítése, hátrányos helyzetű lakosságcsoporthoz aktivitásának ösztönzése. Lehetnek egy- és több naposak, vagy kisebb időtartamúak közösségszervező, szórakoztató és ismeretátadó jellegűek.

Ide sorolhatóak a térség területére szervezett tanulmányutak, amelyben a 4 kiemelt terület közül minimum 1 téma szerepel, vagy a térségi lakosok részvételével megvalósuló tanulmányutak, amelyek a 4 kiemelt terület fejlesztését célozzák.

Elsődlegesen a nem beruházási jellegű tevékenységek támogathatóak.

Az intézkedés lehetőséget biztosít az egyszerűsített költség elszámolásra is.

Támogatott tevékenységek:

- rendezvény szervezése, lebonyolítása,
- rendezvényszervezéshez szükséges eszközök, installációk beszerzése, bérlése,
- fellépők, előadók díja,
- rendezvény lebonyolításához kapcsolódó marketing költségek,
- rendezvény lebonyolításához kapcsolódó engedélyezési díjak.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás

A különböző rendezvények szervezése az Operatív Programokban önálló tevékenységként nem jellemző csak szakmai programhoz kapcsolódó résztevékenységként.

Jelen intézkedés keretében meghatározott rendezvények kimondottan a Helyi Fejlesztési Stratégia témáihoz köthetőek, így más OP-k ezeket nem támogatják. Kiegészítő jellege azonban meghatározó, mert maga a társadalmi aktivitás erősítése horizontális célként is szerepel a fő stratégiai célok között.

A leírt intézkedés magában a HFS-ben kiegészítő jelleggel is bír, mert a 4 specifikus célhoz való illeszkedési kötelezettség azt is jelenti, hogy a hálózati jellegű aktivitás szervezése részben települési, kis közösségi szintűvé formálható, ami közvetetten is segíti az átfogó és specifikus célok elérését LEADER vidékfejlesztési területen.

Ez az intézkedés ezáltal lehetővé teszi, hogy területi jelleggel tovább erősödjenek az összekapcsolódási lehetőségek, amely által az együttműködési hálózatban nem résztvevő helyi lakosság is aktív részese lehet a stratégia közvetlen megvalósításának, ezekről a témákról ismeretekhez jut és ezeket a korábbi évekhez viszonyítottan jobban kommunikálják maguk a települések is.

A jogosultak köre

Pályázatot nyújthat be minden az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által elkészített HFS által lefedett településen

- működő önkormányzat
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezet.
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező mikro-, kis- és középvállalkozás

Kiválasztási kritériumok, alapelvek

- a projekt költségeinek 60 %-a helyi szakmai szervezet, vállalkozó, szakértő bevonásával hasznosul (veszprémi járás, ajkai járás, tapolcai járás, sümegi járás, balatonfüredi járás),
- együttműködések száma a projektben,
- a projektben tervezett tevékenységekkel érintett települések száma,
- a rendezvény programjának illeszkedése a stratégia 4 specifikus céljához,
- a projekt költségvetése megalapozott.

Tervezett forrás

Allokált forrás nagysága	40 millió Ft	
Támogatás aránya	vállalkozások,	70% 80%-sümegi (kedvezményezett) járásban, és a kedvezményezett településeken (Szentjakabfa, Tagyon, Vigántpetend, Barnag)
	civil, egyházi, önkormányzati fejlesztések	100% 100%
Vissza nem térítendő támogatás összege	maximum 500 000, Ft	
Támogatási konstrukció költség-elszámolási módja	Egyszerűsített költségelszámolás	

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2016. március - április
 Az intézkedés megvalósításának ütemezése: pályázat benyújtási határidők kb. félévente
 Az intézkedés megvalósításának vége: 2019. december

Kimeneti indikátorok

Indikátor neve	Indikátor célértéke	Indikátor forrása
Támogatott kedvezményezettek száma	80	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
A szektorális hovatartozás jelen intézkedésnél nem releváns, így az adatok tájékoztató jellegűek		
Támogatott kedvezményezettek száma önkormányzat	40	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása

Támogatott kedvezményezettek száma civil, egyházi	20	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma vállalkozás	20	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása

5.1.7. Partnerség a változásért

EFOP 1.7 - szakmai kapacitás kialakítása az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörésére, a fiatalok segítése és a társadalmi beilleszkedés nehézségeivel küzdő lakosság integrálása mentén a hátrányos helyzetű településeken.

A területfejlesztés mindenkori célja az ország területileg kiegyensúlyozott fejlődése, vagyis a leszakadó térségek felzárkóztatása. A 2005-ben elfogadott Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK), a hazai térségfejlesztés még jelenleg is érvényes alapidokumentuma felhívja a figyelmet a külső és belső perifériák, elmaradott térségek felzárkóztatásának fontosságára, a szegénység újratermelődésének veszélyére.

Az EFOP 1.7 intézkedés keretében előre láthatólag 2017-ben lesz lehetőség egy – az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörésére irányuló program helyi tervezésű megvalósítására.

Tervezési területen a rosszabb gazdasági és társadalmi mutatók következtében a Sümegi Járás (21 település) és ezen felül további 4 település tartozik kedvezményezett besorolásba.

Ez az intézkedés az itt élő lakosságot érinti.

Specifikus célokhoz való illeszkedés

Az intézkedés elsődlegesen a "Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése" specifikus cél megvalósítását segíti, de szorosan kapcsolódik a "Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése" speciális célhoz is, mivel a megfelelően erős és hatékony szakmai partnerség létrejötte, hatékony projektek megvalósítása egyaránt meghatározó a társadalmi aktivitás és helyi identitás erősítésében és a fiatalok megtartásában is. Az intézkedés jól illeszkedik ugyanakkor a másik két gazdaságibb jellegű célkitűzéshez, mert a munkahelyek teremtése és a következő időszak fejlesztések hatására a stratégia programjai leginkább ezeken a területeken tudják segíteni a becsatlakozást a termelési folyamatba, vagy a szolgáltatói szférába.

Indoklás, alátámasztás

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület már a 2007-2013-as EU-s pályázati időszakra vonatkozó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája alapján kiírt pályázatokban nem volt olyan, amely kizárólag a rosszabb társadalmi, gazdasági mutatókkal rendelkező településeket célozta volna. A projektek ilyen irányú tartalmát pontozással, tanácsadások alkalmával ösztönözte a vidékfejlesztési közösség.

Van ugyan olyan település (Bazsi), amely az előző időszakban elért eredményei hatására került ki a halmozottan hátrányos helyzetűek sorából, de ezen a területen jóval átfogóbb és célzottabb programozásra van szükség a korábbinál.

A HFS LEADER forrásaiból a következő években sem lesz lehetőség, hogy kifejezetten a hátrányos helyzetű csoportok integrálását támogassa a csoport, csupán a korábbihoz hasonló ösztönző jelleggel és a szakmai kapacitásfejlesztés által. 2016-ban viszont konkrétan az elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörésére irányuló kapacitásépítő, előkészítő jellegű projekt megvalósítását teszi lehetővé a stratégia a 4. intézkedés keretében.

A jelenlegi szakemberek, akik a vidékfejlesztési területen dolgoznak, kevésbé látják a problémák gyökerét. Több szakanyag jelent meg ezen a területen az elmúlt években, amik orientációként kitűnőek, a helyi adatok ismertek, a szakemberek egyértelműen látják a helyzetet, de a jelenleginél jobban kellene ismerni konkrétumokat, a célcsoport személyes hozzáállását ahhoz, hogy a helyzetet kezelni lehessen. 2016-ban egy általánosan mozgósító, de nagyon konkrét szakmai programot valósíthat meg egy pályázó. A 4. intézkedés alapján készül egy csak erre a területre koncentráló, az emberek településen belüli konkrét tapasztalataira, motiváltsági szintjére építkező program, amelynek szisztematikus megvalósítása lesz a feladata a „Partnerség a változásért” programrészen dolgozó szakembereknek.

Az intézkedés célja, hogy a meglévő jó együttműködésekre, példa értékű projektekre, széleskörű kapcsolatrendszerre, meglévő humán kapacitásra, országosan is elismert, e területen működő civil szervezeteinkre és szakemberekre támaszkodva választ adjunk a felmerült szükségletekre, így a területi különbségek csökkentésére.

A támogatható tevékenységi területek meghatározása

Az intézkedés keretében a LEADER vidékfejlesztési programrész 4. intézkedése projektje során feltártak alapján támogathatóak az olyan szakmai programok, beruházási és nem beruházási jellegű tevékenységek, amelyek az elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörését célozzák.

Célcsoport: tartós szegénységben élők, segítségre szorulóknak, GYES-ről, GYED-ről, GYET-ről visszatérők, romák és az a helyi közösség, ahol élnek, valamint az elmaradott településrészekben, településen kívüli telepeken élő családok és a telep környezetében élő lakosság, továbbá a velük foglalkozó szervezetek.

Támogatott tevékenységek:

- hátrányos helyzetűekkel foglalkozó civil szervezetek, intézmények támogató partnerségének kialakítása, tanácsadói, szakértői és mentori rendszer kiépítése, működtetése, térségi koordinátor alkalmazása,
- formális és non-formális képzések, tájékoztató fórumok, motivációerősítő, egyéni életvitel fejlesztő és csapatépítő műhelymunkák, foglalkozások,
- öngondoskodást erősítő programok,
- szakértői, tanácsadási tevékenységek szükség szerint egyénre szabottan,
- mentori tevékenység személyre szabottan,
- egyéni és közösségi beruházások, amelyek a gazdálkodói készséget fejlesztik önellátási vagy piaci jelleggel,
- közösségi beruházások, amelyek az egyéni és közösségi aktivitást ösztönzik,
- foglalkoztatást, alkalmazást ösztönző, elősegítő programok,
- vállalkozói, szervezeti esélyegyenlőségi tervek mentén való fejlesztések, foglalkoztatások,
- munkába járást megkönnyítő tevékenységek, beruházások,
- közösségi összefogással megvalósuló települési mikroprojektek megvalósítása,
- fiatalok számára egyedi programok, rendezvények, műhelymunkák, mentori támogatás,
- vállalkozásindítási lehetőség biztosítása.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás

Tervezett intézkedésünk az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program 1.7 intézkedésének helyi megvalósítására épül, amelynek segítségével megvalósulhatnak a helyi fejlesztési stratégiában megfogalmazott társadalmi felzárkóztatási célok.

Az intézkedés a térség hátrányos helyzetű településein élőknek kínál átfogó programot, melynek koordinációja, menedzselése tekintetében erős szakmai támogatási kapacitás kiépítését teszi lehetővé.

A hátrányos helyzetű szereplőknek kifejezetten a hálózatosodáson alapuló, tematikus helyi programok kapcsán egy rendszerhez való csatlakozását, az abban való megerősödését teszi lehetővé.

Az intézkedés szorosan kapcsolódik az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület LEADER HACS helyi fejlesztési stratégiájában szereplő 5.1.3. , és 5.1.4. intézkedéséhez és szervesen kiegészíti azokat. Az 5.1.4. intézkedés esetében a ráépülés meghatározó, mivel abban az intézkedésben kidolgozásra kerül egy operatív jellegű anyag, ami a jelen intézkedés forrásainak célratörőbb és eredményorientáltabb felhasználását teszi lehetővé.

A jogosultak köre

Pályázatot nyújthat be az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület által elkészített HFS által lefedett területen a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján kedvezményezett járásként besorolt sümegi járás, valamint a 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint kedvezményezett településeken működő

- LEADER vidékfejlesztési program megvalósítását koordináló Éltető Balaton-felvidékért Egyesület,
- önkormányzat,
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező civil szervezet, egyházi szervezet,
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel, telephellyel rendelkező mikro-, kis- és középvállalkozás,
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már lakóhellyel rendelkező természetes személy,
- a pályázat benyújtásának évében (január 1-én) már székhellyel rendelkező szövetkezet, szociális szövetkezet.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület támogatásával, amely a 2016-ban a 4. intézkedés keretében elkészülő szakmai anyaghoz illeszkedés alapján adható ki.

Kiválasztási kritériumok, alapelvek

- a projekt költségeinek 60 %-a helyi önkormányzat, szervezet, vállalkozó, szakértő bevonásával hasznosul (veszprémi járás, ajkai járás, tapolcai járás, sümegi járás, balatonfüredi járás),
- a projekt munkahelyteremtő, vagy munkahely megtartó hatással rendelkezik,
- a projektben az együttműködések száma,
- a projektben érintett települések száma,

- a pályázó szervezet eddigi tevékenysége, megvalósított programjai, szakértői tevékenysége megfelelően alátámasztják az alkalmasságát a projekt megvalósítására,
- a projekt költségvetése megalapozott,
- projekt megvalósítója szorosan együttműködik az Éltető Balaton-felvidékért Egyesülettel, valamint a térségben működő/tervezett ifjúsági-, közösségi-, és vidékfejlesztési bázisokkal (együttműködési megállapodás, vagy ajánlás csatolása szükséges),
- célcsoport bevonása.

Tervezett forrás

Allokált forrás nagysága	100 millió, Ft	
Támogatás aránya	vállalkozások	70%
	civil, egyházi, önkormányzati fejlesztések	100 %
	szövetkezetek	90%
Vissza nem térítendő támogatás összege	maximum 25 000 000,-Ft	
Támogatási konstrukció költség-elszámolási módja	Lehetőség az azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására. Hagyományos és egyszerűsített költségelszámolás kombinációja	

A megvalósítás tervezett időintervalluma

Az intézkedés megvalósításának becsült kezdete: 2017. március - április
 Az intézkedés megvalósításának vége: 2020. december

Kimeneti indikátorok

Indikátor neve	Indikátor célértéke	Indikátor forrása
Támogatott kedvezményezettek száma	20	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
A szektorális hovatartozás jelen intézkedésnél nem releváns, így az adatok tájékoztató jellegűek		
Támogatott kedvezményezettek száma önkormányzat	7	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma civil, egyházi	7	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása
Támogatott kedvezményezettek száma vállalkozás	6	Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nyilvántartása

5.2 Együttműködések

Az együttműködés tervezett tématerületei

Az együttműködési projektek tématerülete a Vidék Minősége Védjeggyel rendelkező helyi termékek és szolgáltatások összefogott, közös népszerűsítése, a gazdasági együttműködések erősítése, a helyi termékek és szolgáltatások átfogó ismertségének, elismertségének elősegítése, a terület versenyképességének erősítése.

Specifikus cél

Az együttműködések megvalósítása a Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegyrendszer erősítése specifikus cél elérését segítik.

Indoklás, alátámasztás

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület hazai és nemzetközi együttműködési programjait az elmúlt időszakban komoly eredményeket felmutató A Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék védjegy nemzeti és nemzetközi együttműködésen alapuló továbbvitelének szükségessége indokolja.

A Vidék Minősége védjegy program az elmúlt években azt bizonyította, hogy ismertséget, elismertséget tud biztosítani a helyben előállított termékeknek, szolgáltatásoknak. A vállalkozók, gazdálkodók közötti valós szolgáltatói, kereskedelmi és termelést segítő kapcsolódások száma egyre magasabb, minőségük folyamatosan meghatározóbb.

Az európai területi „A Vidék Minősége” védjegy olyan eszköz, amelynek célja az európai szintű, vidékies térségeket összefogó területi, közösségi identitás, és a társadalmi felelősségvállalás erősítése, az európai szintű védjegy kialakítása, amely speciális szabályozásából adódóan képes arra, hogy a helyi elvek, érdekek mentén formálódhasson ki az adott térségre vonatkozó minősítési feltételrendszer. Európai területiségénél fogva azonban mégis globális eszközökkel tudja segíteni a helyi, vidéki értékek megőrzését, fenntartását, erősítését.

Az elmúlt években több sikeres együttműködési program alapozta meg a Vidék Minősége Védjegy hazai bevezetését, melynek eredményeként az Európai Vidék Minősége Védjegy Egyesület, mint a Vidék Minősége védjegy tulajdonosa vállalta a védjegy bevezetésének támogatását Magyarországon és egy hosszú távú keretszerződés megkötését a Magyar Vidék Minősége Egyesülettel, aki a nemzeti minősítés feltételeit szabályozza. Jelenleg a következő vidékfejlesztési csoportok működnek együtt ezen a területen:

- Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
- A Bakonyért Vidékfejlesztési Egyesület
- Alpokalja-Ikva mente Leader Egyesület
- DIPO Duna-Ipoly Határmenti Együttműködés Helyi Közössége Közhasznú Egyesület

A nemzeti és nemzetközi együttműködések során a 2014-2020-as tervezési időszakban a következő tevékenységek támogatására van szükség:

- folyamatminősítő szakértői auditok elvégzése,
- A Vidék Minősége védjegy népszerűsítése Magyarországon és az Európai Unió területén,
- reklám és marketing tevékenység,
- kölcsönös tapasztalatcserék, egyeztető ülések, konferenciák szervezése és lebonyolítása
- nemzeti és nemzetközi kiállításokon, vásárokon való részvétel,
- Védjegy szabályzatok részbeni egységesítése.

Az együttműködési projektek eredményeként hazai és nemzetközi szinten is jelentősen erősödhetnek a gazdasági együttműködések és fokozottabb figyelem irányul a minőségi helyi termékekre és szolgáltatásokra.

6. Horizontális célok

6.1 Esélyegyenlőség

A 290/2014. (XI.26.) Kormányrendelet alapján a tervezési területen a sümegi járás kedvezményezett. A 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet a sümegi járásban 10, a balatonfüredi járásban 2, a tapolcai és veszprémi járás jelen vidékfejlesztési közösségéhez tartozó települései közül 1-1 település rendelkezik rosszabb gazdasági és társadalmi mutatókkal, azaz pályázati szempontból kedvezményezett helyzetű. A lakosság közel 40%-a él ezeken a településeken.

A területfejlesztés mindenkori célja az ország területileg kiegyensúlyozott fejlődése, vagyis a leszakadó térségek felzárkóztatása. A 2005-ben elfogadott Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK), a hazai térségfejlesztés még jelenleg is érvényes alapl dokumentuma felhívja a figyelmet a külső és belső perifériák, elmaradott térségek felzárkóztatásának fontosságára, a szegénység újratermelődésének veszélyére. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület tervezési területén hátrányos helyzetűként a Sümegi Járás tartozik kedvezményezett besorolásba. Az országos rangsorban a 62. helyen szerepel a komplex mutató (36,22) értéke alapján. Első helyen a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Cigándi Járás áll, 18,63-as mutatóval. A sorban 131. a Tapolcai Járás (mutató: 55,20), 147. az Ajkai Járás (56,11), a 162. a Balatonfüredi Járás (62,77). Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület területét érintő járások közül a legelőkelőbb helyen áll a Veszprémi Járás, 65,50-es mutatóval. A legjobb mutató országos szinten 83,96, amely Budapest II. kerületének komplex mutatója. A Sümegi Járásra tehát kiemelt figyelmet kell fordítani.

A 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet 2. mellékletében szereplő települések is kedvezményezett települések. Ide tartozik a Sümegi Járás 10 települése: Bodorfa, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Hetyefő, Megyer, Szentimrefalva, Zalaerdőd, Zalameggyes, Zalaszegvár, valamint Barnag a Veszprémi Járásból, Szentjakabfa, Tagyon a Balatonfüredi Járásból, és Vigántpetend a Tapolcai Járásból. Megyer az egyetlen település a csoport területén, amely mindkét szempont alapján ide tartozik: a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból is a komplex mutató alapján rangsorolt települések legkedvezőtlenebb harmadában szerepel, és a „jelentős munkanélküliséggel sújtott települések” szempontjából is, mert a munkanélküliségi ráta meghaladja az országos átlag 1,75-szeresét. A Sümegi Járás többi itt szereplő települése a komplex mutató alapján került kedvezményezett település besorolásba, míg Barnag, Szentjakabfa, Tagyon és Vigántpetend a jelentős munkanélküliségi mutatók miatt. Ezeknek a falvaknak a társadalmi felzárkóztatására azonos hangsúlyt kell helyezni a Sümegi Járásával.

A korábbi években a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia csak ösztönző jelleggel érintette a hátrányos helyzetűségi, illetve esélyegyenlőség témakört és kevés pályázat irányult ezekre a kérdésekre. A következő években a LEADER programon belül és azon kívül is erősödik a terület súlya. Ezt nemzeti és EU-s szinten is ösztönzik többek között a magas arányú mélyszegénység, a szegénység és elszigeteltség csökkentése, a helyi felzárkózást

szolgáltató tudás bővítése, közösségi terek biztosítása, a folyamatok megtörését szolgáló programok indítása, a közösségépítés, az egészségi állapot javítása és az egészségtudatosság növelése mentén.

Az esélyegyenlőség ilyen módon való kezelésére külön program korábban nem volt, így egy-két alapgondolatot fontos itt szerepeltetni:

A diszkrimináció tilalma, az egyenlő bánásmód elve szerint az alapvető jogok mindenkit megilletnek többek között nemtől, életkortól, etnikai hovatartozástól, fogyatékoságtól, szociális helyzetétől függetlenül.

A terület szabályozására több jogszabály is született. Nagy kihívás azonban ezek alkalmazása, és a létező, nagyfokú egyenlőtlenlégek gyakorlati jellegű kezelése.

A 2009-2014 évek között LEADER csoportokhoz benyújtott pályázatok benyújtása esetén meg kellett felelni a horizontális elvárásoknak, és előnybe került, aki hátrányos helyzetűeket, vagy pályakezdő fiatalok alkalmazását vállalta, azonban a LEADER kis forrásai jellemzően nem (csak néhány esetben) tették lehetővé foglalkoztatottak alkalmazását, illetve a nagyobb léptékű szociális jellegű projektek támogatását.

A jogszabályok alapján ez idáig különböző eszközökkel élt a döntéshozó testület:

- bizonyos csoportok (pl. nők, munkaerő piacról kiszoruló, idősek) hátrányának felszámolása érdekében magasabb pontszámokat adott,
- a pályázati kiírásokban ösztönözte ilyen irányú tevékenységek végzését beruházó és szemléletformáló jelleggel. Pl. épületek akadálymentesítése, képzési programok megvalósítása, termelés elindítása, kistermelők-, hátrányos helyzetű települések népszerűsítése.

A 2014-20-as időszakra az EFOP és azon belül is az 1.7-es intézkedés - Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése - a korábbiaknál több, jobb lehetőséget teremt az esélyegyenlőség biztosításának helyi/térségi szintű kezelésére.

A stratégia elkészítése során a tervező csoportba a térség szociális témákkal is foglalkozó szakemberei (családsegítő, munkaügy, felnőtt képző, szociális munkás, stb.) is bevonásra kerültek, akik intézményvezetőként nagy tapasztalattal rendelkeznek ezen a területen.

2013-ban az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület minden településén elkészültek az Esélyegyenlőségi Programok, amelyeknek a felülvizsgálata jelenleg folyamatban van. Ezek a tervek a TEIR-rendszer, valamint a körjegyzőségeknél, önkormányzatoknál meglévő adatbázisok alapján készültek, helyi kutatás azonban nem előzte meg őket.

Konkrét kapcsolódás nem volt az elmúlt években a szociális és vidékfejlesztési területen a térségben, így gyakorlatilag az első lépéseknél tart a közösség.

A partneri együttműködés akkor hatékony, ha stratégiai szinten a település, az egyes szervezetek és a benne dolgozó szakemberek szintjén is létezik egy pozitív jövőkép, mely magába foglalja az elégedetlenséget a fennálló helyzettel, és világos elképzeléssel rendelkezik a szükséges gyakorlati lépésekről, azok ütemezéséről. Ehhez elengedhetetlen az összes érintett bevonásával egy jól működő és megfelelően koordinált szakmai csoport létrehozása és működtetése, majd közös akcióterv kidolgozása.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület a 2014-20-as tervezési időszakban az esélyegyenlőség biztosításának előmozdítására a következő tevékenységeket tervezi: a meglévő helyi közösségi- és egyéni erőforrások, tudások feltárása, a helyi aktív, változást akaró meghatározó civil szervezetek és települési kulcsfigurák, aktivizálása, képzése. Közös eltervezett akciók, cselekvések megvalósítása, melyeken már a célcsoport személyes megszólítása, mentorálása, személyre szóló segítése történik.

A hátrányos helyzetűek felzárkóztatása nagy humánerőforrás igényű, egyszerre több terület szakmai tapasztalatára van szükség egy időben. A mélyszegénységben élők helyzetének változtatása éppen azért sikertelen, mert nincs meg a megfelelő szinteken a partnerség, az együttműködés, az átfogó koncepció. Ezért az első lépés a szakemberek, a térség valamennyi érintett szereplőjének hálózatban való összefogása, közös koncepció kidolgozása a valós adatok, valós állapot alapján. Ezután következhet a célcsoport személyes megkeresése, elsősorban szemléletformálása, majd lehetőségeik megkeresése egyénre (családra) szabottan.

Az esélyegyenlőség kiemelt kezelése érdekében a Helyi Fejlesztési Stratégiai önálló intézkedést tartalmaz erre a területre az mellett, hogy minden intézkedésnek szerves része az esélyegyenlőség biztosítása, ösztönzése. A tervezett intézkedés az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program 1.7 intézkedésének helyi megvalósítására épül, és a térség hátrányos helyzetű településeinek élőknek kínál átfogó programot, melynek koordinációja, menedzselése tekintetében erős szakmai támogatási kapacitás kiépítését teszi lehetővé.

6.2 Környezeti fenntarthatóság

A környezeti fenntarthatóság szempontjainak való megfeleltetés a stratégiában jól nyomon követhető az alábbiak alapján:

A Vidék Minősége – Éltes Balaton-felvidék védjegyrendszer az általános feltételek között kezeli a környezeti fenntarthatóságot. Ezt a minősítetteknek és a minősítést igénylőknek egyaránt vállalni, tartani kell. A feltételek között a környezeti fenntarthatóságra vonatkozóak a II.5.-7. pontok (www.eltetovedjegy.hu). A minősítéskor a szervezet maga dönti el, hogy konkrétan mit vállal, amit a minősítő adatlapon kell feltüntetni. A védjegy rendszer ugyanakkor segíti a térségben a természet közelebbi gazdálkodást is, mivel a benne résztvevő termelők jellemzően kkv-k, akik nem nagyipari jelleggel gazdálkodnak.

Az Éltes Balaton-felvidék turisztikai kínálatának erősítése terén a korábbi években kialakított túraútvonalak és az ezek köré szerveződő turisztikai kínálat bemutathatósága és szolgáltatások fejlesztése a cél. A túraútvonalak korábban a Balaton-felvidéki Nemzeti Park természetvédelmi őreinek segítségével, ellenőrzésével lettek kialakítva. A helyi épített és természeti örökségi értékek bemutatásra kerülnek az útvonalakon, azonban a fokozottan védett területek nem szerepelnek célpontként a táj egyedi értékének megőrzése miatt.

A környezeti fenntarthatóságot ez esetben leginkább úgy biztosítja a stratégia, hogy

- a helyi erőforrások a turisztikai kínálatba illesztéssel ismertebbé válnak,
- használatuk révén a környezet ápolása, fenntartása is megoldottá válhat,
- a túrák igénybevételét gyalogosan, kerékpárral, lóval ösztönzi a program,
- a teljes kínálat honlapon és ingyenesen letölthető alkalmazáson jut el az érdeklődőhöz.

A fiatalok megtartása, letelepedésük elősegítése által szintén a természeti, környezeti erőforrások megőrzését erősítjük, mert arra törekszünk, hogy felelősen gondolkodó fiatalok minél nagyobb számban jöjjenek haza településeikre és itt alapítsanak családot. Ha ezt nem ösztönöznénk a helyi lakosság elöregedésével egyre több természeti terület válna ápolatlanná, túraútvonalak járhatatlanná stb.

Mindezen területeken a korábbiaknál nagyobb hatékonysággal szerepel a fejlesztési stratégiában a kommunikációs tevékenység és a specifikus célok elérését ösztönző rendezvények is támogatást

kaphatnak. Ez utóbbi intézkedésekkel leginkább a szemléletformálás erősítésére ad lehetőséget az Éltető Balaton-felvidék fejlesztési stratégiája.

A nyomon követhetőség szempontjából e területen nem reális külön monitoring adatszolgáltatást tervezni. A pályázatok benyújtása, nyertes és megvalósított pályázatok számának nyomon követése elégséges, mert a fentiek alapján gyakorlatilag a specifikus céloknak minden projekt meg kell, hogy feleljen, így projekt szintű a horizontális célnak való megfelelés is.

7. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

A Helyi Fejlesztési Stratégia olyan átfogó és specifikus célokat helyez előtérbe, amely leginkább a térségben erősségként számba vett adottságokra támaszkodik, ugyanakkor a már meg lévő humán kapacitásra és a partneri kör tapasztalataira építve törekszik a jelenlegi gyengeségek fejlesztésére. A LEADER program kisléptékűségénél fogva alapvetően a kisebb beruházásokat, „gyutacs jellegű” programokat támogatja, amely a nagyobb összegű támogatásokat nyújtó Operatív Programok jobb területi kihasználását is elősegíti.

A különböző programokhoz való illeszkedést az alábbi táblázat mutatja be.

Az illeszkedési indoklásnál a HFS-ben alkalmazott intézkedések számozásai a mérvadóak.

- 1: A térséget lefedő Vidék Minősége – Élhető Balaton-felvidék védjeggyel rendelkezők és az újonnan csatlakozó termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése
- 2: Az Élhető Balaton-felvidék turisztikai kínálatában, illetve az Élhető Balaton-felvidéki túraútvonal rendszerben lévő épített és természeti látnivalók, illetve az útvonalak részét képező szolgáltatók, termelők tevékenységének fejlesztése
- 3: Társadalmi aktivitást és helyi identitást segítő közösségi terek, ifjúsági- közösségi- és vidékfejlesztési bázispontok kialakítása, fejlesztése, infrastrukturális háttérének bővítése (fiatalok segítése, vidékfejlesztés, közösségfejlesztés, védjegyrendszer és a turisztikai kínálat fejlesztése területén.)
- 4: Szakmai kapacitás és informatikai háttér kialakítása a védjegy rendszer, a turisztikai kínálat, a fiatalok segítése és a társadalmi beilleszkedés nehézségeivel küzdő lakosság integrálása mentén
- 5: Integrált, az egész térséget átfogó marketing és értékesítést ösztönző, szervező tevékenységek erősítése
- 6: Együttműködések segítő rendezvények támogatása
- 7: Partnerség a változásért - Az egymást segítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése

Célok	Illeszkedés indoklása
KSK rendelet tematikus céljai, Partnerségi megállapodás prioritásai	
1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése	A stratégia támogatja a vállalkozások technológiai fejlesztéseit, az egész térségi együttműködés menedzsment szervezeti területen megvalósuló szakmai alhálózati jellegű decentralizációját, amely egy vidékfejlesztési hálózatműködtetési innováció is. Kutatási területen a vidékfejlesztési bázisok szakmai feladatuk keretében segítik a kutató szervezetek és a térség szervezetei közötti kapcsolódási lehetőségek keresését.
2. A kis- és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása	Az 1, 2, 4, 5. intézkedések mentén a térségben működő vállalkozások versenyképessége javul, mert ezek a programok elsősorban az ő termelékenységüket, piacra jutásukat, vállalkozói készségeiket és hatékonyabb kommunikációjukat erősítik.

<p>3. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése</p>	<p>Az 1., 2., 3. intézkedés beruházási jelleggel járulhat hozzá a környezeti, természeti értékek megőrzéséhez, a kisebb léptékű, diverz helyi gazdálkodási lehetőségek ösztönzéséhez és ezek társadalmi jellegű szemléletformálásához. A 4., 6. intézkedés a kapacitásfejlesztést, szemléletformálást segítheti ezen a területen.</p>
<p>4. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése</p>	<p>Az 1., 2., 4., 7. intézkedések járulnak hozzá leginkább a foglalkoztatás és mobilitás növeléséhez konkrét beruházásokkal, partnerségek kiépítésével és motivációerősítéssel.</p>
<p>5. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem</p>	<p>A 4. és 7. intézkedés kifejezetten azt célozza, hogy leginkább az együttműködések, a motiváció erősítés által erősödjenek a településeken a szolidáris, befogadó közösségek. Ilyen szempontból ezeket megerősítik a jellemzően beruházási 1-3. intézkedések.</p>
<p>6. Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba</p>	<p>A 4. és 7. intézkedés segíti elő non-formális oktatás, szemléletformálás, fórumok, tanácsadások által az általános és szakirányú kompetenciák erősödését és az életen át tartó tanulás ösztönzését.</p>
<p>7. A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása</p>	<p>Az 1., 2. intézkedések a beruházási jellegű projektek általi versenyképesség javulását, míg a 4. intézkedés a kapacitásfejlesztés, a különböző fórumok, tanácsadások általi vállalkozási kompetencia erősödését teszik lehetővé. Az 5. intézkedés pedig ezek népszerűsítését.</p>
<p>8. A foglalkoztatás növelése</p>	<p>A stratégiának kis léptékűségéből adódóan nincs erőteljes foglalkoztatás növelési hatása, jellemzően a munkahelyek stabilitására, a termelékenység fejlesztésére van nagyobb hatással. Ugyanakkor a közvetlen munkahelyteremtést is ösztönzi, amely a specifikus célok mentén a 4.2. fejezetben van számszerűsítve.</p>
<p>9. A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése</p>	<p>Jellemzően a 4. és 7. intézkedés segíti a társadalmi felzárkózást, a fiatalok Balaton-felvidéki településeken való letelepedését és programot indít az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése érdekében.</p>
<p>10. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása</p>	<p>Az egész stratégia összességében a Balaton-felvidék gazdasági növekedését célozza, ugyanakkor oly' módon, hogy az ne csupán a gazdasági, hanem a közösségi erő növekedésének, az összetartásnak is erős alapjául tudjon szolgálni.</p>
<p>EMVA rendelet prioritásai, fókuszterületei</p>	
<p>11. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben</p>	<p>A stratégia legjelentősebb innovatív eleme maga az integráció, amely végig kíséri az egyedi és közösségi projekteket is. Az egyedi projektek esetében a termelési szerkezet módosítása, a minőségi és mennyiségi fejlesztések, a szolgáltatási színvonal, a piacra jutás hatékonyságának fejlesztése, a versenyképesség erősödése jelenti. A kapacitásfejlesztés és térségmarketing területeken a tudásátadás csoportos és személyes formáját</p>

	is biztosíthatja egy-egy projekt a hálózati együttműködésben részt vevők egyedi és csoportos igényeinek megfelelően. Ezek egyediségét az ágazat és szférák közötti kapcsolódás ösztönzése és a területi jelleg alapozza meg.
12. A mezőgazdasági üzemek életképességének javítása és a versenyképesség fokozása valamennyi régióban és a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében, valamint az innovatív gazdálkodási technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása	Az intézkedések nem közvetlenül érintik a mezőgazdasági és erdészeti területet, de hatással vannak ezekre, mert a stratégia a helyi termelés mennyiségi és minőségi növekedését is ösztönzi. Ez kimondottan a védjegy és a turisztikai kínálat helyi adottságokra, pl. élelmiszerekre épülése mentén valósítható meg. A mezőgazdasági termelést a feldolgozás és piacra jutás hatékonyságának javítása, illetve a fiatalok letelepítésének ösztönzése mentén támogatja a program.
13. Az élelmiszerlánc szervezésének – többek között a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és forgalmazásának, az állatjólétnek és a mezőgazdaság terén alkalmazott kockázatkezelésnek – az előmozdítása	Az élelmiszerlánc szervezésében leginkább a kereskedelmi marketing területén nyújt lehetőséget a stratégia az Éltető Balaton-felvidék védjegy erősítése specifikus cél mentén. Ezt egészíti ki a turisztikai kínálat fejlesztése leginkább a helyi termékek turisztikai kínálatba helyezésével segíti a helyi erőforráson alapuló élelmiszerlánc kialakítását.
14. a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben, különös tekintettel a következő területekre	A stratégia átfogóan is elősegíti a gazdasági fejlődést, ezáltal a társadalmi befogadást, ugyanakkor a 6. intézkedés konkrétan ezt a témát érinti. A 4. intézkedés keretében a pályáztatási időszak 1. évében átfogó program kerül kialakításra ezen a területen, amely nem általánosságban, hanem a konkrét helyzetismerettel felvértezve alakítja ki a 6. intézkedésben a társadalmi befogadás javítását és a szegénység csökkentését célzó programot.

7.1 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

Külső koherencia, kiegészítő jelleg

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület tervező csoportja különös figyelmet szentelt a HFS készítése során a 2014-2020-as Operatív Programok (OP) beavatkozási területeinek átvizsgálására. A HFS tervezett intézkedései több területen is hozzájárulnak más OP-k céljainak a megvalósításához, ebből kifolyólag azok közvetve, vagy közvetlenül is befolyásolhatják a helyi szereplők forráshoz jutását.

A HFS szempontjából a következő Operatív Programok összefüggéseit vizsgáltuk meg.

- Vidékfejlesztési Program (VP)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)
- Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)
- Közigazgatás- és közszolgáltatás-fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP)

Legjelentősebb tényező a HFS szempontjából **Vidékfejlesztési Program**, amelyhez valamennyi téma tekintetében találtunk kapcsolódási pontokat az alábbi táblázatban bemutatottak szerint

Intézkedés megnevezése	Kiegészítő jelleg, HFS-hez kapcsolódási lehetőség
1. Tudásátadás és innováció	Helyi szereplőknek a "Bemutató üzemi programok" (1.2.1.) és a "Szakmai tanulmányutak, csereprogramok és gyakornoki programok" (1.3.1.) jelenthetnek lehetőséget arra, hogy akár bemutatóként csatlakozzanak a programhoz és ehhez kapcsolódó fejlesztést hajtsanak végre, illetve szakmai tudásukat bővítsék tanulmányutak, csereprogramok kapcsán. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület a fejlesztési stratégiában a vidékfejlesztési bázisok kialakításával, működtetésével segítheti a helyi szereplőket ezen intézkedések kapcsán, valamint maga az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület is tervezi szakmai tanulmányutak szervezését, lebonyolítását.
2. Mezőgazdasági termelés és élelmiszer feldolgozás	A HFS szempontjából a "Mezőgazdasági termékek feldolgozásának fejlesztése" (4.2.1.), a Borászat fejlesztése (4.2.2.), a "Minőségrendszerhez történő csatlakozás" (3.1.1.), valamint a "Termelői csoportok létrehozása" (9.1.1.) intézkedések jelentenek releváns kapcsolódási pontokat. Fontos, hogy a nagyobb mezőgazdasági termékfeldolgozást, borászati fejlesztést célzó pályázatokat a VP ezen intézkedéseinek forrásainak felhasználásában segítse az Éltető Hálózat, akik pedig kisebb léptékű hálózatosodáson alapuló fejlesztéseket kívánnak megvalósítani, azoknak LEADER forrásból biztosítható legyen a támogatás ösztönözve a minőségrendszerhez történő csatlakozást. Az Egyesület a Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék védjegy monitoring rendszerének kidolgozásával a későbbiekben lehetőséget tud teremteni ezen védjegy 3.1.1. intézkedés keretében az elismert minőségrendszerek közé való beemelésre. A LEADER vidékfejlesztési csoport hálózatszervező munkájával és a kialakított vidékfejlesztési bázisok közreműködésével segíteni tudja termelői csoportok létrehozását és ezek tevékenységének koordinálását.
3. Erdőgazdálkodás	A jelen HFS szempontjából a zöld turisztikai kínálat túraútvonalainak fejlesztése kapcsán erősségnek tekinthetők a jó turisztikai adottságok, melyek egy része még kihasználatlan. Veszélyt jelent viszont, hogy a megfelelő anyagi források hiányában pusztulnak természeti értékeink. Jelen intézkedés keretében erdőgazdálkodóknak és önkormányzatoknak is lehetőségük van arra, hogy az "Erdei ökoszisztémák térítésmentes közjóléti funkcióinak fejlesztése" (8.5.2.) intézkedés keretében a túraútvonalakhoz tartozó erdei pihenőhelyek rendbetételéhez forráshoz jussanak. A nem erdőgazdasági területeken lévő útvonalpontok, értékek, látnivalók fejlesztéséhez pedig kiegészítő jelleggel LEADER forrásból biztosítható, a 2. intézkedés keretében.
4. Vidéki térségek fejlesztése	A helyi gazdaságfejlesztés és a helyi infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés tekintetében a következő intézkedések keretében fontos a projektek generálása és megvalósításuk ösztönzése, amelyek fő pillérek lehetnek a HFS LEADER intézkedéseihez: Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése (6.3.1.) Nem mezőgazdasági tevékenységek elindítása (6.2.1.) Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése (6.4.1.) Kis gazdasági szereplők együttműködései (16.3.1.) Szolidáris gazdálkodás együttműködései (16.9.1.) Kisméretű infrastruktúrák fejlesztése a vidéki térségekben (7.2.1.) Alapvető szolgáltatások fejlesztése a vidéki térségeken (7.4.1.) Ezen intézkedések kiegészítéseként a HFS a helyi szereplőknek kifejezetten a hálózatosodáson alapuló, tematikus helyi programok kapcsán egy rendszerhez való csatlakozását, az abban való megerősödését teszi lehetővé a tevékenységtől, mezőgazdasági, turisztikai, kézműves- és kisipari, illetve kulturális jellegétől, továbbá szektorális hovatartozásától függetlenül.
5. Fiatal gazda	Jelen fejlesztési stratégiánkban kiemelten, külön specifikus célként szerepel az ifjúság megtartása, a fiatalok letelepedésének segítése, amelynek kapcsán a kialakítandó vidékfejlesztési és közösségfejlesztési bázisok tudják segíteni többek között a fiatal gazdákat is a forrásteremtésben, illetve a HFS-ben lehetőségként megjelenő ifjúsági vállalkozói inkubátorhálózat kialakításában.
6. Rövid ellátási lánc	Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület hálózatszervező munkájával és a kialakított vidékfejlesztési bázisok közreműködésével segíteni kívánja termelői együttműködésen alapuló rövid ellátási láncok létrehozását és ezek tevékenységének koordinálását, kiemelt figyelmet fordítva a Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegy termelőinek közös piacra jutására.

A **Gazdaságfejlesztési és Innováció Operatív Program (GINOP)** esetében a következő intézkedések jelentenek releváns kapcsolódási pontot az Éltető Balaton-felvidék helyi fejlesztési stratégiájához

Intézkedés megnevezése	Kiegészítő jelleg, HFS-hez kapcsolódási lehetőség
1.2.1. Mikro-, kis- és közép vállalkozások termelési kapacitásainak bővítése	A GINOP kiemelten kezeli a <i>feldolgozóipart, exportképes ipari termelést, a turisztikai fejlesztések területén pedig a nagyobb országos jelentőségű turisztikai attrakciók létrehozását, fejlesztését</i> segíti.
1.2.2. Mikro-, kis- és közép vállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása	A <i>helyzetelemzésből kiderül, hogy a térség gazdasági szereplőinek többsége a szolgáltató szektorban tevékenykedik, melyek a GINOP-ban csak nagyon szűk tevékenységi területeken tudnak fejlesztési forrásokhoz jutni.</i>
1.3.1. Mikro-, kis- és közép vállalkozások megjelenésének támogatása piaci	Fejlesztési stratégiánkban a Balatoni turisztikai régió belül a Balaton-felvidéki területen a LEADER program mentén együttműködő vállalkozásokat a Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék védjegy és a helyi értékek mentén erősítik a tervezett intézkedések, segítve ezzel számukra a <i>kezdeti fejlődési szakasz sikeres teljesítése és az egy szinttel magasabbra lépés lehetőségének megteremtését.</i>
2.1.1. Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása	A <i>K+F+I terén a LEADER csoport humán kapacitásával segíti K+F+I programokra becsatlakoztatható vállalkozók partnerkapcsolatainak kialakítását a közeli egyetemek kutatóival, hogy közös projektek megvalósításával innovatív fejlesztések valósulhassanak meg a térségben.</i>
4.1.2. Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva	Erős kapcsolódási pontot jelent még az Ifjúsági Garancia Program, a melynek „aktivizáló” jellegű kiegészítése a LEADER program intézkedései között az ifjúság megtartását, letelepedésük ösztönzését felvállaló speciális alhálózat és ezen célok köré szerveződő közösségek. A szakmaspecifikus célokon belül ezen a területen fokozottan ösztönözi a program az <i>ifjúsági vállalkozói inkubátorhálózat kialakítását.</i>
5.1.1. Út a munkaerőpiacra (25 év felett)	
5.2.1. Ifjúsági garancia program	
7.1.1 Nemzeti Kastély- és Várprogram turisztikai célú fejlesztéseinek támogatása	A LEADER forrásból a turisztikai kínálatnak csupán a kisebb léptékű fejlesztései támogathatóak, amelyekkel hatékonyan lehet segíteni a rácsatlakozást a régiós és országos lehetőségekre, illetve a teljesebbé, színesebbé válik a Balaton-felvidék turisztikai kínálatát.

Az **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)** esetében a következő intézkedések jelentenek releváns kapcsolódási pontot helyi fejlesztési stratégiához

Intézkedés megnevezése	Kiegészítő jelleg, HFS-hez kapcsolódási lehetőség
<p>1.2.2. Ifjúsági Programok Támogatása</p> <p>3.1.5. <i>Tehetségek Magyarországa</i></p> <p>3.3.1. <i>Tanoda programok támogatása</i></p> <p>1.7 Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése.</p>	<p>A központi intézkedések kiegészítéseként az Éltető Balaton-felvidéki fejlesztési stratégiában kiemelten kezeljük az ifjúság és a hátrányos helyzetűek tekintetében a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségi folyamatok megtörését.</p> <p>A stratégiában külön specifikus célokat határoztunk meg e témák kezelésére. A vidékfejlesztési hálózaton belül alhálózat kialakítását is tervezzük, a szakmai kapacitás erősítését külön programok segítik ezeken a területeken.</p> <p>A stratégia számol azzal, hogy az 1.7-es intézkedés keretében hozzávetőlegesen 100 millió Ft forrás felhasználására pályázatot nyújt be a csoport és szakmai partnerei. A programok megvalósulását a meglévő hálózati erővel, tőkével, a közösségi tervezés módszertanának gyakorlati jellegű alkalmazásával segíti a megerősítésre kerülő szakmai háttér mind a közösségi terek, mind a konkrét szakmai kapacitás biztosításával, összehangolásával.</p> <p>Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése érdekében HFS-ünk külön intézkedést tartalmaz.</p>

További a HFS tartalmát befolyásoló fejlesztési prioritások, beavatkozási területek, projektek

A helyi fejlesztési stratégia tartalmának kialakításakor az alábbi megyei, járási, települési szintű dokumentumok tartalmát vettük figyelembe:

- Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptió
- Veszprém Megyei Integrált Területi Program
- Balaton-felvidéki Ifjúsági Stratégia
- A működési területünk érintett településeinek esélyegyenlőségi tervei

Intézkedés megnevezése	Kiegészítő jelleg, HFS-hez kapcsolódási lehetőség
<p>Veszprém megyei területfejlesztési program prioritásai:</p> <p>1. A térségi és a helyi gazdaság fejlesztése, a foglalkoztatás bővítése a megye hagyományos foglalkoztató központjaiban, illetve vidéki térségeiben</p> <p>2. A sajátos területi-természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás</p> <p>3. A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a helyi és térségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése</p> <p>4. A lakosság életminőségének javítása, a diszkrimináció mentesség, valamint a közösségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításával. A helyi közösségek fejlesztése</p>	<p><i>A TOP intézkedései jellemzően a városoknak kínálnak fejlesztési lehetőségeket. A közvetlen tervezési területen 1 kisváros van.</i></p> <p><i>A prioritásokat megvizsgálva és szakértő kollégákkal egyeztetve várhatóan a következő területeken juthatnak fejlesztési forráshoz a LEADER forrás felhasználásában is érintett települések:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése</i> • <i>A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése</i> • <i>Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése</i> • <i>Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés</i> <p><i>Ezen területek közül az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások tekintetében nem tartalmaz kiegészítő intézkedéseket a stratégia.</i></p> <p><i>A turizmusfejlesztés kapcsán kiegészítő jelleggel a helyi turisztikai szolgáltatások kisebb léptékű fejlesztései és a közös marketing lehetőségek teszik teljesebbé a turisztikai kínálatot, rácsatlakozva ezzel az országos, a régiós és megyei lehetőségekre.</i></p>
<p>A Veszprém megyei ITP célkitűzései:</p> <p>ITP-1. Önkormányzati gazdasági területek fejlesztése és elérhetőségük javítása</p> <p>ITP-2. Élhető, vonzó települések megteremtése és a munkavállalást ösztönző infrastruktúra fejlesztése</p> <p>ITP-3. Leszakadó városi területek megújítása és hátrányos helyzetűeket támogató programok megvalósítása.</p> <p>ITP-4. Természeti adottságokra és kulturális örökségre épülő turizmus fejlesztése</p> <p>ITP-5. Az energiahatékonyság növelése és a helyi erőforrások fenntartható használatának elősegítése</p> <p>ITP-6. A Veszprém megyén belüli területi egyenlőtlenségek csökkentése komplex fejlesztések megvalósításával</p>	

Balaton-felvidéki Ifjúsági Stratégiát a Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért Egyesület készítette a térség több, mint ötszáz fiataljának bevonásával, amelynek eredményeit felhasználva került hangsúlyosan önálló intézkedésben megfogalmazásra a stratégiában az ifjúság megtartása és letelepedésük segítése.

A térség gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások

A térség gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások tekintetében partneri kapcsolat alakult ki az évek során a Bakony-Balaton TDM-mel, a Magyar Turizmus Zrt. Közép-dunántúli Regionális Marketing Igazgatóságával, valamint a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal is.

A stratégia turisztikai kínálat fejlesztését valamint a közös térségi marketing kialakítását, erősítését célzó intézkedése kapcsán a támogatható tevékenységek jól kiegészítik a fent említett partnereink térségünk által is igénybe vehető szolgáltatásait.

A TDM szervezet segíti turisztikai csomagajánlataink kialakítását, piacra jutását, a Magyar Turizmus Zrt. pedig a Nemzeti Kastély- és Várprogram naprakész információinak és lehetséges kapcsolódási pontjainak megosztásával, valamint a turisztikai piacon való megjelenési lehetőségek biztosításával segíti a vidékfejlesztési munkát. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park a túraútvonalak kialakításában nyújt szakmai segítséget.

8. A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A Balaton-felvidéki Akciócsoport 2007-ben alakult, majd a Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítése és elfogadása után a program megvalósíthatósága érdekében non-profit szervezeti formában, közhasznú egyesületként alakult meg 2008-ban, Éltes Balaton-felvidékért Egyesület névvel.

A bejegyzés jogerőre emelkedésének időpontja: 2008. 08. 26. Nyilvántartási száma: 19-02-0002958
Célja: A Balaton-felvidék épített, természeti és szellemi örökségének megóvása, fejlesztése, új értékek feltárása és megőrzése. A Balaton-felvidék társadalmi, gazdasági, kulturális, turisztikai, környezeti és szociológiai helyzetének javítása, a térség gazdaságának fejlesztése, a gazdasági kohézió megteremtése.

Az alapító okiratban meghatározott cél szerinti tevékenységi körök:

- kulturális örökség védelme
- az épített környezet alakítása és védelme
- a természetvédelmi kultúra fejlesztése
- együttműködés a középtávú tudomány, - technológia- és innováció politikai stratégia kialakításában
- a lakosság egészségi állapotának javítása, a jobb életminőség elősegítése, az egészségkárosító környezeti, társadalmi és egyéb hatások elleni fellépés
- a családok védelme és a családok jólétének erősítése;
- Községi kulturális hagyományok, értékek ápolásának/ művelődésre szerveződő közösségek tevékenységének/a lakosság életmódja javítását szolgáló kulturális célok megvalósításának támogatása; művészeti intézmények/lakossági művészeti kezdeményezések, önszerveződések támogatása, a művészi alkotó munka feltételeinek javítása, a művészeti értékek létrehozásának, megőrzésének segítése;
- a kulturális örökség helyi védelme, a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- Jogvédelmi feladatok: gyermekek jogai, a jövő nemzedékek érdekei, nemzetiségek jogai, leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogai;
- az egészséges életmód és a szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtése; sportfinanszírozás; a gyermek- és ifjúsági sport, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, valamint a fogyatékosok sportjának támogatása;

- Felnőttképzési tevékenység: meghatározott jogalanyok e törvénynek megfelelő, saját képzési programja alapján megvalósuló iskolarendszeren kívüli olyan képzése, amely célja szerint meghatározott képzettség megszerzésére, kompetencia elsajátítására irányuló általános, nyelvi vagy szakmai képzés; a felnőttképzéshez kapcsolódó szolgáltatás;
- Támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, erősíti a település önfenntartó képességét.

A Munkaszervezet az egyesület szerve.

A szakmai tevékenység 3 fő területe:

- az Egyesület a Vidékfejlesztési Minisztériummal megkötött szerződés alapján 2008-tól koordinálja az Európai Unió LEADER vidékfejlesztési források felhasználásának tervezését és megvalósítását
- az egyesületi és hálózati tagok, szakmai partnerek segítségével több közös, átfogó program, projekt valósult meg az elmúlt években. A jelentősebbek: települési értékek mentén túraútvonalak kialakítása, zöld turisztikai kínálat erősítése, fiatalok bevonása a fejlesztési folyamatokba, helyi termékek és szolgáltatások népszerűsítése, „A Vidék Minősége – Élhető Balaton-felvidék” védjegy létrehozása és működtetése
- az Egyesület közreműködik a tagok közötti együttműködések, különböző módú kapcsolódások létrehozásában, támogatásával egyre erősödő kapcsolatrendszerek jönnek létre, szakmai és gazdasági jellegű közösségek formálódnak, amelyek segítik a vállalkozások egyéni és közösségi fejlődését is.

Elnökség, mint döntéshozó testület (a KSK rendelet 34. cikk (3) b) pontjának megfelelően)

Név	Pozíció	Képviselet szervezete	Szakterület(ek)
dr. Rédei Zsolt	elnök	Sümegegy Város Önkormányzat	jog, mezőgazdaság, gazdálkodás, településvezetés, tervezés, közigazgatás, közbeszerzés, településfejlesztés
Tóbel János	alelnök	Halimba Község Önkormányzat	közigazgatás, vállalkozás, településfejlesztés, turizmus
Farkas Béla	elnökségi tag	egyéni vállalkozó	vállalkozás, kereskedelem
Heilig Zoltán	elnökségi tag	egyéni vállalkozó	pénzügy, vállalkozás
Komendánt Irén	elnökségi tag	Ukk Község Önkormányzat	közigazgatás, pénzügy, vállalkozás, településfejlesztés
Simon György	elnökségi tag	Monoszló Község Önkormányzat	közigazgatás, településfejlesztés
Schumacher József	elnökségi tag	egyéni vállalkozó	közigazgatás, vállalkozás, településfejlesztés
Szendrei Szilárd	elnökségi tag	Tótvázsonyért Ifjúsági Egyesület	közigazgatás, civil szféra, média, településfejlesztés
Tóth Béla	elnökségi tag	egyéni vállalkozó	pénzügy, vállalkozás, kereskedelem, településfejlesztés, turizmus
Kiss Attila	FEB	Tonus Peregrinus Egyesület	közigazgatás, pénzügy, vállalkozás, településfejlesztés, civil szféra
Németh Ferenc	FEB	Planteus Kft.	településfejlesztés, vállalkozás
Sövényházi Balázs	FEB	Nemesvámos Község Önkormányzat	közigazgatás, pénzügy, vállalkozás, településfejlesztés

A tervezői csoport tagjainak bemutatását a 6. számú táblázat tartalmazza.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület rendes tagjainak létszáma 2015. 12. hónapban 135 szervezet, hálózati tagjainak száma 117 szervezet, így a teljes Éltető Balaton-felvidéki Vidékfejlesztő Hálózat létszáma 251 szervezet. Ezen felül még további 15 szakmai szervezettel van élő partneri kapcsolat.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület tervezett szervezeti felépítésének bemutatása

A Balaton-felvidéki Helyi Akciócsoport 2007. évi megalakulását követően 2008-tól egyesületként működött.

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület tevékenysége a megalakulása óta többszörösen összetetté vált. A 2008-2015-ös években jellemzően a LEADER program mentén valósítottuk meg a közvetlen működési területre vonatkozó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiát. Az egyedi projektek generálásán és megvalósításának elősegítésén túl olyan programokat indított útjára a csoport, amelyek a fő stratégiai célok mentén nagyban segítettek a térségben a vidékfejlesztési hálózat kiépülését és folyamatos erősödését. A hálózatba a fő stratégiai célok⁶ mentén, nem csupán bekapcsolódtak vállalkozók, termelők, önkormányzatok, civil szervezetek, de utóbbiak a korábbiakban bemutatott területeken alhálózati jelleggel speciális tématerületeket is felvállaltak.

2016. év első félévében jelentős átszervezésre van szükség annak érdekében, hogy a korábbi hatékonyságot tartani tudja az Egyesület. Ennek egyik oka a LEADER programra jutó működési források jelentős csökkenése. Másrészt számos olyan folyamat is elindult az elmúlt években, amelyek mostanra forrottak ki annyira, hogy szervezeti jelleggel is át kell gondolni a térségi fejlesztési kapacitások hatékonyabb alkalmazásának lehetőségeit. Az előzőekben szintén említésre került, hogy az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület a 2014-2020-as időszaki fejlesztési időszak kommunikációja hatékonyságának elősegítése érdekében elkészítetett egy kommunikációs stratégiát a 2016-os évre, amelyben a szakértő a tevékenység összetettségéből adódó szervezetfejlesztés lehetőségeire szintén felhívta a figyelmet.

Robert Lukesch: Bevezetés a helyi akciócsoportok csodás világába című kézikönyvében többek között a vidékfejlesztési csoportok 3 evolúciós fázisáról is ír. A Balaton-felvidéki akciócsoport jelenleg a 2., azaz a „felemelkedés” és 3. szakasz, azaz az „érettség” szakasza között van, amikor átformálódik a LEADER vidékfejlesztési közösség szervezete a többközpontú hálózati rendszer referenciapontjává. Lukesch modellje segítheti a helyzet megértését és a szakaszok közötti átmenetet, amely alapján a fejlődési folyamat szerves része a kisebb, specializálódott alhálózatok kialakulása. Itt hangsúlyosabbá válik a hálózatfejlesztésben a koordinatív szerep, a célzott, innovatív tevékenységek kihelyezése, megosztása az aktív vidéki szervezetek között. Ezzel párhuzamosan a központi hálózatszervezési feladat átformálódik és jelentősebbé válik a helyi szereplők közötti érintkezési pontok menedzselése. „A hálózat koordinációjának központi feladatait a lehető legminimálisabbra kell szabni, azért, hogy alacsonyban lehessen tartani a szervezési és adminisztratív költségeket és elkerülhetőek legyenek a hirtelen költségvetési hiány hatásai. A projektekhez kapcsolódó tanácsadó szolgáltatást csak néhány kiemelt kulcsprojekthez nyújt a vidékfejlesztési csoport vezetése.”⁷

Figyelembe véve Lukesch nemzetközi LEADER tapasztalatainak összhangját az egyesületi tapasztalatokkal, a Helyi Fejlesztési Stratégia fő és specifikus céljait, tervezett intézkedéseit, a csoport erősségeit, a rendelkezésre álló szakmai kapacitást, az anyagi lehetőségeket és a jelenlegi hálózati

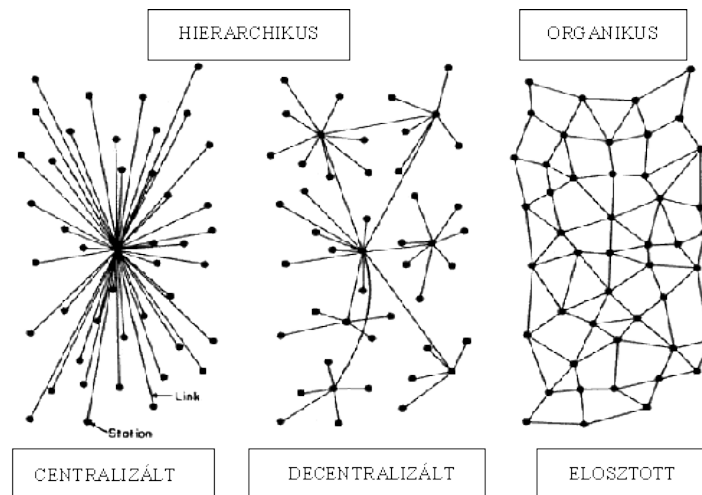
⁶ A területen lévő önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, vállalkozókkal, helyi lakosokkal és számos szakmai partnerszervezettel összefogva, fő cél a 60 településen a közösségek, a közösségi gondolkodás erősítése, a gazdasági fejlődés támogatása, a helyi termékek, szolgáltatások valamint a turisztikai kínálat minőségi fejlesztése és népszerűsítése.

⁷ Robert Lukesch: Bevezetés a helyi akciócsoportok csodás világába – HACCS kézikönyv – A Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesülete megbízásából Korbacsics Ildikó fordítása alapján

rendszert, a vidékfejlesztési kapacitások átstrukturálását a 2. számú ábra alapján célszerű megvalósítani.

A szervezeti átalakítás 2016. második negyedévének végére valósulhat meg.

A hálózati tevékenység a jelenlegi hierarchikus-centralizált és egyes tevékenységek esetén hierarchikus-decentralizált jellegű, vegyesen alkalmazott modellből átalakításra kerül a hierarchikus-decentralizált, illetve organikus-elosztott jellegű szervezeti felállás irányába. (modelleket lásd: 1. számú ábra) Utóbbi kettő közötti megosztás attól függ, hogy az egyes szakterületeken milyen stabilitással sikerül átszervezni a feladatellátást és a felelősségi kört.

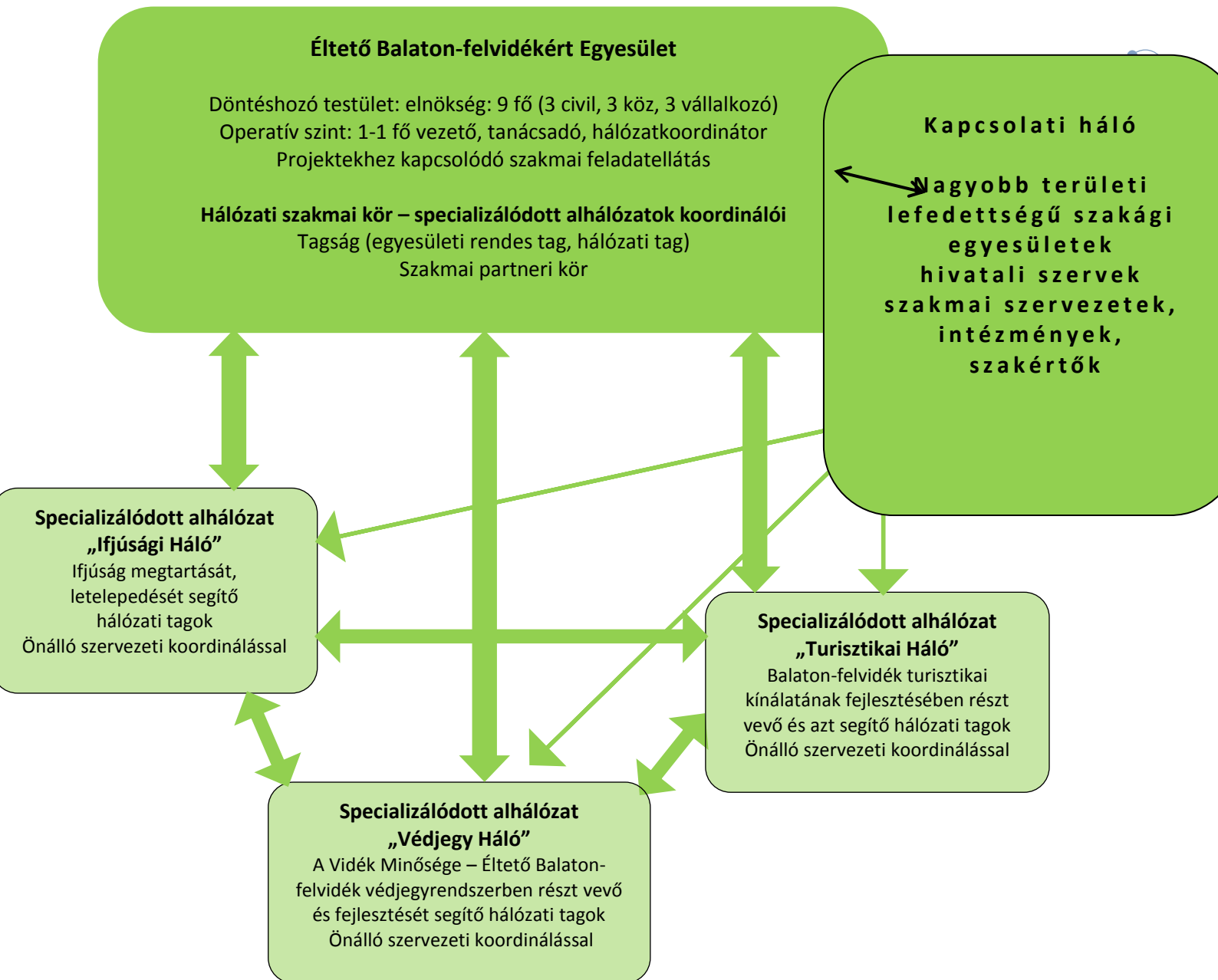

1. számú ábra – Hálózati tevékenységek egyes modelljei

Forrás: Barabási (2003): Behálózva. A hálózatok új tudománya. Magyar Könyvklub, Budapest. 194. old.

A 2. számú ábrán szemléltetett Éltető Balaton-felvidéki Vidékfejlesztési Hálózatban jelenleg is felkészült szakemberek dolgoznak, akik aktívan együttműködnek olyan civil szervezetekkel - vagy vezetői, tagjai azoknak -, amelyek meghatározó szereppel bírnak a vidékfejlesztés különböző szakmai területein. Így a szervezeteknél stratégiai munkatársakká válva megosztott felelősség és hatáskörrel tudják segíteni a fejlesztési stratégia megvalósítását szakterületek mentén (ifjúsági, turisztikai, védjegy) specializálódott alhálózati jelleggel. Ezt kiegészíti az a kapcsolati háló és azok a hálózati tagok, amelyek kisebb területi szerveződések, illetve egy-egy részterületre koncentrálnak a fejlesztési stratégia specifikus céljait illetően.

Éltető Balaton-felvidéki Vidékfejlesztési Hálózat „Éltető Háló”

2. számú ábra – Éltető Balaton-felvidéki Vidékfejlesztési Hálózat

Éltető Balaton-felvidékért Egyesület feladatai, felelősségi körei

- Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítése és megvalósítása a közvetlen működési területen,
- a stratégia megvalósításában részt vevő alhálózatot koordináló szervezetek HFS végrehajtását és a térség összehangolt, hálózati jellegű fejlesztését segítő kapacitásbeli fejlesztésének elősegítése,
- a közvetlen működési területen a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is – ezt a feladatot az Egyesület koordinatív jelleggel látja el, az előző pont alapján, mert a program nem tud biztosítani a rendelkezésre álló költségvetési keretek között olyan személyi kapacitást, amely operatív jelleggel (pl. képzés megtartása) készségfejlesztést tesz lehetővé,
- a Helyi Fejlesztési Stratégia alapján megvalósuló LEADER pályázatok stratégiai, operatív ügyvitele a pályázati kiírásoktól, kiválasztási eljárás elkészítésétől kezdődően a befogadáson, értékelésen, bírálaton át a monitoring feladatok ellátásáig az európai közösségi és hazai jogszabályoknak megfelelően,
- hálózati koordináció, központi hálózatszervezési feladatok ellátása,
- operatív ügyvitel biztosítása a hálózatban (tagnyilvántartás, napi működéshez szükséges ügyvitel, stb.),
- a specializálódott alhálózatok működésének stratégiai jellegű koordinálása, összehangolása
- a Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjegy használatának jogi biztosítása, működésének stratégiai koordinálása,
- a Balaton-felvidéki turisztikai kínálat fejlesztését érintő közösségi marketing tevékenységek stratégiai jellegű koordinálása,
- a specializálódott alhálózatok, a teljes hálózati tagság és a szakmai partnerek közötti együttműködések erősítése,
- az „Éltető Hálózati” kommunikáció szervezése,
- közös szakmai érdekképviselés,
- közös lobbitevékenység,
- rendszerszintű koordináció végzése,
- az alhálózatok részére – bizonyos tevékenységeikben – operatív segítségnyújtás,
- az ÉBFE saját szakértői állományának rendelkezésre bocsátása a hálózati tagok részére.

Specializálódott alhálózatok feladatai, felelősségi körei

- az alhálózatok operatív működtetése a szakma specifikus céloknak megfelelően,
- az ÉBFE céljainak szem előtt tartásával történő operatív működés,
- az egyes alhálózaton belül az alhálózatok résztvevői közötti együttműködések, szakmai programok szervezése, lebonyolítása,
- Operatív jellegű kapcsolattartás az „Éltető Hálózattal”,
- aktív részvétel az „Éltető Hálózati” stratégiai kommunikációban,

- az elkülönült szakmai lobbik/kommunikációs/marketing tevékenységük során az ÉBFE és a hálózati partnerek érdekeinek képviselője,
- az ÉBFE és a hálózati partnerek részére külső szakmai, kapcsolódási pontok biztosítása.

A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) és a működés fizikai feltételeinek bemutatása

A helyi fejlesztési stratégia megvalósításában alkalmazotti jogviszonyban a munkaszervezet vesz részt, társadalmi megbízatásban a döntéshozó testület, megbízási jogviszonyban az elnök és alelnök. Ebben a pontban jelenleg az az Éltető Balaton-felvidékért Egyesületnél dolgozó szervezeti humán erőforrás kerül bemutatásra, amelyet a szervezeti felépítésnél bemutatottak alapján alapvető szakmai kapacitást jelent a megvalósításnál. Ugyanakkor a LEADER program közvetlen megvalósításában csupán 2-3 alkalmazott munkatárs vesz részt, mivel erre a létszámmal ad lehetőséget a LEADER fejlesztési forráshoz társuló működési forrás.

Név	Jelenlegi pozíció	Képzettség/Tapasztalat/ Szakterület(ek)/Készségek
Szabados Zsuzsanna	munkaszervezet vezető	<i>Képzettség:</i> közigazgatás, projekt-tervezés, pályázatkészítés, közösség- és szervezetfejlesztés minőség-irányítás, vezetői, projektmenedzsment. <i>Tapasztalat:</i> szervezetvezetés, projektmenedzsment, pályázatírás, gazdasági-, civil-, vállalkozói-, közigazgatási-, turisztikai-, termelés-értékesítés fejlesztés, közösségfejlesztés, szervezés, képzés, pénzügy, nemzetközi együttműködés <i>Készségek:</i> szervezés, irányítás, kommunikáció, megnyerő, magabiztos fellépés, flexibilis gondolkodás, jó problémamegoldó készség, folyamatszemplélet, önállóság, együttműködés, csapatszellem, kreativitás
Hoffner Tibor	munkaszervezet vezető-helyettes, projektmenedzser, vezető tanácsadó	<i>Képzettség:</i> Népművelő szervező <i>Tapasztalat:</i> szervezetvezetés, projektmenedzsment, pályázatírás, civil-, vállalkozói-, közigazgatási-, turisztikai-, helyi termék fejlesztés, közösségfejlesztés, szervezés, képzés, nemzetközi együttműködés <i>Készségek:</i> szervezés, irányítás, kommunikáció, megnyerő, magabiztos fellépés, flexibilis gondolkodás, jó problémamegoldó készség, folyamatszemplélet, önállóság, együttműködés, csapatszellem, kreativitás
Bazsó Gabriella	projektmenedzser	<i>Képzettség:</i> Pedagógia, közösségfejlesztés <i>Tapasztalat:</i> projektmenedzsment, pályázatírás, civil-, vállalkozói-, közigazgatási-, turisztikai-, helyi termék fejlesztés, közösségfejlesztés, szervezés, képzés, nemzetközi együttműködés, pedagógia <i>Készségek:</i> szervezés, kommunikáció, megnyerő, magabiztos fellépés, flexibilis gondolkodás, jó problémamegoldó készség, folyamatszemplélet, önállóság, együttműködés, csapatszellem, kreativitás
Oszkai Réka	projektmenedzser	<i>Képzettség:</i> Andragógia-felnőttképzési szakértő <i>Tapasztalat:</i> projektmenedzsment, pályázatírás, civil-, vállalkozói-, közigazgatási-, turisztikai-, helyi termék fejlesztés, közösségfejlesztés, szervezés, képzés, művészet, kereskedelem, nemzetközi együttműködés <i>Készségek:</i> szervezés, kommunikáció, megnyerő, magabiztos fellépés, flexibilis gondolkodás, jó problémamegoldó készség, folyamatszemplélet, önállóság, együttműködés, csapatszellem, kreativitás, művészet
Harta Annamária	projektmenedzser	<i>Képzettség:</i> közigazgatás <i>Tapasztalat:</i> projektmenedzsment, pályázatírás, civil-, vállalkozói-, közigazgatási-, turisztikai-, helyi termék fejlesztés, közösségfejlesztés, szervezés, képzés, művészet, kereskedelem, nemzetközi együttműködés <i>Készségek:</i> szervezés, kommunikáció, megnyerő, magabiztos fellépés, flexibilis gondolkodás, jó problémamegoldó készség, folyamatszemplélet, önállóság, együttműködés, csapatszellem, kreativitás

Orbáné Polgár Zsanett	ügyintéző	<p><i>Képzettség:</i> gazdasági informatikus</p> <p><i>Tapasztalat:</i> szervezési, TB ügyintézői, gazdasági, informatika</p> <p><i>Készségek:</i> szervezés, kommunikáció, megnyerő, magabiztos fellépés, flexibilis gondolkodás, jó problémamegoldó készség, folyamatszemlélet, önállóság, együttműködés, csapatszellem, kreativitás</p>
-----------------------	-----------	--

Jelenleg az Egyesület központi, akkreditált irodája Sümegen működik, az aliroda Taliándörögdön található. Mindkét iroda teljes körűen, modern informatikai eszközökkel (5 db laptop, multifunkcionális nyomatató-szkennerek, fényképezőgépek, széles sávú internet, mobil és vezetékes telefonokkal) felszerelt.

Az irodák közötti munkamegosztás 2016. első felében a szervezetfejlesztés során módosul. A LEADER program megvalósításával kapcsolatos feladatok, a központi hálózatkoordinátori szerepkörrel várhatóan a sümegi irodában összpontosulnak. A specializálódott alhálózati feladatellátás az adott szervezet működési területén, irodájában szerveződik. Az egyes hálózati tagok esetében a specifikus céloknak megfelelő részfeladatok ellátása a vidékfejlesztési bázisok egyikében valósulhat meg.

Működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása

Az indikatív pénzügyi tervben 3 fő munkatárs alkalmazását irányozza elő a program. Az alkalmazás előre láthatólag 1 irodában valósul meg. 1 fő igazgató, 1 fő vezető tanácsadó, 1 fő ügyintéző, adminisztrátor munkakörben.

A működési forrás 2020-ig közel azonos arányban került felosztásra. Az animációs költségek között a pályázatokkal kapcsolatos animációs tevékenység szerepel, míg a hálózatkoordinálással járó tevékenységek a működési költségekhez kerültek becsoportosításra. Az animációs költségek között szakértői szolgáltatás igénybevétele is megvalósítható évente hozzávetőlegesen 1 millió Ft értékben.

Az egyéb tervezett bevételek soron tervezett összegek felhasználása nem javasolt a működésre, ezért szerepeltetésük a költségvetésben félrevezető lehet. Ezeket az összegeket a teljes térséget lefedő projektek megvalósítására javasolt felhasználni.

9. Kommunikációs terv⁸

Az Éltes Balaton-felvidékért Egyesület a stratégia elkészítésének időszakában kommunikációs szakértővel dolgozott együtt. Ennek alapvetően két fő oka volt:

- kommunikációs szemszögből feltárni a tevékenység eddigi eredményeit, hiányosságait
- 2016. évtől – szintén kommunikációs szempontból - a hatékonyság javítása, hozzáigazítva a tevékenység struktúráját a stratégia 2014-2020 évi specifikus céljaihoz és intézkedéseikhez.

A Helyi Fejlesztési Stratégia 4 specifikus céljával összhangban, annak megvalósításával kapcsolatban összesen 5 fő területre különíthető el a kommunikáció fő témája:

1. Az Egyesület társadalmi szervezetként történő működése

⁸ A fejezet dr. Gallyas Igor – Az Éltes Balaton-felvidékért Egyesület kommunikációs stratégiája 2016. című szakértői anyag alapján készült

- 1.1 Helyi fejlesztési stratégia kialakítása, megvalósítása
- 1.2 Pályázatokkal kapcsolatos tevékenységek
- 1.3 Általános egyesületi ügyvitel: jogi és szakmai működés

- 2. Vidék Minősége Éltető Balaton-felvidék Védjegy program
- 3. Zöld turisztikai kínálat építése
- 4. Fiatalok megtartása, letelepedésük segítése
- 5. Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítés

A 2.-5. terület marketing és értékesítés ösztönzési tevékenységei külön, a LEADER források 5. intézkedése keretében valósulnak meg (Lásd 5.1.5. fejezet).

A LEADER vidékfejlesztési stratégia megvalósításához köthető *működési jellegű tevékenységhez* az 1. terület tartozik.

Jelen kommunikációs terv az 1. fő terület 1.1. (Helyi fejlesztési stratégia kialakítása, megvalósítása), 1.2. (Pályázatokkal kapcsolatos tevékenységek) és 1.3. (Általános egyesületi ügyvitel: jogi és szakmai működés) alpontjainak kommunikációjával kapcsolatos tématerületekre tér ki az alábbiak szerint:

Célcsoportok

- **Közvetlen tervezési, működési területen belül**

- Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület tagsága (59 önkormányzat, vállalkozások, civil szervezetek, egyházi szervezetek)
- Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület működési területéhez tartozó 59 település lakossága 39 840 fő
 - Az 59 településen működő vállalkozások, civil szervezetek, közigazgatási intézmények
 - 59 település potenciális pályázói
- Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület szakmai partnerei
- Együttműködő, de LEADER programban nem jogosult települések (Ajka, Balatonfüred, Tapolca, Veszprém) önkormányzatai, intézményei, civil szervezetek és vállalkozások

- **Közvetlen működési területen kívül**

- Országos és nemzetközi szakmai partnerek
- A vidékfejlesztés iránt érdeklődők
- A Balaton-felvidék iránt érdeklődők
- Turizmus iránt érdeklődők
- Helyi termékek iránt érdeklődők
- Tudatos vásárlók térségen belülről és kívülről, családok, édesanyák, párok, nyugdíjasok, akik előnyben részesítik vásárlásaiknál, fogyasztásukban és úti céljuk megválasztásánál a helyi értékeket. Ez a piackutatási eredmények alapján a fogyasztók közel 30%-a (GKI 2014-es adat)

A kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása, beleértve a pályázók és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának módját

Eszközök	Leírás, megjegyzés, kapcsolatos tevékenységek
Online	
E-mail	<p>2016-tól e-mail cím változások lesznek. Az új e-mail formátum xy@eltetobalatonfelvidek.hu, xx@eltetobalatonfelvidek.hu kifuttatásra kerül:</p> <p>xy@balatonleader.hu, xx@balatonleader.hu</p> <p>A tagsággal a kapcsolattartás legjellemzőbb formája az e-mail. Személyes kapcsolattartás egyéni ügyvitelnél és személyes találkozásnál lesz jellemző.</p> <p>Csoportos levélküldésre optimalizálandó levelezőlisták állnak rendelkezésre. 2016-tól heti hírlevél és rendkívüli hírlevél küldését tervezi a csoport az információk rendszer szintű átláthatóságának segítése és a tervezhetőség érdekében.</p>
Honlap	<p>2016-tól a központi weboldal a www.eltetobalatonfelvidek.hu lesz (a www.balatonleader.hu kissé módosítandó tartalmával. A www.balatonleader.hu domain kifuttatásra kerül.</p> <p>Az egyesület által használt weboldalak kereszthivatkozási rendszereit létrehozuk.</p> <p>A statikus tartalmakon az egyesület tevékenységi területeinek átstrukturált bemutatása, kapcsolódási pontok hatékony megjelenítése szükséges.</p> <p>A korábbinál jobban figyel a csoport a dinamikus tartalmak hatékonyabb frissülése.</p>
Facebook	<p>https://www.facebook.com/balatonleader</p> <p>A Facebook és az egyesületi honlap dinamikus tartalmi egységben működik majd.</p> <p>Ügyfélkapcsolat tartásra nem használja az Egyesület az oldalt.</p>
Telefon	<p>A telefonon történő kapcsolattartás a többség számára a leggyorsabb ügyintézési mód, azonban tartalmilag egyáltalán nem teljeskörű és - az esetleges viták, félreértések esetén - kellemetlen helyzeteket eredményezhet.</p> <p>Ügyfélkezelő szoftver beállításával segítené a csoport az ügyfélkapcsolat nyomon követését. Ehhez szoftver beállítása lenne szükséges.</p>
Személyes kapcsolattartás	<p>Fórumok, rendezvények, műhelymunkák szervezése.</p> <p>Kiállításokon való közös megjelenés.</p> <p>Személyes tanácsadás, beszélgetések.</p> <p>Képviselőtestületi üléseken, civil szervezetek megbeszélésein való megjelenés, beszámolók tartása.</p>
Kiadványok	<p>Kiemelten figyelni kell arra, hogy tartalmában összhangban legyen az egyesület más kommunikációs eszközeivel. Funkcionális hatásnövelés szükséges.</p>
Kisfilmek	<p>Kiemelten figyelni kell arra, hogy tartalmában összhangban legyen az egyesület más kommunikációs eszközeivel.</p>

Legfontosabb folyamatosan végzendő tevékenységek a kommunikációval kapcsolatban

- Eseménynaptár folyamatos naprakészségének biztosítása
- Weboldalakon a szöveges tartalmak, kereszthivatkozások rendszeres aktualizálása, karbantartása
- Tagság tájékoztatása egyszemélyes és csoportos formában

- közvetlenül személyes találkozás
 - e-mail
 - hírlevél
 - honlap
 - kisfilm
 - tanácsadás
 - fórum, egyéb rendezvény
 - kiállítás, vásár
- A tagság részére történő csoportos e-mailek (hírlevelek) kiküldése a korábbiaknál rendszerezettebben működik 2016-tól – heti, időszaki, tervezett vagy rendkívüli jelleggel.

A belső kommunikáció átstrukturálása, felépítése a 2016-os év első felének egyik legfontosabb feladata. A megfelelő belső kommunikáció a stabil külső kommunikációnak is alapfeltétele. A belső kommunikáció kölcsönös előnyökön alapuló fenntartása az Egyesületnek és a tagoknak is egyaránt érdeke. Az Egyesületnek a belső kommunikáció eredményeképpen a tagság részéről hozzá eljutó tények hatékony külső kommunikációvá alakításában kell fejlődnie, a tagságnak a saját tevékenységükkel összefüggésben lévő tényeknek az Egyesület részére történő rendszeres közlésében.

A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja

A HACS-ról szóló információkat legkönnyebben a www.eltetobalatonfelvidek.hu honlapon érik el az érdeklődők. A www.balatonleader.hu honlap kifuttatásra kerül. A Hírek menüpontban az aktuális információk, rendezvények, beszámolók, a tagsággal kapcsolatos hírek találhatóak meg, folyamatosan frissítve.

A honlapon közzé vannak téve az elérhetőségi adatok, így a tagok, érdeklődők könnyen elérhetik a munkaszervezet tagjait. A közérdekű dokumentumok – pl. tagfelvételi kérelem, hálózati együttműködési megállapodás, HFS, jogszabályok, rendeletek – letölthetőek.

Eseménynaptárban az egyesület saját és az együttműködő partnerek eseményeiről kapnak információt az érdeklődők.

Azonnali információcserére és visszacsatolási lehetőségre az online kommunikáció mellett személyesen a fórumokon, rendezvényeken, és a két mikrotérségi iroda nyitvatartási idejében van lehetőség. Ezek mellett napi szinten e-mailes kommunikáció jellemző.

Az egyesület fórumain és rendezvényein szintén lehetőség van az információcserére. A munkaszervezet igény szerint szívesen tart beszámolókat képviselőtestületi üléseken vagy szakmai programokon.

Helyi termékek népszerűsítéséhez kapcsolódó kiállításokon (Hungarikum Nap, Lencse Fesztivál, Éltető Völgy, Bakony EXPO, stb.) az egyesület külön standdal is megjelenik, ahol az érdeklődők személyes beszélgetésekkel is kaphatnak információkat.

A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesületnél egy fő heti 8 órában fogja ellátni a kommunikációval kapcsolatos feladatokat. Ezen a területen nincs szakképzettsége egyik munkatársnak sem. Mindegyik munkatársnak szüksége van tudásbővítésre általános és belső, külső irányú kommunikáció terén is. A kijelölésre kerülő munkatársnak bővebb képzést kell biztosítani.

A HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve

Tevékenység	Kommunikációs eszköz	Időpont
TKCS ülések és műhelymunkák szervezése, lebonyolítása	email, honlap, személyes konzultáció	2015. augusztus - november
HFS elfogadása	taggyűlés	2015. december
HFS tervezet és előadási anyagok honlapon való megjelenése	honlap	2015. december
2016-os eseménynaptár kialakítása	honlap	2016. január
Az „Éltető Hálózat” működési struktúrája kommunikációs anyagának összeállítása	e-mail, honlap, személyes	2016. február-március
HFS esetleges módosításának elfogadása	strukturális változás esetén taggyűlés operatív módosítás esetén elnökség	2016. március
HFS pályázatainak tervezett 1. körös kiírása	e-mail, honlap, személyes	2016. április-május
HFS pályáztatási időszakok	e-mail, honlap, személyes	2016. áprilistól fél évente (forráskimerülésig) 2020. I. negyedév
HFS bírálati időszakok	e-mail, honlap	2016. II.- III. negyedév
HFS megvalósítása projekt jelleggel	e-mail, honlap, személyes	2016. III.-IV. negyedév
HFS eredmény kommunikáció	e-mail, honlap, személyes, kiadvány	2016. III. negyedévtől
HFS felülvizsgálat	e-mail, honlap, személyes	2017. I. negyedév 2018. IV. negyedév
HFS forrásfelhasználás	e-mail, honlap, személyes, kiadvány	2020. IV. negyedév

A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

Az Egyesület a pályázatokkal, HFS-sel kapcsolatos szervezeti kommunikációt a LEADER vidékfejlesztési program működési költsége terhére valósítja meg. A másik 4 fő területen - amelyek megegyeznek a HFS specifikus célterületeivel – külön pályázati intézkedés keretében biztosítható a hatékony, strukturált kommunikáció különböző marketing eszközökkel kombinálva.

A külső kommunikáció nagy része közösségi szintű térségmarketing jelleggel, projekt szinten valósulhat meg.

A LEADER forrás működési költsége terhére a kommunikációs feladatokat heti 8 órában végzi az Egyesület munkatársa. Ezek a költségek kiegészülnek kisebb egyedi megjelenések, marketing eszközök ráfordításaival.

Az éves költségigény előre láthatólag 1 millió Ft, amely a munkatárs bérköltségét is tartalmazza. Ez utóbbi a működési költségek soron szerepel a költségvetésben.

10. Monitoring és értékelési terv ⁹

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület komoly erőfeszítéseket tesz a közvetlen és közvetett eredmények összegyűjtésére. Ez az egyik legnehezebb feladat, mert a tevékenység nagyon sokoldalú és az adatok, információk nem rendszerezetten, és még csak nem is konkrét formában állnak rendelkezésre.

A Helyi Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó monitoring, a stratégia előrehaladásának, hasznosságának és a vállalt indikátorok megvalósulásának vizsgálatát foglalja magába, ellenőrzését folyamatossá kell tenni a közeljövőben, több típusú monitoring eszközt használva.

A 2014-2020-as évek monitoring és értékelési tervek megvalósításához szükség van egy olyan informatikai rendszerre, amely az ügyfél-, projekt és fejlesztési stratégiai szinten is képes az adatok gyűjtésére, rendszerezésére, elemzést segítő szűrések, kimutatások kezelésére.

Az informatikai rendszer egyes felületei országosan egységesek kellene, legyenek, más részei stratégia és projekt, illetve ügyfél specifikusak. Ehhez szükséges lenne központi forrás bevonására és központi koordinációra. A rendszer nagyban segítheti helyi és országos szinten is monitoring feladatok ellátását, a HFS elvárt eredményeinek mérését.

Bár a területi reálfolyamatok mérésének alapjául szolgáló TeIR működtetése folyamatosan biztosít adatokat, ez az információszolgáltatási rendszer csak a területi monitoring és értékelő tevékenységek ellátásához szükséges információk háttérét biztosítja.

A monitoring, kontrolling és értékelés a stratégia teljes életciklusára (2015-2020), annak 5 fő szakaszára (tervezés, végrehajtás, 2 felülvizsgálati időszak, lezáró) vonatkozik.

A monitoring tevékenység során a résztvevők többek között elemzik és értékelik a megvalósítás előrehaladását, erőforrás felhasználásának mértékét, a tevékenységek tervek szerinti megvalósítást, a tervezett indikátorok létrejöttét és az eredmények elérését, valamint a kívánt társadalmi-gazdasági hatások elérését is.

Alkalmazandó monitoring eszközök 2015-2020 között

Megnevezés	Leírás
Stratégia előrehaladásáról készült jelentések	A projektközi jelentések a HFS megvalósulásáról. A HFS előrehaladásáról készült összefoglaló jellegű évi jelentést, mely magába foglalja a forrás-felhasználást, indikátorok teljesülését, fenntarthatóságot. A jelentést jól lehet hasznosítani akkor, ha valamilyen célirányos, megelőző jellegű beavatkozásra van szükség.
Helyszíni szemlék	Látogatás a projekthez tartozó tevékenységek helyszínén (megvalósult pályázatok), a projektek teljes körű megismerése céljából.
Kérdőívek (online és nyomtatott)	A tagság számára készített egységes kérdőív, mely segít mérni a HFS hatékonyságát és a projektötletekhez, pályázatokhoz való illeszkedést. A vállalt indikátorok összegyűjtését és a tagság aktivitását, együttműködési szándékát, képességét, társadalmi hatást.
Önellenző lap	Önértékelés eszköze. Méri a HFS indikátorainak megvalósulását, hatékonyság, forrás-felhasználás, animációs tevékenységek eredményeit, saját szervezeti és szakmai fejlődést, fenntarthatóságot.

⁹ Felhasznált irodalom: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0017_46_enegetikai_hatekonysagi_programok/ch03s02.html
<http://lengyelpiroska.hu/tamogatase/konyv/10.%20Monitoring-ellenorzes-ertekeles.html>

Interjú	Személyes interjú tervezői csoporttagokkal, pályázókkal, projektgazdákkal.
Peer-to-peer értékelés	Szakmai tapasztalatcsere keretében hasonló kvalitású, hasonló témában dolgozó szakemberek egymás vállalkozását, üzletét, projektjét nézik meg. (A peer angol szó, jelentése egyenrangú felet jelent)

A monitoring a fejlesztési stratégia megvalósítása alatt

Módszer	Vizsgált témák	Eszközök	Gyakoriság
Önellenőrzés – belső monitorig – Önértékelés	HFS indikátorainak megvalósulása, hatékonyság, forrás-felhasználás, animációs tevékenység eredményei, saját szervezeti és szakmai fejlődés, fenntarthatóság.	jelentések készítése, önellenőrző lap, kérdőív	évente de szükség esetén pályázati időszakonként
Kontrolling	a monitoring által szolgáltatott információk segítségével a stratégia megvalósulásának, előrehaladásának folyamatos nyomon követése, a tervezett és a tényleges folyamatok összehasonlításával, elemzésével	kérdőívek, beérkezett pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata, interjú, helyszíni szemle, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	végrehajtási fázisban évente de szükség esetén pályázati időszakonként
Projektértékelés	A stratégia megvalósulásának meghatározott időpontokban (előzetesen, közben vagy a befejezést követően) elvégzett részletes elemzése mutatószámok (indikátorok) alkalmazásával, amelynek célja a projekt egészére, vagy egy meghatározott részterületére vonatkozóan a célelérés, a teljesítések, az eredmények és a hatások, azaz a projekt hatékonyságának vizsgálata. Ezen túlmenően az értékelés célja a projekt egészének átgondolása, módosítások kidolgozása, következő projektek tervezésénél figyelembe vehető tapasztalatok leszűrése, hatékonyság értékelése.	kérdőívek, beérkezett pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata, interjú, helyszíni szemle, tanulmányutak, peer-to-peer értékelés, közösségi videó készítése, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	tervezési fázisban egyszer, végrehajtási fázisban periodikus, lezáró fázisban egyszer
A vállalt indikátorok megvalósulásának vizsgálata	Vállalt indikátorok	kérdőívek, beérkezett pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata, interjú, helyszíni szemle, tanulmányutak, peer-to-peer értékelés, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	végrehajtási fázisban évente, lezáró fázisban egyszer
Beérkezett projektötletek és pályázatok HFS-hoz való	Illeszkedés az átfogó, specifikus célokhoz, illetve intézkedésekhez, azok stratégiai és intézkedési	beérkezett projektötletek, pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata,	pályázati időszakonként

illeszkedésének vizsgálata	jellegű elvárásaihoz	peer-to-peer értékelés, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	
----------------------------	----------------------	---	--

Humán erőforrás tervezés

A monitoring feladatok ellátása, összefogása, beszámolók, statisztikák, elemzések készítése egy fő feladata a munkaszervezetben. A tevékenység ellátása időszakos. Összesen egy évben 4 hetet foglal magában.

Az interjúk elkészítéséhez és közösségi video lebonyolításához a munkaszervezet tagjai és külső szakértő is bevonásra kerülhet. A hatékony és eredményes lebonyolításhoz szükséges plusz forrás bevonása.

A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei fejezetben bemutatásra került az a vidékfejlesztési hálózat, amely kialakítása, stabilizálása szükséges a következő években.

Annak érdekében, hogy a teljes hálózati eredmény rendelkezésre állhasson, fontos a specializálódott alhálózatok tevékenységének monitoringja, hatásértékelése. Ez a szakmai kapacitásépítés területén, projekt jelleggel valósítható meg, amelyet a 4. intézkedés tartalmaz. A projekt jellegű hatásvizsgálat során értékelni kell a fejlesztési stratégia által generált folyamatok komplex vidékfejlesztési hatását. Ez jelentősebb külső szakértői tevékenységet is igénybe vesz.

Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikálása és terjesztése

A HFS felülvizsgálatok eredményei egyesületi honlapon, fórumokon, rendezvényeken beszámoló, hírlevél, hírportál, blog formájában kerülnek nyilvánosságra.

10. Indikatív pénzügyi terv

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés							
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%	
1	A térséget lefedő Vidék Minősége – Éltető Balaton-felvidék védjeggyel rendelkezők és az újonnan csatlakozó termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése	100	60	20			180	31	
2	Éltető Balaton-felvidéki együttműködésen belül a turisztikai kínálatban, illetve az éltető Balaton-felvidéki túraútvonal rendszerben lévő épített és természeti látnivalók, illetve az útvonalak részét képező szolgáltatók, termelők tevékenységének fejlesztése	100	60	20			180	31	
3	Társadalmi aktivitást és helyi identitást segítő közösségi terek, ifjúsági- közösségi- és vidékfejlesztési bázispontok kialakítása, fejlesztése, infrastrukturális háttérének bővítése (fiatalok segítése, vidékfejlesztés, közösségfejlesztés, védjegyrendszer és zöld turisztikai kínálat fejlesztése	60	10	10			80	14	

	területén.)							
4	Szakmai kapacitás és informatikai háttér kialakítása a védjegy rendszer, a zöld turisztikai kínálat, a fiatalok segítése és a társadalmi beilleszkedés nehézségeivel küzdő lakosság integrálása mentén	20	14	10	10		54	9
5	Integrált, az egész térséget átfogó marketing és értékesítést ösztönző, szervező tevékenységek erősítése	14	14	14	4	4	50	9
6	Együttműködéseket segítő rendezvények támogatása	20	20				40	7
	Összesen	314	178	74	14	4	584	100

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	Forrás: EMVA LEADER 19.4alintézkedés						Összesen
	2016	2017	2018	2019	2020		
Működési költségek	17	17	17	17	17	85	
Animációs költségek	4	6	3	3	2	18	
Egyéb tervezett bevételek ¹⁰	3	3	3	3	3	15	
Összesen	24	26	23	23	22	118	

¹⁰ Pl. tagdíj, önkormányzati hozzájárulás stb.

11. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Helyi Fejlesztési Stratégia készítése során az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület nagy figyelmet szentelt a tervezési folyamat átláthatóságára és a közösség minél szélesebb körű bevonására.

A stratégia első verziója 2015. 12. 09-én került elfogadásra az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület taggyűlése által.

Ezt megelőzően a stratégiát készítő tervezői csoportot hoztak létre, amelynek munkájába számos fórumon volt lehetőség bekapcsolódni.

A bejelentkezés önkéntes regisztráció alapján történt.

A tervezői csoportba alapvetően bekerültek a korábbi stratégiaalkotási időszak (2007-2008) tervező csoportjának tagjai, az egyesület elnöksége, az Éltető Balaton-felvidék védjegy tanács és a munkaszervezet tagjai. Ez a csoportszám bővült az önkéntesen regisztráló tagokkal.

A stratégia végleges verziója 2016. február végére készül el. A köztes időszak a véleményezésekre, módosításokra ad lehetőséget.

A tervezői csoport közel 50 főből áll, legtöbben vállalkozóként (23 szervezet) vesznek részt benne különböző szakmaterületet képviselve. Ez a magas létszám térségi jelleggel kellő ágazatközi együttműködést is biztosít. A tervezésbe 11 civil szervezet, 6 önkormányzat és 8 intézmény vesz még részt. Több esetben átfedések is vannak a csoport tagjai és képviselt szervezetek, szférák tekintetében.

A stratégia elkészítésénél alapvetően az alábbiakkal biztosítjuk az átláthatóságot, nyitottságot, illetve a párbeszédet a térség szereplői között:

Helyi Fejlesztési Stratégia 1. verziójának elkészítése

- Projektötlet gyűjtés
- Tervezői csoport ülések
- Szakértői egyeztetések
- Szakirányú fórumok
- Időközi egyeztető fórumok
- Egyesületi taggyűlés

Helyi Fejlesztési Stratégia végleges verziója (zárás: 2016. február vége)

- Szakmai véleményezések
- Véleményezések a közvetlen működési területen
- Szakirányú egyeztetések
- Szélesebb körű egyeztető fórumok

Kommunikációs csatornák

Kommunikációs csatorna	Elérhetőség	Eszközök
Körlevelezési lista	tervezes_2014-20@lev-lista.hu	Figyelemfelhívó, információs levelek, meghívók, dokumentumok küldése
Honlap	www.balatonleader.hu	Hírek megjelentetése, projektgyűjtési időszak meghirdetése
Facebook	https://www.facebook.com/balatonleader	Információk megosztása
Személyes kapcsolat	munkaszervezet www.balatonleader.hu/munkaszervezet/	Tervezői csoport felkészítése, projektötlet gyűjtés, tervezői csoport ülések, szakértői egyeztetések, szakirányú fórumok, időközi egyeztető fórumok, egyesületi taggyűlés, személyes megbeszélések, tárgyalások, konferenciák, szakmai programok, amelyeken az egyesület munkaszervezete vett részt

A HFS tervezés projektgyűjtéssel kezdődött. A projektgyűjtő adatlap a körlevelezési listákra került kiküldésre, így közel 300 szervezet (önkormányzatok, vállalkozók, civil szervezetek, egyesületi és hálózati tagok) kapta meg a felhívást. A felhívás a www.balatonleader.hu honlapon és az egyesület Facebook felületén is meghirdetésre került.

A projektötlet gyűjtésnél Veszprém megye önkormányzathoz benyújtott projektötleteket is összegyűjtötte a csoport, melyek a következőképpen lettek tematizálva:

- Veszprém megye TOP forrásából megvalósítható projektjei
- Veszprém megye ágazati Operatív Programokból megvalósítható projektjei
- Veszprém megye hazai forrásból megvalósítható projektjei

A tagság által e-mailben és postán beküldött vagy személyesen átadott projektötletekkel együtt, több mint 300 db, önkormányzati, civil és vállalkozói projektötlet állt rendelkezésre a tervezésnél. Ezek a beérkezett és egy Excel adatbázisban összesített projektleírások lehetőséget adtak arra, hogy a Leader-szerű és más operatív programokhoz sorolható fejlesztési ötletek között a kapcsolódási pontok is körvonalazódjanak.

A tervezési fórumokat megelőzték un. belső képzések, melyeken a munkaszervezet tagjai felkészültek az operatív programokból, megvizsgálva az illeszkedési lehetőségeket.

A tervezői csoport tagjaival szorosan együttműködve készült el a helyzetelemzés és a SWOT analízis, majd ezekre alapozva kerültek megfogalmazásra a célok, meghatározó fejlesztési irányvonalak, célterületek és intézkedések is.

Ezeket egészítették ki azok a szakmai összejövetelek, fórumok, egyéb események, amelyek a stratégia 1 verziójának elfogadását megelőzték (lásd 5. számú táblázat) és követik azok, amelyeket a fentebb leírtak alapján tervez az Egyesület. A tervezési fórumokon a csoport tagjai által felvetett ötletek, hozzászólások beépítésre kerültek a stratégiába.

Rövidítések, fogalmak jegyzéke

Helyi Fejlesztési Stratégia

A LEADER program egy Európai Unió, közösségi kezdeményezésen alapuló, egyedi fejlesztési program. Ennek keretében a 2014-2020-as EU-s ciklusra, pályázati időszakra vonatkozóan az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület, a működési területéhez tartozó 59 településre vonatkozóan elkészítette a Helyi Fejlesztési Stratégiáját, amelyben megfogalmazták az adott területre vonatkozó jellemző gazdasági, közösségi és egyéb fő területeket feltáró helyzetet, fejlesztési irányokat, pályázati intézkedéseket.

HVS – Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

A LEADER program egy Európai Unió, közösségi kezdeményezésen alapuló, egyedi fejlesztési program. Ennek keretében a 2007-2008. körül megalakult közösségek, egy adott területre – esetünkben 60 településre – elkészítették a Vidékfejlesztési Stratégiájukat, amelyben megfogalmazták az adott területre vonatkozó alakuláskor jellemző gazdasági, közösségi és egyéb fő területeket feltáró helyzetet. Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület esetében az adott helyzetből kiindulva a közösség tagjaival több olyan fórumot, egyeztető beszélgetést kezdeményeztünk, amelyben arra kerestük a választ, hogy melyek a legfontosabb lépések, támogatási igények, amelyek szükségesek a térség összefogáson alapuló fejlesztéséhez. Ezeket a fejlesztéseket összefoglalva készült el a stratégia intézkedési része. Miután a stratégia elkészült, a gazdaszervezet – nálunk az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület benyújtotta a stratégiát bírálatra a Vidékfejlesztési Minisztériumhoz. Ez olyan volt, mint egy nagy pályázat.

LEADER program

Az ezredforduló körüli években erősödő civil együttműködések vezetői 2002-2007 körül figyeltek fel az Európai Unió (EU) vidéki területek fejlesztését célzó programjára, a LEADER vidékfejlesztési programra.

A LEADER egy mozaikszó (Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale, azaz közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében). Ez a kezdeményezés az EU legsikeresebb vidékfejlesztési programja, amely 2013-ra CLLD – Community-Led Local Development (közösségi szinten irányított helyi fejlesztés) programmá nőtte ki magát az EU-ban. Alapelveik nagyjából azonosak: jól körülhatárolt, településcsoportokból álló terület alapúság, helyi fejlesztési stratégiák közösség általi kidolgozása és megvalósítása, köz- és magánszféra partnersége, innováció ösztönzése, integráltság, ágazatközi jellegű intézkedések és hálózatépítés. A program 1991 óta létezik, napjainkban Európa-szerte mintegy 1200 kistérségben működnek helyi LEADER-közösségek.

LEADER HACS - LEADER Helyi Akciócsoport

A LEADER HACS-ok a Leader program helyi szintű végrehajtásához létrejövő szervezetek, vidékfejlesztés motorjai a vidéki közösségekben.

Éltető Balaton-felvidékért Egyesület

A Balaton-felvidék 59 településének aktív közösségei, önkormányzatai, vállalkozói a LEADER program előkészítésének folyamatában a korábbi évek közös programjaira, együttgondolkodásra alapozva 2007-ben papírra fektették a formálódó partnerséget, elkészítették közös vidékfejlesztési programját. 2008-ban került bejegyzésre a szervezet, azóta végzi vidék- és közösségfejlesztő tevékenységét.

Művészetek Völgye

Egy ősi településen, Kapolcson, Márta István zseniális ötletéből nőtt ki a mára kultusz eseménnyé érett rendezvény, a Művészetek Völgye. E névvel fémjelezve egy olyan egyedi rendezvény szökött szárba, ahol a látogatók önfeláldozóan veszhetnek bele a művészetek világába: Udvarok, völgyzugok, utcák és falusi házak alkotnak egy utánozhatatlan miliőt. A nemzetközi szinten is ismert, elismert és népszerű 10 napos fesztivál, immár 25 éves múltat tekint vissza.

A Vidék Minősége – Éltető Balaton- felvidék Védjegy

Az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület 2013. első félévében indította útjára a Balaton-felvidéki minőségi termékek és szolgáltatások népszerűsítését célzó projektjét spanyol minta alapján.

A vidéki termékek és szolgáltatások minőségét szimbolizáló védjegy három 3 szakma specifikus szabályzatba került besorolásra.

- helyi élelmiszer termékek
- kézműves és kisipari termékek
- turisztikai szolgáltatások (vendéglátás, szálláshely és kereskedelem)

A védjegy tulajdonosa az Éltető Balaton-felvidékért Egyesület.

TDM - Tourism Destination Management

A TDM betűszó a turisztikai desztináció menedzsment kifejezés rövidítése. A *desztináció* szó földrajzi térséget jelent. A turisztikai termékeit és egyéb szolgáltatásait egységesen, komplex módon kezelő partnerek, vállalkozások, szakmai és civil szervezetek, önkormányzat(ok) hosszú távú, szervezett együttműködésben végzett tevékenységeinek összességét jelenti, melyeket annak érdekében fejtenek ki, hogy minél vonzóbbá tegyék az adott földrajzi fogadóterületet.

TEIR adatbázis

TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, egy olyan elektronikus információs rendszer, melyet a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996/XXI. törvény alapján hoztak létre Magyarországon. Tartalmát és működését az 1997/112. Kormányrendelet szabályozza.

GFO” 11 osztályozási rendszer

A regisztrált vállalkozások száma nemzetgazdasági ágak szerint

GINOP - Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (továbbiakban: GINOP) a magyar gazdaság növekedését szolgálja. A program egyik legfontosabb célkitűzése, hogy Magyarország foglalkoztatási rátája elérje a 75%-ot. Ehhez szükséges egyrészt új munkahelyek létesítése, másrészt a munkát vállalni akarók képességeinek fejlesztése.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park

Az 1997-ben megalakult Balaton-felvidéki Nemzeti Park a Balaton északi partján, 1–15 km szélességű sávban húzódik, területe (mintegy 57.000 hektár) 6 korábbi tájvédelmi körzetet foglal magában: a Kis-Balatont, a Keszthelyi-hegységet, a Tapolcai-medencét, a Káli-medencét, a Pécselyi-medencét és

a Tihanyi-félszigetet. Éltrehívásával megvalósult a magyar természetvédelem régi álma: a sokáig egymástól különálló védett területek összekapcsolásával létrejött a Balaton-felvidék és a Kis-Balaton összefüggő területére kiterjedő védett ökológiai rendszer.

Tájegységei közül a Kis-Balatont a vizes élőhelyek nemzetközi védelmét szolgáló Ramsari Egyezmény is óvja. A Tihanyi-félsziget - kiemelkedő geológiai értékei és a területen zajló természetvédelmi munka elismeréseként - 2003-ban Európa Diplomás területté vált.

Natura 2000 területek

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 hálózat egy olyan összefüggő európai ökológiai rendszer, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió két természetvédelmi irányelve alapján kijelölendő területeket - az 1979-ben megalkotott madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) végrehajtásaként kijelölendő különleges madárvédelmi területeket és az 1992-ben elfogadott élőhelyvédelmi irányelv (43/92/EGK) alapján kijelölendő különleges természetmegőrzési területeket - foglalja magába.

SWOT – elemzés

A SWOT elemzés a stratégiaalkotás folyamatának egyik lépése. Gyakran találkozhatunk a módszerrel, illetve a fogalommal SWOT analízis néven is. A SWOT elemzéssel feltérképezhetjük egy piac, iparág, üzlet, termék, szolgáltatás stb. piaci életképességét, illetve megismerhetjük, hogy mely feladatok a legfontosabbak stratégiai szempontból. Leggyakrabban az üzleti terv részét képezi: bankok, vagy befektetők számára készül, hogy látható legyen az üzleti tervben, melyek a megtérülés esélyei, arányai.

A SWOT egy angol mozaikszó, 4 szó kezdőbetűiből áll össze:

- Strengths - erősségek
- Weaknesses - gyengeségek
- Opportunities - lehetőségek
- Threats - veszélyek

Köszí – Bázis

Közép- dunántúli Szövetség az Ifjúságért (KÖSZI) által létrehozott Bázis.

Tevékenységük:

- az ifjúsági, ifjúsággal foglalkozó szervezetek és a térség fiataljai számára egy olyan bázis létrehozása, ahol segíteni tudjuk tevékenységeik, programjaik megvalósítását mind szakmai tanácsadással (mentorálással), mind a megfelelő technikai infrastruktúra rendelkezésre állásával;
- térségben zajló ifjúsági programok népszerűsítése;
- a fiatalok munkahelyre találásának segítése;
- megélhetést biztosító mesterségek, szakmák népszerűsítése,
- meglévő és új együttműködéseink erősítése.

IKSZT – Integrált Községi és Szolgáltató Tér

Az IKSZT program az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (továbbiakban: ÚMVP) III. tengelyének: „A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása”, azon belül az „5.3.3.2.1. A vidéki gazdaság és a lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások” intézkedésének része. Célja a vidéki lakosság megtartása érdekében a helyben elérhető alapszolgáltatások körének bővítése, minőségének és hozzáférhetőségének javítása többfunkciós szolgáltató központok létrehozásával, a többnyire kihasználatlan épületek felújítása és műszaki korszerűsítése révén.

EFOP - Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program

Az EFOP stratégiai célja, hogy elősegítse a társadalmi befogadást, befektessen az oktatásba, növelje ezáltal a foglalkoztatást, valamint ösztönözze a technológiai fejlődést és az innovációt.

OTK – Országos Területfejlesztési Kon koncepció

Az Országos Területfejlesztési Kon koncepció az ország átfogó távlati fejlesztését megalapozó tervdokumentum, amely meghatározza az ország hosszú távú területfejlesztési céljait, és a területfejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, információt biztosít az ágazati és a kapcsolódó területi tervezés és területfejlesztés szereplői számára. A jelenleg érvényes OTK-t az országgyűlés [97/2005. \(XII.25.\) számú határozatával](#) fogadta el.

TOP – Területfejlesztési Operatív Program

TOP fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Törekvések tematikus fókuszában két tényező áll:

- térség-specifikus gazdasági növekedés és foglalkoztatás-bővítés: a TOP erős gazdaság-fejlesztési orientációja miatt jelentősen hozzájárul ahhoz a kormányzati törekvéshez, amely szerint a 2014–2020-as uniós fejlesztési források 60%-ának közvetlenül a gazdaságfejlesztést kell szolgálniuk,
- területi és települési önkormányzati kompetenciákba eső feladatellátás kapcsán felmerülő fejlesztési szükségletek kielégítéséhez szintén keretet ad. Ezért a TOP fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közsférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is.

VEKOP - Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program

A 2014-2020-ra vonatkozó Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) a rendelkezésre álló forrásokat három területre koncentrálna. Ez a három fő terület a következő:

- regionális gazdasági teljesítmény fenntartható módon történő növelése (tudásgazdaság, kreativitás, innováció),
- közösségi infrastruktúra fejlesztése,
- foglalkoztathatóságot segítő társadalmi környezet fejlesztése.

IKOP – Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program

Az IKOP a 2014 és 2020 közötti Európai Unió támogatásából megvalósítani tervezett magyarországi közlekedésfejlesztéseket tartalmaz, egyéb közlekedés-stratégiai beavatkozásokat (pl. szabályozás-módosítás, működési támogatás) nem.

VP – Vidékfejlesztési Program

Célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.

KEHOP – Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program

A KEHOP által lefedett valamennyi fejlesztési terület és beavatkozási irány esetében az alábbi, egymással szoros kapcsolatban lévő céloknak kell érvényesülnie:

- a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak megelőzése és mérséklése, az alkalmazkodóképesség javítása,
- az erőforrás-felhasználás hatékonyságának fokozása,
- a szennyezések és terhelések megelőzése és mérséklése,
- egészséges és fenntartható környezet biztosítása.

RSZTOP - Társadalmi egyeztetésen a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program

Az Alap a megfelelő étkezés és az alapvető fogyasztási cikkek hiányát kívánja enyhíteni, kiegészítve a szegénység csökkentését szolgáló kísérő intézkedésekkel.

GOP- Gazdaságfejlesztési Operatív Program

Hosszabb időtávra a saját és más tagállamok tapasztalataira támaszkodva készült el. A program elsődleges céljai a tudásalapú gazdaság erősítése, a vállalkozások nemzetközi versenyben való helytállása, a társadalmi, gazdasági és területi kohézió erősítése, a gazdasági és társadalmi változások miatt szükséges alkalmazkodóképesség javítása, elsősorban pedig a gazdaság tartós növekedésének elősegítése.

Monitoring

Ellenőrzés, melyre adott időszakokban kerül sor.

UMVP – Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (Darányi Ignác Terv 2007-2013)

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (UMVP) a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Vidékfejlesztési Program, mely az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott vidékfejlesztési támogatásokról szóló 1698/2005/EK Tanácsi Rendelet 15. § (1) bekezdése alapján készült, s melyet Magyarország a Kormány jóváhagyását követően hivatalosan benyújtott az Európai Bizottság részére.

III. tengely – UMVP 3. fejlesztési tengelye

Az életminőség javítása a vidéki területeken, a diverzifikáció ösztönzése

IV. tengely - UMVP 4. fejlesztési tengelye

Az UMVP IV. tengelye a LEADER-program, amelynek célja a vidéki gazdaság fejlődése érdekében tett intézkedések összekapcsolása.

A LEADER rendelet a helyi igényekhez és sajátosságokhoz igazodó, a LEADER Akciócsoportok által a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiákban meghatározott LEADER fejlesztések megvalósításának elősegítése érdekében meghirdetésre kerülő LEADER pályázati feltételeket és támogatási célokat határozza meg.

1. számú melléklet

Helyi Fejlesztési Stratégia megírásában részt vevők

Szabados Zsuzsanna – Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
Bazsó Gabriella – Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
Hoffner Tibor – Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
Oszkai Réka – Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
Harta Annamária – Éltető Balaton-felvidékért Egyesület
Orbáné Polgár Zsanett – Éltető Balaton-felvidékért Egyesület

dr. Gallyas Igor – kommunikációs szakértő
dr. Nemes Gusztáv – Rural Bt.
Molnár Gábor – Pannon Egyetem hallgatója

Tervező Csoport munkájában részt vevők – 6. számú táblázat

2. számú melléklet

A KSH 2015. évi turisztikai jellegű jelentéseinek összegzése¹¹

A KSH 2015. februári jelentése alapján 2014-ben 1,45 millió vendég 4 887 ezer vendégéjszakát töltött a balatoni kereskedelmi szálláshelyeken. Ez a magyarországi kereskedelmi együttes vendéglétszámának 15 %, regisztrált vendégéjszakáinak 20%-a ebben a turisztikai régióban jelent meg.

Az összes vendégéjszaka 63%-át belföldi vendégek tették ki, míg a tóhoz érkezők 75%-a volt magyar.

A kimagasló vendégforgalmi adatokhoz jelentősen hozzájárultak Zamárdi hatalmas tömegeket vonzó nyári rendezvényei is a Balaton Sound és a Strand Fesztivál. Míg a Balatoni turisztikai régió Zala megyei részén csökkent a vendégforgalom, a Veszprém megyei részen a vendégéjszakák száma több mint 15 ezer éjszakával nőtt. A balatoni vendégforgalom mintegy 70%-a 188 szállodához kötődött.

A vendégforgalom a közösségi szálláshelyeken és a kempingekben visszaesett, a többi szállástípusokban (gyógy szállodák, panziók, üdülőházak, többi szálloda) viszont meghaladta a 2013. évit. Arányában a legnagyobb növekedés - 36,3% - az üdülőháznál történt.

A Balaton legnagyobb vendégforgalmú települései között a HFS tervezési területén Zánka (39 425 vendég, 129 375 vendégéjszaka) és Tihany (30 358 vendég, 117 250 vendégéjszaka) található.

A térség Balaton parti partner városában Balatonfüreden a vendéglétszám 170 534 fő volt, vendégéjszaka száma 543 801 éj. Balatonfüred az országos ranglistán külföldi vendégéjszakákat illetően a 6. helyen áll Budapest, Hévíz, Bük, Hajdúszoboszló, Sárvár után. Belföldi vendégéjszakák területén pedig a 7. helyet foglalja el, ahol Budapest, Hajdúszoboszló, Siófok, Zalakaros, Hévíz és Gyula is megelőzi.

A külföldiek átlagosan 5,0 éjszakára foglaltak szállást a Balaton turisztikai régióban. Ezt meghaladták a svájci (5, éj), holland (6,6 éj), német (6,8 éj), dán (7,7 éj), orosz és az izraeli (8,0 éj) látogatók foglalásai.

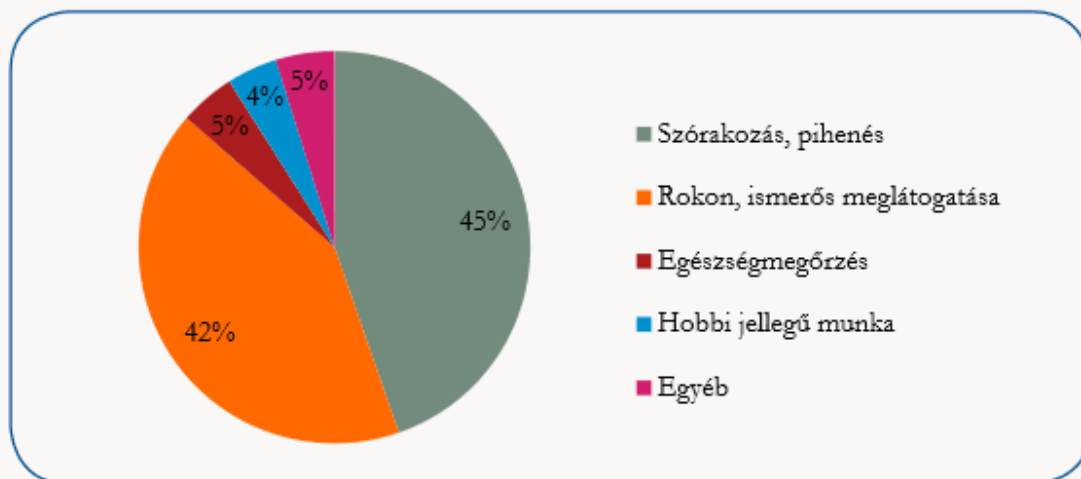
Főbb küldő országok a megyében: Németország, Ausztria, Csehország, Hollandia, Lengyelország, Dánia, Belgium, Kína, Olaszország, Szlovénia.

A működő balatoni szálláshelyek 80%-a fogadott el Széchenyi Pihenőkártyát. Ezekben a helyeken a szállásdíj bevételeinek az egy negyede ezzel a fizetési móddal lett teljesítve.

A falusi vendéglátás területén jelenleg csak 2013. évi adatok állnak rendelkezésre. A falusi turisztikai szálláshelyeken a vendégéjszakák száma 2013-ban 3,2 éj/fő volt.

¹¹ Forrás: KSH 2015. évi turisztikai jelentései

A belföldi utazáson töltött idő megoszlása motiváció szerint, 2014

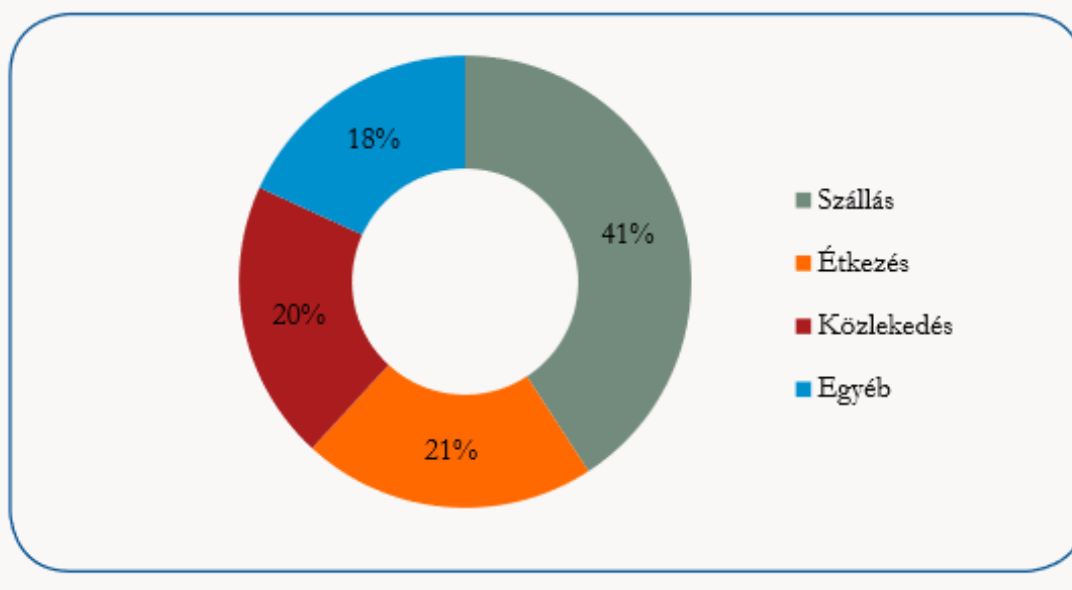

Forrás: KSH adatok 2015/12 statisztikai tükör

A KSH 2015. júliusi jelentése alapján 2014-ben **országos viszonylatban** turisták utazásaiknál 75%-ban személyautót, 14%-ban autóbust, 11%-ban vonatot vettek igénybe.

A napi költést illetően egy utazó egy napjára átlagosan 4800,-Ft jutott.

Költésszerkezet a többnapos belföldi utakon, 2014

Forrás: KSH. 2015. július, Jelentés a turizmus 2014. évi teljesítményéről

Az utazók napi költése az egészség megőrzési (wellness) célú utazások esetén kiemelkedően magas, több mint 9 ezer forint, az egyéb pihenési célú utazásoknál 7 ezer forint volt.

A legkisebb anyagi ráfordítással az ismerős meglátogatása, illetve a hobbimunka miatti utazások jártak. Legalább négy éjszakás távolléttel járó belföldi turisztikai utazáson a lakosság 26%-a vett részt 2014-ben. A gazdasági aktivitás tekintetében a dolgozók és a tanulók 28, illetve 27, a nyugdíjasoknak azonban csak 22%-a tett 4 és annál több éjszakás utazást. Még a gazdasági aktivitásnál is nagyobb hatás mutatható ki az iskolai végzettség tekintetében.

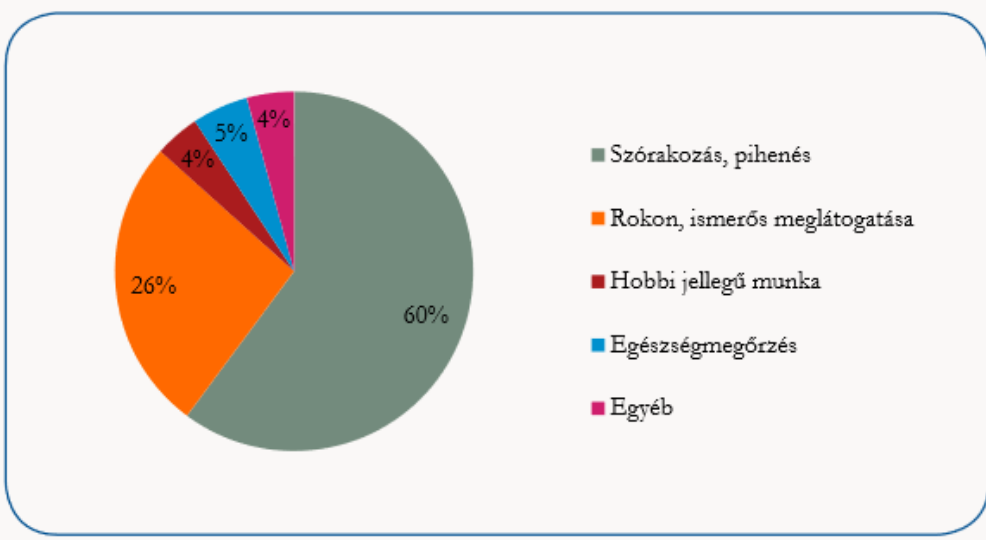
A felsőfokú végzettségűek 40, a középfokú végzettségűek 25, az alacsony végzettségűek 14%-a tett négy vagy annál több éjszakás utazást.

A hétvégi házzal, nyaralóval rendelkező háztartásokban élők 61%-a utazott el hosszabb időre, akár a saját nyaralójába, akár más szálláshelyre.

A négy vagy annál több éjszakás utazások legfontosabb motivációja a pihenés, üdülés, az eltöltött idő 60%-a ehhez köthető. Emellett más, kikapcsolódási célú (egészségmegőrzés, hobbimunka) utazások is számottevő részarányt képviselnek. Az ismerős meglátogatása céljából történt utazásokon eltöltött idő az összes utazás időtartamának 26%-a.

A belföldi utazásra fordított idő felét saját nyaralóban, második otthonban vagy ismerős által biztosított szálláson töltötték.

A belföldi utazáson töltött idő megoszlása a négy vagy annál több éjszakás utakon, 2014

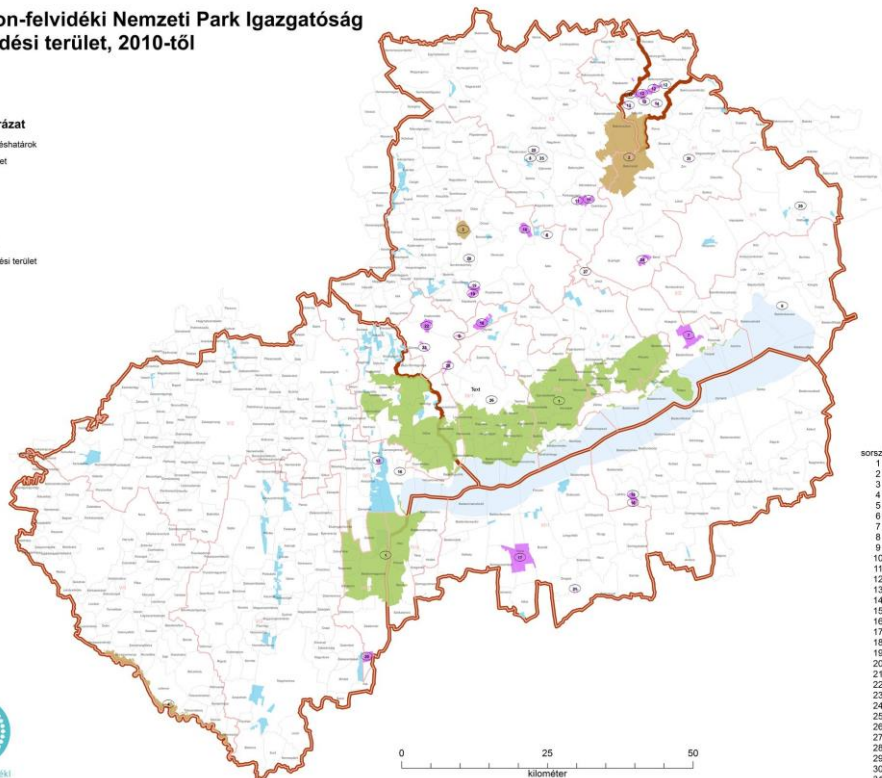
3. számú melléklet

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park működési területe

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
működési terület, 2010-től

Jelmagyarázat

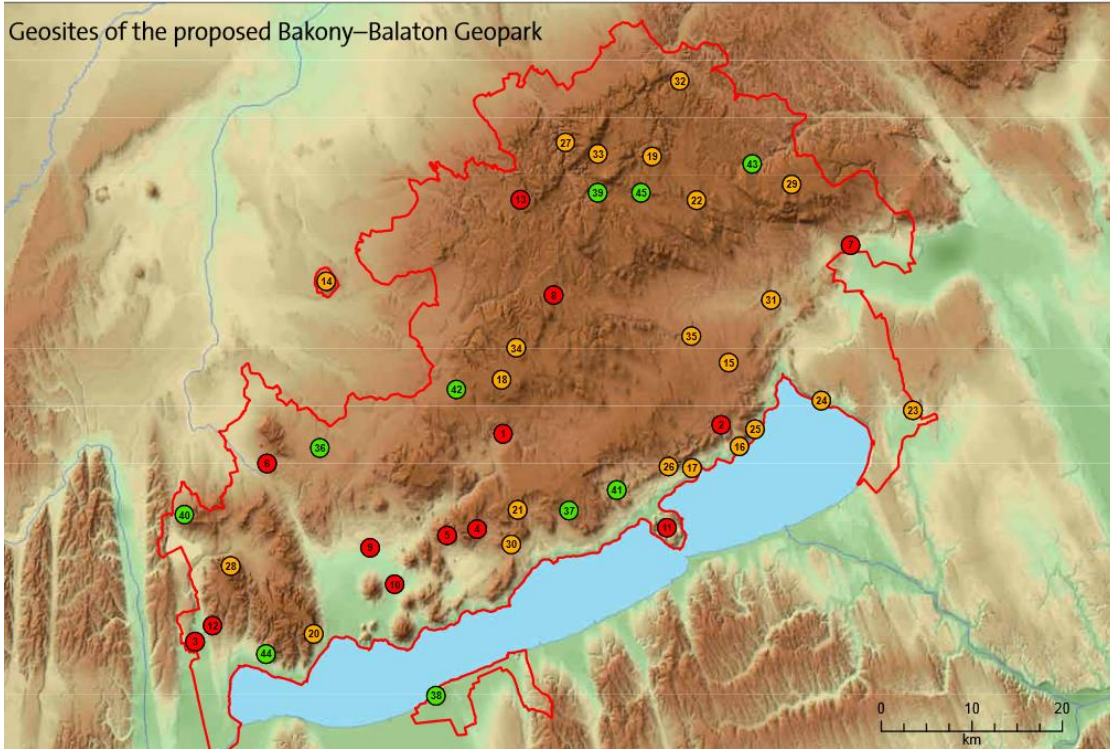
- településhatárok
- örökület
- NP
- TK
- TT
- lápok
- működési terület

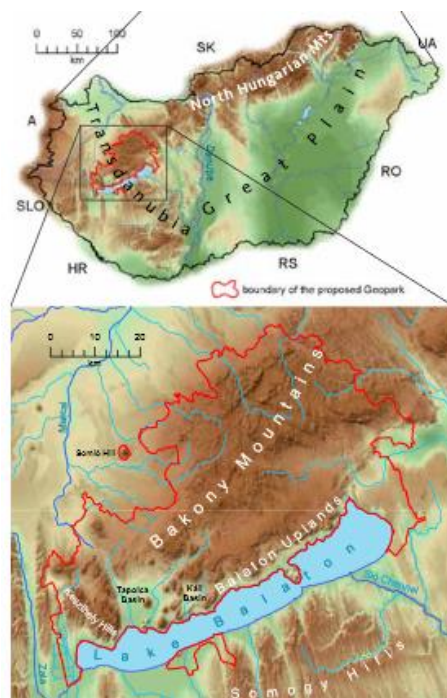
- sorszám megnevezés:
- 1 Balaton-felvidéki NP
 - 2 Magas-bakonyi TK
 - 3 Somló TK
 - 4 Mura-ménfő TK
 - 5 Altyai láprét TT
 - 6 Bakonygyepesi zergebogláros TT
 - 7 Balatonföldi-erdő TT
 - 8 Balatonkenesei tótorjános TT
 - 9 Darvas-tó lefajlett bauxit lencse TT
 - 10 Devecseri Széki-erdő TT
 - 11 Farkasgyepű kísérleti erdő TT
 - 12 Fenyőfői csernyes TT
 - 13 Hévíz-tó TT
 - 14 Hódoséri ciklámenes TT
 - 15 Keszthelyi kastélypark TT
 - 16 Lánányi puszta TT
 - 17 Nagybereki Fehérvíz TT
 - 18 Nyírádi Sár-álló TT
 - 19 Sárospóti-halastavak TT
 - 20 Somlóvásárhelyi Holt-tó TT
 - 21 Somogyvári Kupavár-hegy TT
 - 22 Sümegi Fehér-kövek TT
 - 23 Sümegi Magyordomb TT
 - 24 Szentgáli tózáras TT
 - 25 Tapolcai-láprétek TT
 - 26 Tapolcai-tavasbarlang TT
 - 27 Ukkői öskarszt TT
 - 28 Uzaji csarabos TT
 - 29 Várpalotai Homokbánya TT
 - 30 Zalaikermáni madárrezervátum TT
 - 31 Zirci Arboretum TT

4. számú melléklet¹²

Bakony-Balaton Geopark területe a főbb geológiai értékeket jelölve

Bakony-Balaton Geopark elhelyezkedése Magyarországon belül

¹² Forrás: An Application for European Geopark Status for the Aspiring Bakony-Balaton Geopark Project, Hungary

Táblázatok

1. számú táblázat - A térség lakosság szám szerinti településcsoportjai

Települések lakosság száma	Települések neve
100 fő alatti	Hetyefő, Hosztót, Megyer, Óbudavár, Tagyon, Vöröstó, Zalameggyes
100-500 fő közötti	Aszófő, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Balatonudvari, Barnag, Bodorfa, Dörgicse, Gyepükaján, Hidegkút, Kapolcs, Lovas, Mencshely, Monoszló, Nemesahany, Öcs, Örvényes, Pula, Rigács, Szentantalfa, Szentimrefalva, Szentjakabfa, Szőc, Ukk, Vászoly, Veszprémfajs, Veszprémgalsa, Vigántpetend, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalaszegvár
500-1000 fő közötti	Balatonakali, Balatonszőlős, Bazsi, Dabronc, Gógánfa, Káptalanfa, Paloznak, Sümegprága, Taliándörög, Zánka
1000-2000 fő közötti	Csopak, Halimba, Kislőd, Nagyvázsony, Nyirád, Pécsely, Tihany, Tótvázsony
2000-3000 fő közötti	Nemesvámos, Úrkút
3000 fő feletti	Csabrendek (3074 fő), Sümeg (6283 fő)

2. számú táblázat – A térség településeinek illeszkedése Regionális Marketing Igazgatóság illetékességi területéhez

Területi besorolás	Települések neve
Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez tartozó települések (32) Besorolás: Balaton Regionális Marketing Igazgatóság	Aszófő, Balatonakali, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Barnag, Csopak, Dörgicse, Hidegkút, Kapolcs, Lovas, Mencshely, Monoszló, Nagyvázsony, Óbudavár, Öcs, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Pula, Szentantalfa, Szentjakabfa, Tagyon, Taliándörög, Tihany, Tótvázsony, Vászoly, Veszprémfajs, Vigántpetend, Vöröstó, Zánka,
Balaton Kiemelt Üdülőkörzeten kívüli települések (27) Besorolás: Közép-dunántúli Marketing Igazgatóság	Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Halimba, Hetyefő, Hosztót, Káptalanfa, Kislőd, Megyer, Nemesahany, Nemesvámos, Nyirád, Rigács, Sümeg, Sümegprága, Szentimrefalva, Szőc, Ukk, Úrkút, Veszprémgalsa, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes, Zalaszegvár,

3. számú táblázat – A térség településeinek járás szerinti besorolása

Járások neve (ide tartozó települések száma a tervezési területen db)	Járásokhoz tartozó települések
Ajkai Járás (6)	Halimba, Kislőd, Nyirád, Öcs, Szóc, Úrkút
Balatonfüredi Járás (20)	Aszófő, Balatonakali, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Balatonszőlős, Balatonudvari, Csopak, Dörgicse, Lovas, Monoszló, Óbudavár, Örvényes, Paloznak, Pécsely, Szentantalfa, Szentjakabfa, Tagyon, Tihany, Vászoly, Zánka
Sümegei Járás (21) (Kedvezményezett járás a 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet alapján)	Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Hetyefő, Hosztót, Káptalanfa, Megyer, Nemeshany, Rigács, Sümeg, Sümegprága, Szentimrefalva, Ukk, Veszprémgalsa, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes, Zalaszegvár
Tapolcai Járás (3)	Kapolcs, Taliándörögd, Vigántpetend
Veszprémi járás (9)	Barnag, Hidegkút, Mencshely, Nagyvázsony, Nemesvámos, Pula, Tótvázsony, Veszprémfajs, Vöröstó

4. számú táblázat – A térség településeinek gazdasági,társadalmi fejlettség szempontú, kedvezményezettség szerinti besorolása

Járások neve	Kedvezményezett települések 105/2015. (IV.23.) Korm.rendelet 2. sz. melléklet szerint
Ajkai Járás (0)	-
Balatonfüredi Járás (2)	Szentjakabfa, Tagyon
Sümegei Járás (10)	Bodorfa, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Hetyefő, Megyer, Szentimrefalva, Veszprémgalsa, Zalaerdőd, Zalameggyes, Zalaszegvár
Tapolcai Járás (1)	Vigántpetend
Veszprémi Járás (1)	Barnag

5. számú táblázat - Tervezéshez kapcsolódó programok

Helyszín és időpont	Célja	Rövid összefoglalója
2015. 08. 28. IKSZT, Halimba	2014-20-as időszakra vonatkozó Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésének előkészítő ülése	A fórum célja a tervezői csoport tagságának előzetes informálása a 2014-20-as időszakra vonatkozó Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésének mérföldköveiről, a kapcsolódó operatív programokról és a vidékfejlesztési program nyújtotta LEADER programon kívüli lehetőségekről. Meghívottak: TKCS, külső szakértő Meghívó: e-mail Résztevő: 15 fő
2015. 09. 29. Hotel Kapitány, Sümeg	2014-20-as időszakra vonatkozó Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésének indítása	A 2007-2013-as EU-s ciklus záró rendezvényének keretein belül, rövid tájékoztató volt a 2014-20-as időszakra vonatkozó Helyi Fejlesztési Stratégia tervezéséről. Meghirdetésre került a tervezői csoporthoz való csatlakozási lehetőség, amellyel többen éltek is. Meghívottak: tagok, partnerek Meghívó: posta, e-mail, személyes Résztevő: 120 fő

2015.10.07. Polgármesteri Hivatal, Sümeg	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégia tervezői megbeszélés	Helyzetelemzés SWOT analízis Célhierarchia és kapcsolódó indikátorok tervezésének első szakasza Meghívottak: TKCS Meghívó: e-mail Résztevő: 24 fő
2015.10.16. Polgármesteri Hivatal, Nemesvámos	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégia tervezői megbeszélés	LEADER programban tervezett intézkedések kibontása Illeszkedés a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programhoz a Vidékfejlesztési Operatív Programhoz, és a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programhoz Meghívottak: TKCS, külső szakértő Meghívó: e-mail Résztevő: 15 fő
2015. 10. 20. Kapolcsi Kúház, Kapolcs	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó szakma specifikus, fókuszcsoport fórum adószakértői területen	Kistermelői és vállalkozásfejlesztési eredmények a LEADER programban Adózási formák, lehetőségek Mikor éri meg adózási formát váltani és mikor nem Növekedési lehetőségek és adózási formák összefüggései közérthetően Meghívottak: tagok, partnerek, olvasók, levelezőlistán lévők Meghívó: e-mail, honlap, facebook Résztevő: 12 fő
2015. 10. 22. Várcsárda, Sümeg / Balatoncsicsó, Művelődési ház	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégia tervezői megbeszélés	Vidékfejlesztési Program pályázati lehetőségei – 2015-2016 LEADER program/Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése Meghívottak: tagok, partnerek, olvasók, levelezőlistán lévők Meghívó: e-mail, honlap, facebook Résztevő: 15 fő
2015. 10. 27. Polgármesteri Hivatal, Nemesvámos	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó szakma specifikus, fókuszcsoport fórum élelmiszerhigiéniai területen	Megyei körkép a kistermelői értékesítésben – a higiénia fontossága a termelés, feldolgozás, értékesítés területén Általános higiénia a kistermelői gyakorlatban – leggyakoribb fertőzések okai és ezek elkerülése, kistermelői rendelet higiéniai vetületei Milyen állati eredetű megbetegedések veszélyével kell számolnunk a kistermelői élelmiszerekben? Kistermelői területen elért eredmények és lehetőségek a Balaton-felvidéken Meghívottak: tagok, partnerek, olvasók, levelezőlistán lévők Meghívó: e-mail, honlap, Facebook Résztevő: 15 fő
2015. 10. 27. Taliándörög KÖSZI bázis	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégia tervezői megbeszélés	Vidékfejlesztési Program pályázati lehetőségei – 2015-2016 LEADER program/Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése Meghívottak: tagok, partnerek, olvasók, levelezőlistán lévők Meghívó: e-mail, honlap, facebook Résztevő: 15 fő
2015. 11. 05. KÖSZI Bázis, Taliándörög	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégia tervezői megbeszélés	Előző ülés és a tájékoztató fórumok eredményeinek rövid összefoglalása Helyi Fejlesztési Stratégia készültségi szintje Tájékoztató az Ifjúsági Garancia program helyzetéről LEADER programban tervezett pályázati felhívások egyeztetése Meghívottak: TKCS Meghívó: e-mail Résztevő: 10 fő
2015. 12.02. Sümeg, Polgármesteri Hivatal	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégia tájékoztató fórum	Vidékfejlesztési Program pályázati lehetőségei – 2015-2016 LEADER program/Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése Részvétel Sümeg Térségi Társulási ülésen Meghívottak: Sümegi térségi önkormányzat képviselők Résztevő: 14 fő

2015. 12. 07. KÖSZI Bázis, Taliándörög	2014-20-as időszakra vonatköző Helyi Fejlesztési Stratégia tervezői megbeszélés	Előző ülés és a tájékoztató fórumok eredményeinek rövid összefoglalása Helyi Fejlesztési Stratégia készütségi szintje Mehívottak: TKCS Mehívó: e-mail Résztevő: 15 fő
2015. 12. 09. Mencshely, Kultúrház	Taggyűlés	Taggyűlésen HFS ismertetése, véleményezése, elfogadása Mehívottak: tagok Mehívó: posta, e-mail, honlap Résztevő: 69 fő

6. számú táblázat – Tervezői csoport ülés meghívotti listája, illetve a szakemberek működési, gyakorlati szakterületeik

Név	Képviselet szervezet	Szakterület(ek)
Bérci Beáta	Veszprémi Turisztikai Nonprofit Kft	turizmus
Sigmond Eszter	Bakony Balaton TDM	turizmus
Farkasdy Károly	NAK	agrár
Fabacsovics Zoltán	Veszprém Megye Önkormányzat	közigazgatás, településfejlesztés
Fábry Szabolcs	Nagyvázsony Község Önkormányzat, MNVH Veszprém megyei referens	közigazgatás, településfejlesztés
Kandikó Rita	Fekete Sereg Egyesület	közigazgatás, civil szféra, média, településfejlesztés
Nemes Gusztáv	Rural Bt.	szociológia, vidékfejlesztés, településfejlesztés, közösségfejlesztés
Dr. Gallyas Igor	Dörgicsei Borház	marketing, kommunikáció
Nagy Anett	Nanett csokoládé	helyi termék
Dr. Bősze László	Levendárium Kft	jog, helyi termék
Horváth Csilla	Építőipari Gyártók és Beszálítók Egyesülete, Plastmo Balaton Kft	vállalkozásfejlesztés, felnőttképzés, civil
Czégai László	Tündérsziget-ART Kft.	helyi termék, kereskedelem, turizmus
Simonné Dénes Andrea	D&S Kft.	agrár
Holczer Krisztina	Azur Kft.	turizmus, gasztronómia
Dr. Kocsisné dr. Molnár Gitta	Pannon Egyetem-Georgikon Kar	településfejlesztés, kertészet
Benedek Zsuzsanna	Pannon Egyetem-Georgikon Kar	településfejlesztés, állattenyésztés, agrár
Káli Lajos	Járás Hivatal Foglalkoztatási Osztály	munkaügy, foglalkoztatás
Farkasné Sámson Klára	Napfény Szociális Központ	szociális
Koncz Imre	Balatonakali Község Önkormányzata	közigazgatás, településfejlesztés
Farkas Ivett	Kapolcsikum	helyi termék

Térségi Védjegy Tanács tagjai

Név	Pozíció	Képviselet szervezet	Szakterület(ek)
Tóth Béla	Védjegy Tanács elnök		
Farkas Ivett	Élelmiszer szakma specifikus tanács képviselő	Kapolcsikum	helyi termék
Sövényházi Balázs	Élelmiszer szakma specifikus tanács tag	Nemesvamos Község Önkormányzat	közigazgatás, pénzügy, vállalkozás, településfejlesztés
Komendánt Irén	Élelmiszer szakma specifikus tanács tag	Ukk Község Önkormányzat Ferrir Bt.	közigazgatás, pénzügy, vállalkozás, településfejlesztés
Egly Márk	Élelmiszer szakma specifikus tanács tag	Palota Pince	borászat, helyi termék

Dobosi Dániel	Élelmiszer szakma specifikus tanács tag	Dobosi Pincészet	borászat, helyi termék
Tóbel János	Élelmiszer szakma specifikus tanács tag	Halimba Község Önkormányzat Herbaporta	közigazgatás, vállalkozás, településfejlesztés, turizmus, élelmiszer feldolgozás, falusi vendégasztal
Kalla Roland	Élelmiszer szakma specifikus tanács tag	Kalla Natur Kft.	élelmiszer, helyi termék
Hortobágyi Józsefné Ági	Turisztikai szakma specifikus tanács képviselő	Bázsai Kft.	vendéglátás, turizmus
Papp Ferenc	Turisztikai szakma specifikus tanács tag	egyéni vállalkozó	vendéglátás, turizmus
Paksa Jenőné	Turisztikai szakma specifikus tanács tag	Paksa Kft.	vendéglátás, turizmus
Paksa Jenő	Turisztikai szakma specifikus tanács tag	Paksa Kft.	vendéglátás, turizmus
Tóbel János	Turisztikai szakma specifikus tanács tag	Halimba Község Önkormányzat Herbaporta	közigazgatás, vállalkozás, településfejlesztés, turizmus, élelmiszer- feldolgozás, falusi vendégasztal
Gaálné Kapás Krisztina	Kézműves szakma specifikus tanács képviselő	Monoszlói Fazekas ház	kézművesség, hagyományőrzés
Zsár Tamás	Kézműves szakma specifikus tanács tag	Zsár - Fa Asztalos és Kádár Bt.	kézművesség, hagyományőrzés
ifj. Gyapay László	Kézműves szakma specifikus tanács tag	egyéni vállalkozó	kézművesség, hagyományőrzés
Dr. Demján Ildikó	Kézműves szakma specifikus tanács tag	Levendárium Kft.	levendula olaj feldolgozás, turizmus, helyi termék, egészségmegőrzés
Oszkai Réka	Kézműves szakma specifikus tanács tag		kézművesség, hagyományőrzés